

Уважаеми пътници, Добре дошли на борда на **България Ер**!

"Ако бях питал хората какво превозно средство искат, щяха да ми кажат: по-бърз кон". Този най-прочут цитат от Хенри Форд добре илюстрира положението, в което се намират днес всички шофьори и ползватели на автомобили.

Превозното средство, което преобрази света, отключи глобализацията и ни направи по-свободни отвсякога, сега на свой ред се преобразява. Дали след пет, или след петнайсет години, но колите ни ще станат съвсем различни от днешните: ще се управляват сами, няма да ползват изкопаеми горива, и може би дори няма да се продават, а само ще се вземат под наем.

Някои елементи на тази промяна вече са факт. Страни като Китай се прехвърлиха от велосипеда към автомобила; глобалният пазар порасна от едва 50-ина милиона бройки през 90-те до почти 100 милиона.

Усеща се и намесата на интернет: ако в миналото американците са купували

автомобил след средно 5 посещения в салоните на търговците, днес го правят след едва 1.6 посещения. На много места можете не само да си купите кола през телефона, но и да я регистрирате, и дори да я застраховате онлайн.

Промяната е в толкова много направления, че ние сме като бедните съвременници на стария Форд - трудно можем да си представим какво ни чака. Но нищо не ни пречи да се опитваме, както сме сторили в този брой на бордното списание на "България Ер".

Пожелаваме ви приятно четене, и приятен полет.

България Ер

Dear Passengers,
Welcome aboard **Bulgaria Air!**

"If I had asked people what they wanted, they would have said faster horses." Henry Ford's most famous quote is a good illustration of what all car drivers and users experience nowadays.

The vehicle that transformed the world, unlocked globalization, and made us more free than ever is now undergoing transformation, too. Either in five or fifteen years our cars will be quite different from what they are today: they will be self-driven, they will not use fossil fuels, and may not even be offered for sale but just rented.

Some elements of that change can be seen already. Countries like China replaced the bicycle with a car; the global market expanded from a mere 50 million cars in the 1990s to nearly 100 million.

The Internet is a factor, too: in the past Americans used to buy a car after having visited a car dealer five times on average and now they only need 1.6 visits. There are many places where you can use your phone to buy a car and even register and insure it online.

The change has happened in so many aspects that we now feel like old Ford's poor contemporaries - we find it really hard to imagine what is lying ahead for us. Still, we can always try to fancy and this is what we did in the new issue of Bulgaria Air's Inflight magazine.

We wish you pleasant reading and a pleasant flight.

Bulgaria Air

КУЛАТА ЕШЕНХАЙМЕР

Средновековната
икона на Европа.

Франкфурт

ОТ
€ 69

еднопосочна
цена

Цената е крайна и включва: 1 бр. ръчен багаж до 10 кг, кетъринг на борда, безплатен check-in. Чехиран багаж може да се закупи преди полет на летище - цена на първо парче багаж до 23 кг - 20 евро на посока. В случай на по-тежък, по-обемн или допълнителен чехиран багаж, се прилагат стандартните правила на България Ер. Следи офертите ни всеки ден на air.bg и www.facebook.com/bgair.

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ ЕМОЦИИ

www.air.bg

11 | BUSINESS ECONOMY

24 | България си остава с най-ниските цени на имотите

Бойко Бойков, президент на FIABCI България и вицепрезидент на WCDI FIABCI

26 | Bulgaria Offers the Cheapest Land, Housing, and Offices

12 | Числа и лица Figures & Faces

14 | България срещу Facebook и Google

16 | Bulgaria vs. Facebook and Google

18 | Трябва ли ви служител по защита на данните?

20 | Do You Need a Data Protection Official?

32 | Необитаемата Земя

37 | The Uninhabitable Earth

39 | ANALYSIS POLITICS

42 | Спокойната сила

Ангела Меркел и парадоксите на германския избор

44 | The Quiet Force

39 | Каталонска муха Catalan Fly

48 | Игра за напреднали

52 | Game for Advanced Students

54 | Най-добрите бизнес училища в света World's Best Business Schools

56 | Интервю: Виктория Миткова

58 | Interview: Victoria Mitkova

61 | SCIENCE TECHNOLOGY

66 | Моторни песни

Свършено ли е с двигателя с вътрешно горене?

68 | Motor Songs

62 | Развръзка на Сатурн

64 | An Outcome on Saturn

70 | Добре забравено старо

72 | Well-Forgotten Old

80 | Интервю: Линда Джаксън

82 | Interview: Linda Jackson

84 | Прекалено свършенство

86 | Too Much Perfection

87 | TRAVEL LIFESTYLE

108 | Корените на силата

Познаваме джинджифила от 7000 години, но едва сега започваме да го оценяваме

112 | The Roots of Power

88 | Афиш Poster

90 | В преследване на сиренето In Pursuit of Cheese

98 | Историята се заплита

99 | The Story Gets Tangled

102 | В куфара на Никос Ифантидис In The Suitcase of Nikos Ifantidis

T + TISSOT

TISSOT T-RACE MotoGP™
AUTOMATIC LIMITED EDITION 2012.
AUTOMATIC MOVEMENT AND
FEATURES INSPIRED BY MOTORBIKES.

TISSOTWATCHES.COM
TISSOT, INNOVATORS BY TRADITION

JULIANY
TIME IS CREATIVITY

СОФИЯ: Sofia Ring Mall, Mega Mall Sofia, The Mall, Paradise Center, Mall of Sofia,
Serdika Center, ул. Г. С. Раковски 70, бул. Ген. Скобелев 53, ул. Граф Игнатиев 1.
Пловдив: Mall Plovdiv, Mall Markovo Tere, Бургас: ул. С. Богориди 23,
ул. Александровска 69, Mall Plaza.
WWW.JULIANY.COM

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

THE INFLIGHT MAGAZINE

БОРДНОТО СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР ИМА СРЕДНА МЕСЕЧНА АУДИТОРИЯ
ОТ НАД 100 000 ДУШИ, ИЛИ НАД МИЛИОН ЧИТАТЕЛИ ГОДИШНО

THE INFLIGHT MAGAZINE ENJOYS AN AVERAGE MONTHLY AUDIENCE
OF MORE THAN 100,000 PEOPLE, OR OVER A MILLION READERS PER YEAR

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Константин Томов
ktomov@bulgariaonair.bg

РЕДАКТОР
Кристина Нигохосян
cnigohosian@bulgariaonair.bg

ПРЕВОДАЧИ
Албена Манафска
Камен Караджов
"Radix"

АВТОРИ
Ася Димитрова
Бойко Василев
Валери Ценков
Деян Терзиев
Ивайло Петров
Иванина Манчева
Калин Ангелов
Калин Николов
Мария Папазова
Ясен Бориславов

ДИЗАЙН
3RD NEW

РЕКЛАМЕН МЕНИДЖЪР
Благовеста Креовска
bkreovska@bulgariaonair.bg
0887 59 11 05

ИЗДАТЕЛ
ИНВЕСТИР МЕДИА ГРУП

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Виктория Мумкова

ТЪРГОВСКИ ДИРЕКТОР
Леа Бакалова
lbakalova@bulgariaonair.bg

РЕДАКЦИОНЕН АДРЕС
1540 София, бул. Брюксел 1
office@bulgariaonair.bg
тел.: 02 448 40 70
www.bgonair.bg

БАНКОВА СМЕТКА

IBAN: BG57 CECB 9790 1019 1023 03
BIC: CECB BG SF
Банка „ЦКБ“ АД – Клон Варна

ISSN 1314-2216

EDITOR-IN-CHIEF
Konstantin Tomov
ktomov@bulgariaonair.bg

EDITOR
Cristina Nigohosian
cnigohosian@bulgariaonair.bg

TRANSLATORS
Albena Manafska
Kamen Karadjov
"Radix"

CONTRIBUTORS
Assia Dimitrova
Boyko Vasilev
Valeri Tsenkov
Deyan Terziev
Ivaylo Petrov
Ivanina Mancheva
Kalin Angelov
Kalin Nikolov
Maria Papazova
Yasen Borislavov

DESIGN
3RD NEW

ADVERTISING MANAGER
Blagovesta Kreovska
bkreovska@bulgariaonair.bg
(+359) 887 59 11 05

PUBLISHER
INVESTOR MEDIA GROUP

CEO
Victoria Mitkova

MARKETING DIRECTOR
Lea Bakalova
lbakalova@bulgariaonair.bg

EDITORIAL ADDRESS
1540 Sofia, 1 Brussels Blvd.
office@bulgariaonair.bg
phone: (+359) 2 448 40 70
www.bgonair.bg

BANK ACCOUNT

По смисъла на Закона за изменение и допълнение на Закона за задължителното
депозитване на печатни и други произведения обн.в ДВ, бр.87 от 05.11.2010г.,
мажоритарният собственик на дружеството издател на списание „Bulgaria on air THE
INFLIGHT MAGAZINE“ и списание „GO ON AIR“ е „Холдинг Варна АД с ЕИК 103249584.
„Холдинг Варна“ АД е публично дружество по Закона за публичното предлагане на
ценни книжа и е под надзора на Комисията за финансов надзор.

Viva!

CASINO

AT

SOFIA HOTEL BALKAN
THE LUXURY COLLECTION

BLACKJACK
AMERICAN ROULETTE
RUSSIAN POKER
CARIBBEAN POKER
TEXAS POKER
NOVO POKER
NEWEST SLOT MACHINES

OPEN 24/7 FREE ENTRANCE & BAR

SOFIA HOTEL BALKAN
5, Sveta Nedelja Square 1000 Sofia Bulgaria
+359 (2) 981 5747; info@groupviva.com
www.vivacasino.biz

CONTRIBUTORS АВТОРИ

ДЕЯН ТЕРЗИЕВ е адвокат, партньор в реномираната кантора "Боянов & Со". Завършил е Софийския университет "Св. Климент Охридски" и Академията по американско и международно право в Далас, САЩ. Специализира в областта на търговското, корпоративното, финансовото и медийното право.

DEYAN TERZIEV is an associate at the "Boyanov & Co" law firm. He has graduated from the Sofia University and from the Academy of American and International Law, The Center for American and International Law, Dallas, USA. Terziev's areas of specialization are Commercial, Corporate, Financial Markets, Telecommunications and Media.

МАРИЯ ПАПАЗОВА е журналист от телевизия Bulgaria ON AIR. Признава, че голямата ѝ страст е политиката. Отразява работата на Народното събрание, както и основните събития от живота на партиите. Завършила е Националната гимназия за древни езици и култури, има бакалавърска степен по „Връзки с обществеността“ от Софийския университет.

MARIA PAPAZOVA is a reporter at Bulgaria ON AIR television. She admits her greatest passion is politics. She covers the work of the National Assembly, as well as the major events in the world of the parties. She has graduated from the National School for Ancient Languages and Cultures and holds a Bachelor's Degree in Public Relations from Sofia University.

28 години АПИС
СИЛАТА НА ИНФОРМАЦИЯТА

Правни информационни системи

АПИС Право

Пълната нормативна уредба на България

АПИС Евро Право

Европейското законодателство и връзката му с българското право

АПИС Практика

Съдебна практика и исков процес

АПИС Процедури

Готови решения за извършване на административни услуги и правни действия: готови бланки, формуляри, образци на договори, решения и други

АПИС СОФИТА

Българското законодателство на английски език

АПИС Време

Индикатор за промени в законодателството и известяване с SMS и E-mail; срокове, коментари, експертни анализи

Финансови информационни

АПИС Финанси

Икономическо моделиране, фискален режим, финансов анализ, законна и договорна лихва

АПИС Евро Финанси

Финансови практики в ЕС и приложението им в България

Модел на данъчна спогодба на ОИСР 2010 и Ръководство за трансферно ценообразуване на ОИСР 2010

/съвместни продукти на Апис и Интерлекс консулт/

Спогодби за избягване на двойното данъчно облагане

Информационни системи за лицата и фирмите

АПИС Регистър+

Търговски регистър и регистър Булстат; данъчни и осигурителни регистри; неофициален раздел на ДВ, справки за свързани лица

АПИС Регистър - Фирмен анализ

Финансов и сравнителен анализ /на фирми/ чрез показателите от годишните финансови отчети

Модул "Искови молби"

Информация от окръжните съдилища в страната за заведените иски молби за откриване на производство по несъстоятелност на фирми и търговски дела по ГПК

АПИС Глобус

Правен режим на чуждестранните инвестиции и на чужденците в България; външнотърговски сделки

Link Detector

Ново софтуерно решение – БЕЗПЛАТНА добавка към интернет браузърите, разработено от АПИС за улеснение на работата на финансиста, мениджъри, юристи и всички, които ползват правна информация в интернет пространството. Приложението разпознава правни цитати от българското и европейското право и наименования на лица и фирми в текста на разглежданите или редактираните от потребителя документи и поставя връзки към съдържанието на съответните правни актове.

Повече информация за продуктите и услугите на АПИС можете да намерите на www.apis.bg

Сертификат по ISO 9001 – 2015

София 1000, ул. "Граф Игнатиев" 7А
тел.: 02/923 98 00, 0700 44 944
факс: 02/923 98 98; office@apis.bg

ПЛАЖОВЕ, ШОПИНГ И НОЩЕН ЖИВОТ BEACHES, SHOPPING AND NIGHTLIFE

Звучи като неустойимо предложение, нали? Особено когато в България температурите отгавна не позволяват да облечете бански. Тел АвиВ обаче се радва на средиземноморски климат, а с промоцията на България Ер може да усетите топлината и ароматите му срещу 93 евро в едната посока и 189 евро в двете. В цената влизат 1 бр. ръчен багаж до 10 kg, безплатни check-in и кетъринг на борда. Повече информация намерете на www.air.bg.

Sounds like an irresistible offer, right?

Especially when in Bulgaria the temperatures have been preventing you from putting on a swimsuit. However Tel Aviv enjoys a Mediterranean climate, and with the promotion of Bulgaria Air you can feel its warmth and aromas in exchange for 93 EUR one way and 189 EUR in both directions. The price includes 1 piece of hand baggage up to 10 kg, free check-in and catering on board. For more information - www.air.bg.

ИТАЛИАНСКА АФЕРА ITALIAN JOB

Да посетиш Италия е добра идея целогодишно. Сега обаче може да се възползвате от специалните промоции на България Ер, с които може да летите до Рим за 59 евро в едната посока и 115 евро в двете, както и до Милано за 55 евро в едната и 109 евро в двете посоки. Цените са крайни и включват всички летищни такси, 1 бр. ръчен багаж до 10 kg, безплатни check-in и кетъринг на борда. Чекиран багаж може да се заплати преди полет, като цената на първо парче багаж до 23 kg е 20 евро на посока. За повече информация - www.air.bg.

Visiting Italy is a good idea throughout the year. But now you can take advantage of the special promotions of Bulgaria Air, with which you can fly to Rome for 59 EUR one way and 115 EUR in both directions, as well as to Milan for 55 EUR one way and 109 EUR in both directions. The prices are final and include all airport charges, 1 piece of hand baggage up to 10 kg, free check-in and catering on board. Checked baggage may be paid for before a flight, with the price for a first piece of baggage up to 23 kg being 20 EUR per direction. For more information - www.air.bg.

INTRODUCING BEOVISION ECLIPSE

Welcome home. To a place where technology doesn't steal your attention but earns it for all the right reasons. Combining the power of OLED 4K images with the world's best TV sound system, the new BeoVision Eclipse is redefining the TV experience. Available in 55 and 65 inches.

PRESS PAUSE AND PLAY

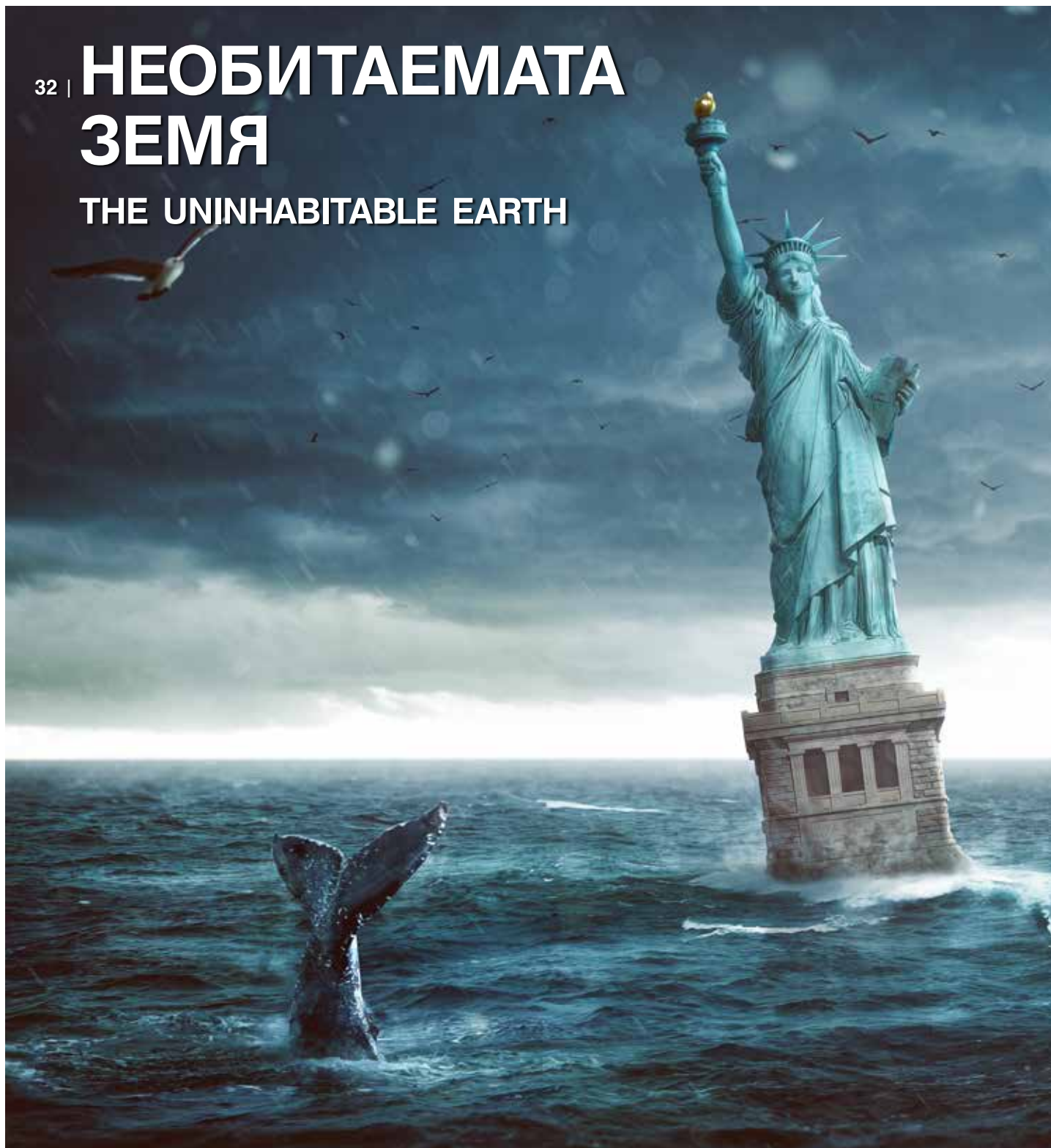
bang-olufsen.com

BEOVISION ECLIPSE

BANG & OLUFSEN
LIKE NO ONE ELSE

32 | **НЕОБИТАЕМАТА
ЗЕМЯ**
THE UNINHABITABLE EARTH

24 | **ИНТЕРВЮ: БОЙКО БОЙКОВ**
INTERVIEW: BOYKO BOYKOV

14 | **БЪЛГАРИЯ СРЕЩУ FACEBOOK И GOOGLE**
BULGARIA VS. FACEBOOK AND GOOGLE

ЧИСЛА И ЛИЦА FIGURES & FACES

5 000 000

пътници е обслужило летище София от началото на годината, което е рекорд в историята му. 5-милионният пасажер бе посрещнат на 10 октомври. Досегашното най-добро постижение на летището бе през 2016, когато то отчете почти 22% увеличение в трафика и общо 4.98 милиона пътници.

EN

passengers have been attended to by Sofia Airport since the beginning of the year, which is a record in its history. The 5 millionth passenger was received on the 10th of October. The best achievement of the airport so far was in 2016, when it reported an almost 22% increase of the traffic and a total of 4.98 million passengers. ■

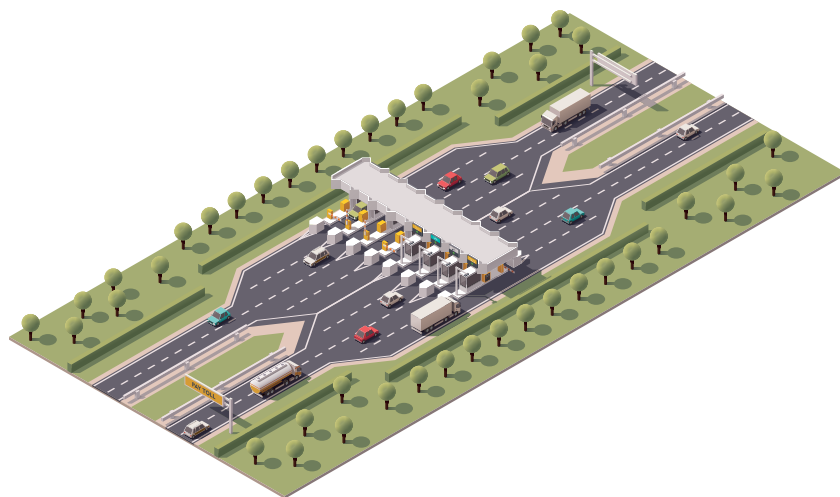
50 000 000

евро е предложената цена за продажбата на ТЕЦ Варна, съобщава чешката преса. Новината бе потвърдена от **g-р Вацлав Пачес**, председателя на надзорния съвет на сегашния собственик CEZ. По всяка вероятност топлоцентралата ще бъде продадена отделно от останалите активи на чешката група в България.

EN

EUR is the price offered for the sale of the Varna Thermal Power Plant, the Czech press communicates. The news was confirmed by **Vaclav Paces PhD**, the chairperson of the supervisory board of the present owner CEZ. In all likelihood the thermal power plant will be sold separately from the other assets of the Czech group in Bulgaria. ■

149 997 000

лева е най-ниската оферта за изграждане на системата за събиране на магистрални такси в България. Тя е подадена от "Капш Трафик Солюшънс". Другата допусната до финала компания - "ТОЛ-България" - е предложила цена от 193.5 милиона лева. Системата трябва да влезе в употреба до 2019 година и ще събира такси от товарните автомобили. Леките ще продължат да плащат годишна винетка, но вече електронна.

EN

BGN is the lowest offer for the setting up of the highway toll collecting system in Bulgaria. It was submitted by "Kapsch Traffic Solutions". The other company, admitted to the final - "TOLL-Bulgaria" - has proposed a price of 193.5 million BGN. The system should come into use before 2019 and will collect tolls from the commercial vehicles. Passenger cars will continue to pay an annual vignette, but already an electronic one. ■

БЪЛГАРИЯ СРЕЩУ FACEBOOK И GOOGLE

Финансовият министър подкрепи
френската идея интернет гигантите да
плащат данък върху оборота

Текст ИВАНИНА МАНЧЕВА / Фотография SHUTTERSTOCK

България иска Facebook и Google да плащат данък върху оборота, а не минимални отчисления върху печалбата си в Ейре - това стана ясно след участието на финансовия министър Владислав Горанов в неформалното заседание на Ecofin в Талин, Естония. В съобщението на МФ се посочва само, че въпросът е бил поставен, но от Politico и EUObserver научаваме, че България е подкрепила четири-

те големи страни в ЕС в предложението им за бързо решаване на въпроса с данъчните предимства на интернет гигантите.

ТЕМАТА Е ПОРЕДНАТА РАЗДЕЛИТЕЛНА ЛИНИЯ в Европейския съюз. Франция, Германия, Италия и Испания настояват интернет гиганти да бъдат облагани на база на техния оборот, вмес-

CASINO SOFIA

мо върху печалбата. Това е опит да се попречи на Google, Apple, Facebook и Amazon да се възползват от ниските данъци в някои страни. Това ще бъде изравнителен данък, дължим в страната, в която е реализиран оборотът, а не в страната по регистрация (тоест в Ейре, както е в повечето случаи). В момента компаниите отчитат печалбите по място на регистрация на европейските си подразделения. Инициативата неслучайно тръгва от Франция. През юли административният съд в страната отхвърли иска на властите срещу Google на стойност 1.115 млрд. евро и постанови, че приходите от услугата AdWords следва да се облагат по постоянно място на стопанска дейност, тоест в Ейре, където са офисите, служителите и сървърите на компанията.

ЧЕТИРИТЕ СТРАНИ ПОЛУЧИХА през септември принципната подкрепа от Европейската комисия, чийто говорител заяви, че дигиталните гиганти трябва да плащат справедлив дял от данъците си в страните, където са получени печалбите, но добави, че е важно да се види как ще се конструира изравнителният данък. Преди неформалната среща в Талин към четирите са се присъединили още България, Австрия, Гърция, Португалия, Румъния и Словения. Но груги, в това число Великобритания, Ейре, Малта, Дания, Швеция и Чехия, имат съмнения. Въвеждането на нов данък изисква единодушно решение. Датският финансов министър Кристиан Йенсен предупреди пред Bloomberg, че един европейски данък може да прогони бизнеса, а дигиталната индустрия е бъдещето. Люксембург и Австрия пък предлагат въпросът да се реши в рамките на G20, тъй като засяга американски и китайски компании.

ПРИЗИВЪТ ЗА ГЛОБАЛНО РЕШЕНИЕ напомня за неуспешния опит на ЕС да въведе сам данъка върху финансовите трансакции. Традиционното облагане трудно се справя с разпределянето на постъпленията от виртуалната икономика. Но ако това е трудно да се направи на европейско ниво, то въвеждането на глобален данък е още по-трудно.

Естония, която в момента председателства Съвета на ЕС, предложи преди седмици интернет компаниите да се облагат в страните, в които те формират печалба, а не където са регистрирани. Това означава да се отчита тяхното дигитално, а не физическо присъствие. Талин настоява, че тяхното решение е дългосрочно, докато предложението на четирите големи страни било бързо, но временно решение.

ЧЕТИРИТЕ СТРАНИ ИСКАТ общо решение до края на годината, което е сравнително бързо за темповете, с които работи ЕС. Една от пречките е, че предлаганият данък върху оборота ще се отнася до бизнеси от различен тип. Докато Apple и Amazon имат физически магазини и складове в различни страни, това не се отнася до Facebook и Google. Той също така би засегнал Uber и Airbnb, които използват дигитални решения, за да предлагат услуги в реалния свят. В някои случаи сървърите може да са в една страна, call-центърът – в друга, регистрацията – в трета, складовете в четвърта, а крайните клиенти – във всичките 28 държави от съюза.

В Талин са обсъждани и общата данъчна основа за корпоративно облагане и общата консолидирана основа за корпоративно облагане, които целят хармонизиране на данъчното облагане в ЕС. Това също е начин да се въведе по-справедливо облагане на интернет компаниите, но темата все още поражда разногласия. По този въпрос България е на страната на Малта и Люксембург, като иска да запази привлекателността на данъчната си система. ■

LIVE GAMES

AMERICAN ROULETTE
BLACK JACK
CARRIBBEAN POKER
THREE CARD POKER
CASINO TEXAS POKER

POKER ROOM

TEXAS HOLD'EM POKER
OMAHA POKER
CHINESE POKER

phone INFORMATION POKER ROOM
+359 878 170 161

SLOTS

PREMIER SERIES
WMS MULTI GAME
SUPER GAMINATORS
RISE OF RA
MEGA JACK
CAT 4 CASH
HOT GAME
ELECTRONIC
ROULETTE

CASINO OFFERS VERY ATTRACTIVE CONDITIONS
AND BONUSES FOR THE PLAYERS,
FREE FOOD, DRINKS AND TRANSPORT
FOR THE GOOD PLAYERS CASINO OFFERS
FREE ACCOMMODATION IN THE HOTEL

Radisson BLU

RADISSON HOTEL SOFIA

4, NARODNO SABRANIE Sq.

e-mail: casinosofia@cebs.bg

www.casino-sofia.bg

free line +359 (0)800 18 800

phone: +359 2 980 10 60

Bulgaria vs. Facebook and Google

The Minister of Finance supported France's idea that Internet giants should pay a tax on turnover

By IVANINA MANCHEVA / Photography SHUTTERSTOCK

Bulgaria wants Facebook and Google to pay a tax on turnover rather than minimum deductions from their profit in the Republic of Ireland. This became clear as the Bulgarian Minister of Finance, Vladislav Goranov, took part in the unofficial meeting of Ecofin in Tallinn, Estonia. The Ministry of Finance only announced that the question had been raised, but Politico and EUObserver informed that Bulgaria had supported the four big EU members in their proposal to quickly solve the problem with the tax advantages of the Internet giants.

THE ISSUE IS JUST ANOTHER DIVIDING LINE in the European Union. France, Germany, Italy and Spain insist that the giants be taxed on the basis of their turnover amount rather than the amount of their profit. This is an attempt to impede Google, Apple, Facebook and Amazon from taking advantage of the low tax rates in some countries. That will be an adjusting tax owed in the country where the turnover has been made and not in the country of registration (i.e. the Republic of Ireland in most of the cases). Currently, the companies report their profits according to the place of registration of their European subsidiaries. It is not by chance that the initiative was started by France. Last July, the country's administrative court rejected the claim filed by the authorities against Google which amounted to 1.115 billion euro and ruled that the revenues from the AdWords service should be taxed according to the permanent business location, i.e. the Republic of Ireland where the offices, staff, and servers of the company are located.

IN SEPTEMBER, THE FOUR COUNTRIES obtained the support on principle of the European Commission whose spokesperson said that the digital giants should be paying a fair share of their taxes in the countries they got their profits. Still, he added that it was important to see how the adjusting tax rate would be constituted. Before the informal meeting took place in Tallinn, Bulgaria, Austria, Greece, Portugal, Romania and Slovenia joined the four. However, there are others including Great Britain, the Republic of Ireland, Malta, Denmark, Sweden and the Czech Republic that have doubts. A new tax requires an unanimous decision in order to be imposed. Denmark's financial min-

ister, Kristian Jensen, warned in front of Bloomberg that a European tax might chase away the business, while digital industry is the future. Luxembourg and Austria suggest that the issue be solved by G20 as it concerns American and Chinese companies.

THE APPEAL FOR A GLOBAL SOLUTION reminds of the EU unsuccessful attempt to impose a tax on financial transactions on its own. The traditional taxation system finds it difficult to cope with the distribution of the revenues from the virtual economy. However, if it is difficult to do it on a European level, the introduction of a global tax is even harder. Estonia which is now presiding the Council of the EU suggested a few weeks ago that the Internet corporations be taxed in the countries where they make a profit and not where they are registered. This means that the taxation should take into account their digital presence and not their physical one. Tallinn insists that this would be a long-term solution, whereas the proposal made by the four big countries would provide a fast yet temporary answer to the problem.

THE FOUR COUNTRIES REQUIRE that a joint decision is made by the end of the year, which is relatively quickly considering how fast the EU works. One of the obstacles is that the proposed tax on turnover will refer to businesses of various types. While Apple and Amazon have physical stores and warehouses in different countries, that is not valid for Facebook and Google. Moreover, it would also affect Uber and Airbnb which use digital solutions in order to provide services in the real world. In some cases the servers may be situated in one country, the call centre - in another one, the registration - in a third one, the warehouses - in a fourth one, and the end customers - in all the 28 countries of the union. The discussions in Tallinn also covered the common corporate tax base and the common consolidated corporate tax base which aim at harmonizing the EU tax assessment. This is another way to impose a fairer taxation of the Internet corporations, but the topic still provokes disagreements. As far as this issue is concerned, Bulgaria supports Malta and Luxembourg in an attempt to keep its tax system attractive. ■

ТРЯБВА ЛИ ВИ СЛУЖИТЕЛ ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ?

Какво трябва да знаете за новия европейски регламент,
който влиза в сила от 2018 година

Текст: агв. ДЕЯН ТЕРЗИЕВ / Фотография: SHUTTERSTOCK

От 25 май 2018 ще започне да се прилага новият Общ регламент на Европейския съюз за защита на личните данни (Регламент 2016/679). За най-тежките нарушения на разпоредбите му се предвиждат тежки санкции: до 20 милиона евро или до 4 % от общия годишен оборот на отговорното лице за предходната година.

РЕГЛАМЕНТЪТ УСТАНОВЯВА нов принцип на отчетност, който задължава организациите да доказват, че спазват задълженията си. Израз на този принцип е и нововъведената фигура на длъжностното лице по защита на данните.

Негова основна функция е да следи за спазване на правилата и процедурите за защита на личните данни от организацията, както и да дава съвети и да води обучения в тази връзка. Освен това този служител ще бъде основният контакт с българския регулатор в тази област – Комисията за защита на личните данни.

Концепцията за възлагането на тези функции на точно определено лице не е нова. От 2013 в българското законодателство се предвижда такава възможност. Сега обаче Регламентът за пръв път въвежда случаи, в които определянето на длъжностно лице

по защита на данните е задължително. Такова задължение може да възникне не само за администраторите на лични данни (определящи целите по обработка), но и за лицата, обработващи лични данни по тяхно възлагане (подизпълнители).

КОИ ОРГАНИЗАЦИИ СА ДЛЪЖНИ да имат служител по защита на данните? Те са разделени в три категории:

а) публични органи или структури

Регламентът не пояснява кои организации са „публични органи или структури“, като този въпрос следва да се реши на местно ниво. За България може да се очаква, че тази група задължени лица ще включва органите на съдебната, законодателната, изпълнителната и местната власт (до ниво общини).

б) организации, чиито основни дейности се състоят в редовно и систематично мащабно наблюдение на физически лица

В тази категория се включват организациите, които осъществяват постоянно или периодично наблюдение съобразно предварително определен график, модел или стратегия. Тук биха попаднали например телекомите, фирмите, осъществяващи поверително

таргетиране на реклама, собствениците на мобилни приложения, които следят поведението на потребителите.

В) организации, чиито основни дейности се състоят в мащабно обработване на чувствителни лични данни или на лични данни, свързани с присъди и нарушения.

"Чувствителните" данни се отнасят до раса или етнос, членство в синдикални организации, политически, религиозни или философски убеждения, генетични или биометрични данни, данни за здравето, сексуалния живот или сексуалната ориентация, както и за присъди и нарушения. Такива организации например могат да бъдат политическите партии, синдикатите, църквите, болниците.

ВПРОЧЕМ ВТОРАТА И ТРЕТАТА ГРУПА организации ще са задължени да определят лице по защита на данните, само ако обработват личните данни като своя основна дейност, и ако това обработване е мащабно.

Основната дейност на фирмите за охрана например включва наблюдение на физически лица. Освен това в обхвата на Регламента попадат и случаите, в които обработването на лични данни е спомагателна дейност, необходима за извършване на основната – например, събирането на лични данни за здравето на пациентите е неотделимо от основната дейност на болниците по предоставяне на медицински услуги.

ПРЕЦЕНКАТА ДАЛИ ОБРАБОТВАНЕТО е мащабно ще се прави според броя на физическите лица, използваната технология, териториалния обхват, времетраенето и обема на данните. Редки ще са случаите, в които това условие ще може да бъде изпълнено от отделно физическо лице – например няма да е мащабно обработването на лични данни от отделен лекар или адвокат.

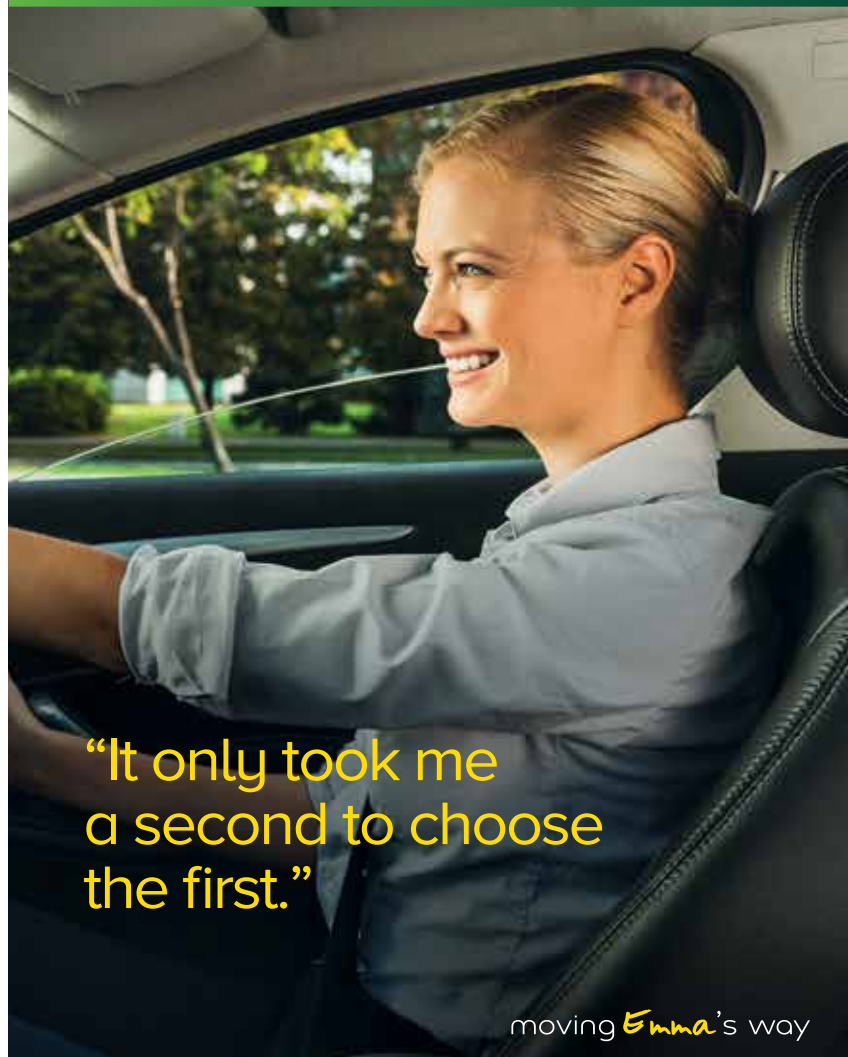
НУЖЕН ЛИ Е ТРУДОВ ДОГОВОР с лицето по защита на данните? Регламентът допуска и такъв вариант, но и възлагане на външно лице чрез договор за услуги.

В случай, че един служител съвместява няколко функции (например IT специалист и лице по защита на данните), това не трябва да води до конфликт на интереси. Конфликт ще е налице, ако служителят е на позиция, в рамките на която взема ръководни решения относно обработването на личните данни – примерно управител, финансов директор, HR директор или ръководител на IT отдел.

Едно длъжностно лице може да обслужва няколко организации, стига да е лесно достъпно за всяка от тях и да има възможност пълноценно да изпълнява своята функция.

ИМА ЛИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ? Лицето по защита на данните трябва да притежава достатъчни професионални качества и експертни познания в областта на приложимото законодателството и практики. През 2018 се очаква да отвори специализиран национален обучителен център, който да осигури необходимата подготовка на тези лица.

Организациите са длъжни да предоставят достатъчна оперативна свобода и вътрешни ресурси на лицето по защита на данните, обезпечавачи ефективното му участие във всички въпроси, за да се осигури спазването на Регламента. Гаранция за постигане на тази цел е забраната организациите да дават на лицето по защита на данните указания, както и то да бъде освобождавано от длъжност или санкционирано по друг начин във връзка с изпълнение на функцията му. Лицето по защита на данните се отчита пряко пред висшето ръководство на съответната организация. Независимо от ангажирането на такова длъжностно лице, отговорността за спазването на Регламента остава за съответните организации и в случай на установено нарушение те ще понесат санкциите. ■

"It only took me
a second to choose
the first."

moving **Emma's** way

Our job is to keep you
mobile 24 / 7!

Leading car rental and operational
leasing company in Bulgaria

Car & Van rental | Operational Leasing | Chauffeur Services

For car rental reservations or further information on innovative leasing solutions please contact us at office@europcar.bg, by phone on +359(0)700 18 688, online at europcar.bg or through our Facebook page EuropcarBulgaria.

Do You Need a Data Protection Official?

What you should know about the new European Regulation, which takes effect next year

By DEYAN TERZIEV / Photography SHUTTERSTOCK

On May 25, 2018 the new General Data Protection Regulation (Regulation 2016/679) will begin to apply. Heavy penalties are provided for the most serious violations of its provisions provide: up to 20 million euros or 4% of the total annual turnover of the person responsible for the previous year.

THE REGULATION establishes a new principle of accountability, which obliges organizations to demonstrate that they comply with their obligations. An expression of this principle is also the newly introduced figure of the Data Protection Official.

His main function is to monitor compliance with the protection of personal data rules and pro-

cedures by the organization, as well as to provide advice and conduct trainings in this regard. Moreover, this official will be the main contact with the Bulgarian regulator in this area – the Personal Data Protection Commission.

The concept of assigning these functions to a specially designated person is not new. From 2013 onwards, the Bulgarian legislation provides for this possibility. Now, however, for the first time the Regulation introduces cases in which the assigning of data protection official is mandatory. Such an obligation may arise not only for personal data administrators (specifying the processing purposes) but also for personal data processing persons on their assignment (subcontractors).

WHICH ORGANIZATIONS ARE REQUIRED to have Data Protection official? They are divided into three categories:

(a) public authorities or bodies

The Regulation does not specify which organizations are "public authorities or bodies", and this issue should be solved locally. For Bulgaria it can be expected that this group of liable persons will include the judicial, legislative, executive and local government (to the level of municipalities).

(b) organizations whose main activities consist of regular and systematic large-scale monitoring of natural persons

This category includes organizations that perform continuous or periodic monitoring accord-

ing to a predefined schedule, model or strategy. Here, for example, telecoms, behavioural targeting companies, mobile app owners who track user behaviour can be found.

(c) organizations whose main activities consist in the large-scale processing of sensitive personal data or of personal data relating to convictions and offenses

"Sensitive" data refer to race or ethnicity, trade union membership, political, religious or philosophical beliefs, genetic or biometric data, health, sexual life or sexual orientation, as well as convictions and violations. Such organizations for example may be political parties, trade unions, churches, hospitals.

IN FACT, THE SECOND AND THE THIRD GROUP of organizations will be obliged to designate a data protection official only if they process personal data as its core business, and if that processing is a large scale one. Main activity of security companies for example includes monitoring of individuals. In addition, the scope of the Regulation also covers cases where the processing of personal data is an auxiliary activity necessary to carry out the primary one - for example, the collection of

personal data on patients' health is inseparable from the main activity of hospitals in providing medical services.

DETERMINING WHETHER THE PROCESSING scale will be made according to the number of individuals using technology, territorial scope, duration and volume of data. Rare are the cases in which this condition can be met by private individuals - e.g. processing of personal data by a single doctor or a lawyer will not be a large-scale one.

IS A LABOR CONTRACT with the data protection official necessary? The Regulation also allows for such an option, but also outsourcing through a service contract. In the event that an employee combines several functions (e.g. IT professional and data protection official), this should not lead to a conflict of interest. Conflict will arise if the employee is in a position in which management takes decisions on the processing of personal data - for example manager, CFO, HR director or head of the IT department. An official may serve several organizations as long as he is easily accessible to each of them

and have the full capacity to perform his functions.

ARE THERE ADDITIONAL REQUIREMENTS?

The data protection official must have sufficient professional qualifications and expertise in the field of applicable law and practice. In 2018 a specialized national training centre to provide the necessary training of these persons is expected to open.

Organizations are required to provide sufficient operational freedom and internal resources to the data protection official to ensure effective participation in all matters to ensure compliance with the Regulation. A guarantee to achieve this goal is the prohibition to organizations to give the data protection official directions, as well as to dismiss him or otherwise sanction regarding the performance of his or her function. The data protection official is directly accountable to the senior management of the organization.

Regardless of the engagement of such an official, responsibility for compliance with the Regulation remains with the organizations concerned and, in the event of an established infringement, they will be penalized. ■

ДОБРЕ ДОШЛИ В ИНТЕРХОТЕЛ САНДАНСКИ! WELCOME TO INTERHOTEL SANDANSKI

tel.+359 (746) 31162/65, email : reservations@ihsand.com
www.interhotelsandanski.bg

2nd annual conference

Bloomberg
TV Bulgaria

THE NEXT BIG THING

BUSINESS TRANSFORMERS

19/10/ CAPITAL FORT
tnbt.bloombergtv.bg

WOLF THEISS

БЪЛГАРИЯ СИ ОСТАВА С НАЙ-НИСКИТЕ ЦЕНИ НА ИМОТИТЕ

Бойко Бойков, президент на FIABCI България
и вицепрезидент на WCDI FIABCI International,
преди България ON AIR

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография ИВАЙЛО ПЕТРОВ

Г-н Бойков, в последните години статистиката отчита един умерен ръст на имотния пазар в България. Статистиката отчита ли обаче всички фактори? Как изглеждат нещата от ваша гледна точка?

Статистиката отчита всички фактори освен един: реалните продажни цени. Все още има опции да се продава на данъчна оценка - особено ако говорим за жилищни имоти и сделки с физически лица. Хората предпочитат да намаляват по този начин дължимите данъци и такси. Това е съвсем законно, разбира се, но поради това статистиката не може да улови точните продажни цени.

От друга страна обаче, вижда се интензивността на сделките и ръстът на новото строителство във всички сегменти, когато говорим за София. Пазарът е изключително добър в сегмента на жилища с до две спални и бюджет до 120-150 хиляди евро. Много добре се развива и високият клас. Имаше голям вакуум през последните години, защото с идването на кризата през 2009 се спря голяма част от строителната активност. Чак през 2013 този вакуум започна да се запълва, очаквам пикът да настъпи около 2019-2020 година.

Светът се намира в епоха на незапомнено ниски лихви, което несъмнено влияе на имотния пазар. Но тази епоха ще приключи всеки момент, може

би дори през тази година. Смятате ли, че това може да има негативен ефект?

Тенденциите обикновено започват от Северна Америка. Когато лихвите там тръгнат нагоре, това се отразява на целия глобален финансов пазар. В България обаче тези тенденции обикновено са забавени с поне 2-3 години. Отделно от това не сме чак толкова пряко свързани с тези големи икономики. В нашия банков сектор има около 20 милиарда евро спестявания, които търсят по-добра реализация от изключително ниските лихви по депозитите.

Това е другият ефект от ниските лихви - много хора се насочват към имотите като към инвестиция. Доколкото се е увеличил делът на този тип купувачи в последните години?

Нараснал е много - с около 20% за последните три години. Има и големи групи българи, работещи в чужбина, които търсят у нас жилище за инвестиция. Това са включително хора в предпензионна възраст, които са работили дълго навън, натрупали са капитал и имат желание да прекарат остатъка от живота си на родна земя. Те търсят едновременно и инвестиция, и място за живеене. Това са хора от Западна Европа, от САЩ, от целия свят - по същество първата вълна емигранти от 90-те години.

Има и немалобройна група от западноевропейци, които откриват в момента България като спокойно ►

"Ние, живеейки тук, обикновено не виждаме нещата по същия начин, но тези хора с по-трезв поглед отвън откриват доста причини да дойдат в България"

► място с високо качество на живот. Ние, живеейки тук, обикновено не виждаме нещата по същия начин, но тези хора с по-трезв поглед отвън откриват много причини да дойдат в България...

Европейско качество на живот на значително по-ниска цена?

Точно така, европейско качество, ниски цени, хубава природа, ниска престъпност. Виждате, че ние всички се фокусираме върху един случай, върху едно престъпление. Ако сравним това със страните от Централна Европа, статистиката сочи в пъти по-ниска криминална активност у нас. Но ние сме склонни да се съсредоточаваме върху лошите новини.

Другата група инвеститори са различните инвестиционни фондове, които търсят добри проекти, които да имат годишна възвръщаемост от минимум 7%, и често намират такива.

Споменахте, че за дълъг период проектите бяха ограничени. Търсенето изпреварва ли вече предлагането?

Търсенето отдавна изпревари предлагането. Всъщност тъкмо сега започва процесът на балансиране. Инициираха се много нови проекти - основно в жилищното и офисното строителство. При моловете отдавна е преминала границата на насищане. Ние очаквахме пазарът да се балансира още миналата година, но за наша изненада, активността в търсенето продължава да нараства. Никои не може да прогнозира кога точно ще стигнем изравняване между търсене и предлагане - има много заявени проекти, но стартият на реалната им реализация е нещо различно. В момента в София има търсене във всички сегменти, и няма добри парцели, останали неразработени, което означава, че цените ще останат със стабилен ръст.

България бе сред страните с най-висок процент лична собственост на жилищата. Намесата на инвестиционни фондове може ли да промени това? И как това явление влияе на цените на наемите?

Манталитетът на българина си остава такъв: да притежава поне един недвижим имот, да има покрив и стени, каквото и да се случи. Не очаквам това съотношение да се промени. По-младите хора, особено училите и живелите в чужбина, имат малко по-различно мислене. Но като цяло стремежът към собствено жилище си остава доминиращ.

Колкото до фондовете, те най-често се насочват към проекти, които вече са отпаднали под наем и могат да генерират стабилен доход. И там поне една трета от клиентите са чужденци, работещи у нас.

Каква част от сделките се сключват без банково финансиране?

В проектите, по които ние работим, банково финансиране има приблизително в две сделки от сто. Може да звучи изненадващо, но всъщност в последните години има много хора, натрупали капитал, и то светъл. Техният бизнес е свързан с производство, с износ, с информационни технологии. Но това съотношение е във високия сегмент. Естествено, колкото по-надолу слизаем, толкова повече се увеличава дялът на ипотечните кредити.

По ваши наблюдения продължава ли засилената урбанизация, насочена основно към София?

Да. София остава притегателната точка за цяла България. Това не е много положителна тенденция, разбира се...

„В момента в София има търсене във всички сегменти, и няма добри парцели, останали неразработени“

Защо градът не се развива на ширина, а вместо това повечето нови проекти водят до презастрояване и пренасищане на вече съществуващите квартали?

Защото да се развива в ширина означава в посока към "Ботевградско шосе", Кремиковци, Кривина, Люлин, Лозен, Казичене. За съжаление това са райони, които навремето са планирани и разработвани като по-индустриални и ниско бюджетни. Не коментирам правилно или не е било това. Но това са места, развивали промишленост и логистика. Инфраструктурата също е проблем - проекти като метрото се развиват основно в посока вече съществуващите жилищни райони.

Ние имахме план да създадем сателитен град върху огромен парцел извън днешните очертания на София. Но се оказа, че за подобно начинание е необходима изключителна помощ от общината и държавата - не само административна, но и финансова. А и мисленето на хората трябва да се промени, за да има такъв проект успех.

В много отношения - като природа, чистота на въздуха и лесен достъп - животът в околностите има предимства. Но на пазара просто има зони и квартали, които са с по-добро име - без да има големи основания за това. Например, никога не е правено изследване за разликите в качеството на живот в Бояна и Драгалевци, сравнени с Герман, Лозен, Панчарево и Горна баня. Просто хората понякога

харесват тези места повече заради популярността им.

Как се развива интересът към селски и туристически имоти?

При селските имоти имаше бум между 2003 и 2007 година - отчасти заради интереса от западноевропейски инвеститори, отчасти заради изключително ниските цени. Човек можеше да си купи къща с двор в България за 5 000 или 10 000 лева, което дори не е цената на едно паркомясто в техните държави...

...или в София...

... или в София. Впоследствие тази тенденция понамаля. Програмите за развитие на селския туризъм също работеха нелошо, но сега вече не се наблюдава голям ръст. Изключение са районите до големи туристически дестинации - по морето

или до ски курортите. Добър пример са село Баня и останалите сателитни селца около Банско.

Вие сте председател и на българския клон на Международната федерация за недвижими имоти - FIABCI. Как изглежда българският пазар, сравнен с останалите в нашия регион?

Продължава да бъде много подценен - особено на фона на останалите пазари на Балканите и в Източна Европа. Ние сме с най-ниските цени на земя, жилища, офиси. Дори сравнени със Сърбия, която е държава извън Европейския съюз. Във всички сегменти София е поне с 30% по-евтина от Белград. А в същото време данъчната политика и административното обслужване са далеч по-добри.

В Белград в момента цените на жилищата започват от 1400 евро за квадратен метър, като строителната себестойност е много близка до тази в София. При нас тази цена е вече за високия клас жилища. Същото важи и за хотелите. В София има непрекъснат, сериозен ръст на туристите. В същото време нямаме големи хотелски вериги. Няколко големи оператора в момента обмислят такива проекти. Но днес на практика не можем да предложим такъв тип настаняване. Това също е добра ниша за инвеститорите с поглед към София.

В Гърция цените и активността също не са спадали, въпреки затрудненията им.

Изобщо, живееш в България, ние си оставаме с убеждението, че винаги сме назад, че постоянно нещо не ни е наред. Но когато човек започне да работи навън, вижда, че ситуацията е същата навсякъде, и даже ние сме напреднали много, особено по отношение на бизнес културата и администрацията. Административното обслужване все така ни се струва бавно - но в съседните държави то отнема и повече време, и повече средства.

Споменавайки бизнес културата, в сегмента на офис сградите например много от предприемачите създават проектите си по най-високите изисквания на световните стандарти. Те се определят, сертифицират и издават от организации в САЩ, Обединеното кралство и Германия, които следят изключително стриктно всички процеси: от осветяемост на пространствата и размер на работното място през потребление на енергия, производство и депониране на отпадъци, включително на какво разстояние се депонират и с колко вредни емисии... В България голяма част от новите сгради клас А са сертифицирани по тези международни стандарти, което значително подобрява качеството на бизнес средата.

Да поговорим малко и за брокерския бизнес у нас. От доста години се говори, че този сектор се нуждае от допълнителни регулации, че е пренаситен и хаотичен. Съгласен ли сте с това?

За съжаление професията на брокера на недвижими имоти не е с добро име в България точно по тази причина: че няма никаква регулация за нея. Браншовите организации отдавна се опитват да променят това. Например от брокерите да се изисква определено образование, определена насоченост. Човек трудно може да е добър професионалист във всички сегменти на пазара, без да е получил съответното образование.

Брокерската работа не се състои в това да разходиш клиента из обекта и после да чакаш комисионната си пред офиса на нотариуса. Има полезни обучения, например тези, които провежда браншовата организация НСНИ - Национално сдружение недвижими имоти, и ФИАБЦИ България.

НСНИ е внесло и проектозакон за работата на брокерите, за узаконяването на професията и определянето що е то брокер и що е агент.

От друга страна, една регулация би могла и да доведе до разширяване на сивия сектор. Европейският съюз като цяло има политика за дерегулиране. В много от страните от съюза е достатъчен само етичен кодекс на професията. Трябва да намерим баланса между двете политики. Дори само създаването на регистър на брокерите, ще даде възможност на клиентите да имат обратна връзка при лоши практики и това би било добро начало.

Иначе сериозните фирми на пазара и онези, които са франчайз на международни

компании, отдавна прилагат добрите практики. Но те са едва около 200 от общо към 5 000 компании в този сектор.

В архитектурата се очертават много сериозни промени. Преди време разговаряхме с Рем Колхаас, световноизвестния холандски архитект, и той ни каза, че заради дигитализацията идва време, в което вратата вече няма да бъде врата и прозорецът няма да бъде прозорец. Забелязват ли се вече тези тенденции и на българския пазар?

Да. За щастие ние сме нация, която обича да се развива, обича новите технологии. Знаете, че сме и на едно от първите места в света по IT специалисти. Това допринася много и за развитието на т. нар. smart homes, интелигентни домове. За мое учудване у нас има доста компании, които предлагат тази услуга, и то от години. С едно приложение от смартфона си можете да контролирате от температурата вкъщи, през работата на различни уреди в определени часове, до това да ви сигнализира при авария и да може да спира съответните щрангове, щорите да се отварят и затварят в зависимост от времето, цялата ви консумация на енергия да е известна и остойностена, така че да няма изненади в сметките, и така натамък... И тази услуга в България е изключително достъпна в сравнение със Западна Европа и като софтуер, и като инсталация. ■

THE REAL ESTATE MARKET WILL PEAK BY 2020

Boyko Boykov, President of FIABCI Bulgaria and Vice President of WCDI FIABCI International, talks to Bulgaria ON AIR

By KONSTANTIN TOMOV / Photography IVAYLO PETROV

Mr Boykov, statistics have been showing a moderate growth of the real estate market in Bulgaria in recent years. But do statistics take all factors into account? How do things look from your perspective?

Statistics take all factors into account except one: the actual sales prices. There are still options to sell at tax-assessed value – especially when residential properties and transactions with natural persons are concerned. People prefer to cut the taxes and fees they'll have to pay in this way. This is quite legal, of course, but because of it the exact sales prices elude statistics.

On the other hand, however, speaking of Sofia, transactions are obviously brisk and new construction is growing in all segments. The market is booming in the up to two-bedroom housing segment with an up to 120,000-150,000 euro budget. The upmarket segment is also doing very well. There has been a big void in recent years because all building activity ground to a halt with the onset of the crisis in 2009. This void started to fill as late as in 2013, and I expect a peak around 2019-2020.

The world is in an era of unprecedented low

interest rates, which undoubtedly affects the real estate market. But this era will end at any moment, perhaps even this year. Do you think this could have a negative effect?

Trends usually start in North America. When interest rates there rise, it affects the entire global financial market. In Bulgaria, however, these trends are usually delayed by at least a couple of years. Apart from this, we are not all that closely linked with these big economies. Our banking sector holds about 20-21 billion euro savings which seek a better return than the negligible interest that deposits pay.

This is the other effect of low interest rates – many people opt to buy real estate as an investment. How much has the share of this type of buyer increased in recent years?

It has grown a lot – by about 20%-30% for the last three years. There are also large groups of Bulgarians employed abroad who are looking for a home here as an investment. These are people at pre-retirement age who have worked abroad for a long time, have saved some money and want to spend the rest of their life in Bulgaria. They are looking both for an investment and a place to live. These are peo-

ple from Spain, from the US, from all over the world – essentially, the first wave of emigrants from the 1990s.

There is also a large group of West Europeans who are now discovering Bulgaria as a relatively safe country with a high quality of life. We locals usually do not see things the same way, but these sober-minded outsiders find quite a few reasons for moving to Bulgaria...

European quality of life at a fraction of the price?

Precisely, European quality, low prices, scenic nature, extremely low crime rate. Look, we all focus on a single case, a single crime. If we compare this to the countries of Central Europe, let's say, statistics show several times lower criminal activity in Bulgaria. But we tend to be obsessed with bad news.

The other group of investors are the various investment funds which are looking for whole buildings. Good deals yield an annual return of between 7% and 10%. But supply is rather short at the moment.

You mentioned that projects were curtailed for a long time. Is demand already outrun-

ning supply?

Demand has long since overtaken supply. In fact, they are only just starting to balance off. Many new projects have been launched, mainly in residential and office construction. The malls are long past the saturation point.

This is very interesting: we expected the market to level out already last year. But to our surprise - and delight, activity is increasing. Nobody can predict exactly when supply and demand will balance. Currently in Sofia there is demand in all segments, and there are no worthwhile plots left undeveloped. This means that prices will be steadily growing.

Bulgaria was among the countries with the largest share of privately owned homes. Can the intervention of investment funds change this? And how does this phenomenon affect rent levels?

Bulgarians' lingering mentality is to own at least one immovable property, to have a roof over one's head, come what may. I don't expect this proportion to change. Younger people, especially those who have studied abroad, think somewhat differently. But as a whole, the desire to be a home owner still prevails.

As to the funds, they most often target projects that have already been leased. There, too, at least one third of the clients are foreigners working in Bulgaria.

What part of transactions gets concluded without bank financing?

No such statistics are available. In the projects we are working on, there is bank financing in approximately two out of a hundred transactions. It may sound surprising, but in recent years many people have actually accumulated legitimate capital. Their business is in manufacturing, export, information technology. But

this proportion is in the upmarket segment. Naturally, the lower we go, the larger the share of mortgage financing of purchases.

In your view, does urbanization continue to intensify, targeting mainly Sofia?

Yes. Sofia is a magnet for the whole of Bulgaria. Not that that's a very positive trend, of course...

Why does the city not sprawl but, instead of that, most new projects overdevelop and glut the existing neighbourhoods?

Because sprawling implies expansion towards Botevgradsko Chaussee, Kremikovtsi, Krivina, Lyulin, Lozen, Kazichene. Regrettably, these are areas that were once planned and developed as industrial zones. I'm not saying whether this was right or not. But these are places which have developed industry and logistics. Infrastructure, too is a problem – projects like the metro are expanding mainly in the direction of existing residential areas.

We had plans to build a satellite city on a huge parcel outside Sofia's present city limits. But it turned out that such an undertaking needs crucial support from City Hall and central ▶

"West Europeans are now discovering Bulgaria as a relatively safe country with a high quality of life"

► government – both administrative and financial. And people's way of thinking, too, needs to change for such a project to be successful. In many respects, in terms of environment, clean air and easy access, life in the suburbs has its advantages. But the saleable areas and neighbourhoods are simply those that enjoy a better reputation. We don't know why. No study on the quality of life has ever been conducted in Boyana, for example, or in Dragalevtsi. People just like these places because they are popular.

What is the market situation for rural and tourist properties?

Rural properties boomed between 2003 and 2007 - partly because of the interest of West European investors, partly due to the extremely low prices. You could buy a house with a yard in Bulgaria for 5,000 or 10,000 leva, which is even less than the price of a parking space in their own countries...

...or in Sofia...

... or in Sofia. Subsequently this trend declined. Rural tourism development programmes also worked well, but now there is no longer any significant growth. This does not apply to the major tourist destinations - the seaside or near ski resorts. Banya and the other satellite villages around Bansko are a case in point.

You are President of the Bulgarian chapter of the International Real Estate Federation (FIABCI). How does the Bulgarian market look compared to the rest in our region?

It remains heavily underrated, especially compared to other markets in the Balkans and Eastern Europe. We have the cheapest land, housing, offices. Even compared to Serbia, which is a country outside the European Union. Sofia is at least 30% cheaper than Belgrade in all segments. Yet at the same time, tax policy and administrative services are much better. In Belgrade housing prices now start from 1,400 euro per square metre, with roughly the same construction costs. In Bulgaria these are prices for upmarket properties.

The same goes for hotels. Sofia enjoys a steady substantial growth of visitors. Yet the big hotel chains are almost absent in the city. Several are currently considering such projects. Kempinski will probably also want to come back. But right now we practically cannot offer this type of accommodation. This, too, is an added incentive for investors.

In Greece, prices and activity have not decreased either, despite the country's difficulties. Generally speaking, living in Bulgaria, we are let with the impression that we are constantly lagging behind, that something's always wrong. But when you start working abroad, you see that the situation is the same everywhere, and that we have even advanced a lot, especially

"We have the cheapest land, housing, offices... Sofia is at least 30% cheaper than Belgrade in all segments"

with regard to the administration. Administrative services still seem too slow to us, but in neighbouring countries they take both more time and more money.

Let's discuss the brokerage business in Bulgaria. There has been talk for years that this sector needs further regulation, that it is glutted and chaotic. Do you agree?

Unfortunately, real estate broker is not a highly thought of occupation in Bulgaria for that very reason: a total lack of regulation. The sectoral organisations have long been trying to change this. For example, brokers should be required to have a certain education, a certain specialization. You cannot be a good professional in all market segments without the proper education. A broker's job does not consist in taking clients to the unit for a viewing and then to wait for your commission outside the notary office. There are useful trainings, like the one delivered by the National Real Estate Association, for example.

The Association has also submitted draft legislation on broker business, legalizing the occupation and defining 'broker' and 'agent'.

On the other hand, regulation could also lead to an expansion of the grey sector. The European Union as a whole pursues a deregulation policy. Many Member States limit themselves to a code of ethics for the occupation. We are a bit behind with our initiative. We need to find the balance between the two policies.

Saying all this, I have in mind brokerages with a couple of employees. Otherwise, the big firms in the market and the franchises of international companies have long been applying best practices. But they are only about 200 of the

total 5,000 companies in this sector.

Architecture is in for very serious changes. Some time ago we talked to Rem Koolhaas, the world famous Dutch architect, who told us that, due to digitization before long a door will no longer be a door and a window will no longer be a window. Are these trends already visible in the Bulgarian market?

Yes. Luckily, we are a nation that loves to develop, that loves new technologies. As you know, we also rank among the world's leading IT specialists. This greatly aids the development of so-called smart homes. Surprisingly, there are many companies in Bulgaria which offer this service and have been doing so for years. With a smartphone app you can control your air temperature at home, programme the operation of various devices, be alerted about emergencies and reach the master water shut off valve. You can have your blinds open and close depending on daylight, you can monitor your entire energy consumption and its cost so bills won't come as a surprise, and so on... And this service in Bulgaria is extremely cheap compared to Western Europe. Both in terms of software and installation.

In the office segment there are certificates for a certain class of buildings. They are issued by organisations in the United States, the United Kingdom and Germany, which strictly monitor all these processes: energy consumption, waste generation and disposal, including landfills and harmful emissions... Market competition requires such certificates to be issued. In Bulgaria, a large part of the new Class A buildings – I'm speaking of the last five years – are certified, which is evidence of good investor culture. ■

Ипотечен кредит **ДОМ ЗА ТЕБ**

*От Вкъщи
по-хубаво няма!*

- С ниски лихви
- Честен подход и прозрачни условия
- Безплатна имуществена застраховка

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

0800 11 400
www.ccbank.bg

A photograph of a small, weathered wooden boat resting on a vast, cracked, and parched earth surface, likely a dried-up lake or riverbed. The cracks in the ground are deep and irregular, forming a mosaic of polygonal shapes. The boat is positioned diagonally across the frame, with its bow pointing towards the bottom right. The wood of the boat is light brown and shows signs of age and wear. The overall scene conveys a sense of extreme drought and environmental hardship.

НЕОБИТАЕМАТА ЗЕМЯ

Петте най-горещи лета за последните 500 години до едно са регистрирани след 2002. Само че климатолозите предупреждават, че това е само началото на бедите ни

Текст ВАЛЕРИ ЦЕНКОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Сигурен съм, че мнозина това лято са се питали какво става с времето. Когато започнах да пиша този материал, температурата в София, на 4753 километра от екватора, бе с 11 градуса по-висока, отколкото в сомалийската столица Могадишу, на 227 км от екватора. По същото време в Португалия, Хърватия и Черна гора бушуваха горски пожари, след това Карибите, Флорида и Тексас бяха опустошени от урагани. В Швейцария село Бергдорф Бонго бе сравнено със земята от свлачище, предизвикано от топенето на глетчерите. Същото се случи с китайското село Цинмо (Xinmo) в провинция Сечуан, а преди това - и с град Мокое в югозападна Колумбия.

ВСИЧКО ТОВА СЕ СЛУЧВА в момент, когато температурата на планетата се е повишила едва с 1 градус по Целзий в сравнение с прединдустриалната епоха. Какво ли ще се случи, ако се повиши с 2 градуса, каквито са най-оптимистичните прогнози на учените? Или с цели 8, каквито са песимистичните?

Климатолози отдавна твърдят, че ако изгорим всички запаси на планетата от изкопаеми горива, това ще нагрее атмосферата средно с 18 градуса и ще повиши морското равнище със 150 метра. Това би създавало условия, каквито Земята не е преживявала още от края на Пермския период, 300 милиона години назад във времето. Дори затоплянето да е по-умерено - да речем, с 8 градуса - това ще заличи полярните ледени шапки и ще повиши нивото на океаните с 80 метра. От Варна например ще се показва само върхът на хотел "Черно море".

ДОГОДИНА МЕЖДУПРАВИТЕЛСТВЕНИЯТ съвет по климатичните изменения (Intergovernmental Panel on Climate Change - IPCC) към ООН ще представи новия доклад за последиците от глобалното затопляне. Междувременно учени от Потсдамския институт по промените в климата (Potsdam-Institut für Klimafolgenforschung - PIK) представиха своя модел за въздействията върху живота на планетата, ако температурата се увеличи само още с половин градус.

Те твърдят, че ако не изпълним поставените цели от Парижкото споразумение за климата, жертвите на аномалните природни явления ще се увеличат до края на века от сегашните 3000 годишно до цели 150 000 през 2100 година.

При затопляне в рамките на 2 градуса до края на века, смъртността от горещините ще се увеличи с 5400 процента, наводненията - с 3780 процента, горските пожари - със 138 процента, а ураганите - с 20 процента.

ПРЕЗ МИНАЛАТА ЗИМА в продължение на дни температурата в Северния полярен кръг бе средно с 15 до 21 градуса по-висока от обичайното. Това предизвика стопяването на вечната замръзналост около Международното семе хранилище в Свалбард. В тази банка, създадена по инициатива на ООН, се пазят семена от всички важни културни растения в случай на глобална катастрофа - падане на астероид, ядрена война или глобално затопляне. Заради размразяването на пермафроста обаче хладилната инсталация, която съхранява семената, вече не работи нормално. Друг важен момент бе откъсването на гигантския айсберг А68 от ледниковия шelf Ларсен Ли в Западна Антарктика - с площ от 5800 кв. метра, или осем пъти по-голям от Бруней.

Това е процес, наречен донякъде поетично „отелване“ (calving). Но ако този процес не бъде овладян и топенето продължи със същите темпове, тогава „ще ни се отели вола“, както казваме образно в България. ►

THE BIG BUSINESS
ALWAYS CHOSE WITH REASON

5 CONFERENCE HALLS

*/from 10 to 220 places/
Individual approach*

YOUR 5 STAR Conference & SPA destination

3000 M² / BALNEO / SPA / WELLNESS
DESTINATION BURGAS

Preferential conditions and prices

+359 56 812345 info@hotelprimoretz.bg
WWW.HOTELPRIMORETZ.BG

► **ЗАЩО ВЕЧНАТА ЗАМРЪЗНАЛОСТ** е толкова важна? Най-вече защото в арктическият пермафрост са заключени 1.8 трилиона въглерод и въглеродни съединения. Разтопяването му ще освободи в атмосферата гигантски количества метан - газ, който е несравнимо по-мощен парников агент от въглеродния диоксид.

Да не забравяме и за т.нар. „албедо ефект“ – тоест способността на леда да отразява слънчевата светлина. По-малко лед на полюсите означава по-малко отразена светлина и повече погълната - което води до по-високи температури и до измиране на растителността, която се грижи за извличането на въглеродния диоксид от атмосферата.

При такъв сценарий градове като Варна и Маями ще бъдат само спомен в началото на следващия век. И отбележете - това е "оптимистичният" сценарий, за затопляне средно с около 2 градуса. Апокалиптичният предвижда цели 8.

ПИТЪР БРАНЪН, НАШУМЕЛИЯТ автор на "Краищата на света" (The Ends of the World), напомня, че досега в историята на планетата ни е имало пет масови измирания на животинския и растителния свят. Най-популярно е това в края на периода Креда, заличило динозаврите - най-вероятно в резултат на ефектите от падането на голям метеорит на полуостров Юкатан в Мексико.

Но останалите четири големи измирания по-скоро се дължат на климатични промени - включително и най-страшното в края на Перм. В него, преди 252 милиона години, измират около 70% от видовете на сушата и 96% от живота в моретата. Най-убедителната теория за причините сочи неочаквано освобождаване на огромни количества метан - т. нар. метанови хидрати - от морското дъно, което задействало светкавични промени в климата. Бранън подчертáva, че днес човечеството отделя много повече въглеродни емисии, отколкото метан е бил освободен тогава. Неслучайно знаменитият писател Стивън Кинг да предупреди, че ако не колонизираме друга планета до следващото столетие, цивилизацията ни е обречена да загине.

ОКЕАНОГРАФЪТ УОЛЪС БРОУКЪР, който пръв употреби термина „глобално затопляне“, сега нарича нашата планета „разгневен звяр“ - и припомня, че всеки ден трупаме все повече и повече оръжия за собственото си самоунищожение.

Всъщност затоплянето няма нужда да предизвиква урагани, суши и други бедствия, за да ни посегне. Самите високи температури ще направят живота ни невъзможен. Ако се изпълни апокалиптичният сценарий, климатът ще стане толкова горещ, че организмите ни няма да могат да се охлаждат и да поддържат постоянна температура. На места като джунглите на Коста Рика, където влажността достига 90%, разходка при 40 градуса може да е смъртоносна.

Скептиците за климатичните промени излизат с аргумента, че температурата на Земята се е повишавала и падала много пъти. Но истината е, че температурните параметри, в които човешкият живот е възможен, са твърде тесни.

В ЕВРОПА СЪЩЕСТВУВА относително достоверно измерване на температурите някъде от около 1500 година насам. Показателно е, че петте най-горещи лета за това половин хилядолетие до едно са регистрирани... след 2002 година.

Дори и да изпълним целите на Парижкото споразумение и да ограничим затоплянето само до 2 градуса, градове като Калкута и Карачи ще станат необитаеми и опасни за здравето. При затопляне с 4 градуса смъртността от летните жеги в Европа ще достигне 2000 души дневно.

Колкото до ефектите върху селското стопанство, те ще са убийствени. В различните климатични зони температурите са различни и традиционните култури се различават, но важи едно

Уолъс Броукър / Wallace Broecker

общо правило: с всеки един градус затопляне на климата реколтата пада с 10 процента. Това е отразено също в доклада на Междуправителствения съвет по климатичните изменения. За някои култури загубите стигат 15-17%. Ако допуснем 4 градуса повишение на температурите до края на века, реколтата ще намалее с 50 процента, макар че населението ще е с 50 процента повече от сегашното.

С протеина картината е още по-мрачна: за произвеждането само на 1 калория месо са необходими 16 калории зърно, освен това кравите изпускат солидни количества метан в атмосферата. Вярно е, както пророкува Давид Батисти, че затоплянето ще даде възможност да отглеждаме пшеница дори в Грендалндия. Но това няма да е достатъчно да компенсира отмирането на селското стопанство в тропиците. Има и друго: не е възможно житниците просто да се преместят хиляди километри на север, защото почвите в Канада и Русия например галеч не са така плодородни, като тези в Украйна и Канзас. А са необходими столетия, докато природата създаде оптимално плодороден хумус.

СУШАТА МОЖЕ ДА СЕ ОКАЖЕ още по-сериозен проблем от жегите, защото тя ще превърне някои от най-плодородните земи в пустиня. Много трудно е да се разработят правдоподобни модели какво ще се случи с плодородните земи в края на века, но експертите са единодушни, че безпрецедентните суши ще превърнат южна Европа - в това число и България - в неплодородни сухи зони още към 2080 година.

ОЩЕ ЕДНА НЕВИДИМА, НО ЗЛОВЕЩА опасност дебне във вечните ледове на полюсите - там са заключени не само колосални запаси питейна вода, но и много древни вируси. Някои от тях са върлували по земята преди милиони години, далеч преди появата на човешкия род. Ако се освободят, организмите ни изобщо няма да знаят как да реагират срещу тях. В ледовете бяха открити вируси и от по-скорошни пандемии - например от прословутия Испански грип, отнел между 50 и 100 милиона живота през 1918 година, или от зловещата Черна чума.

Разбира се, повечето от тези опасни организми вече не са жизнеспособни. Но през 2005 учени успяха да „съживят“ болестотворни бактерии на 32 000 години; през 2008 бе съживен вирус на 8 млн. години, а през 2015 руският геокиолог г-р Анатолий Брушков си инжектира вирус на 3.5 млн. години, съживен от ледовете на Якутия, който според него бил ключът към дълголетието.

През миналата година пък 15-годишно момче от Ямалско-Ненец-

кия район на Русия почина, след като е било в контакт със замръзвал преди 75 години скелет на елен, починал от антракс.

ГЛОБАЛНОТО ЗАТОПЛЯНЕ развенчава и илюзията, че икономическото развитие ще ни спаси от всички проблеми и неволи в нашето ежедневие.

След Голямата рецесия от 2008 все повече икономисти и историци защитават тезата, че бурният икономически растеж след XVIII век се дължи не на научните открития, търговията и динамиката на глобалния капитализъм, а на откриването на изкопаемите горива и акумулираната огромна енергия от тяхната експлоатация. По този начин в икономика бе инжектирана огромна стойност, която задвижи „фосилния капитализъм“. Тъкмо това е причината всяко следващо поколение да живее по-добре от родителите си - нещо почти непознато в дотогавашната история на човечеството. Но ето, че сега ние получаваме като наследство и страничния продукт на този „изкопаем капитализъм“ - глобалното затопляне.

Експерти като Соломон Хсян и Едуард Мигел разработиха математически модел на това въздействие и изчислиха, че всеки градус затопляне коства около 1.2 процента намаляване на глобалния БВП. Кое е доста сериозна цифра на фона на доста скромните темпове на развитие на най-мощните икономики през последните години. Ако продължаваме да се развиваме по същия модел, до края на века това ще ни коства около 23 процента от дохода на глава от населението – поради неизбежните проблеми в земеделието, енергетиката и заетостта, но също така и с увеличаване на престъпността, смъртността и климатичните катаклизми. Накрая може направо да завидим на динозаврите. ■

FAMA CONSULTING

The Public Affairs Practitioners

Public Affairs
Parliamentary Advocacy
Government Relations

**External Risk Assessment
and Management**

Contacts:
42, Parchevich Str.
Sofia, Bulgaria

+359 2 960 09 34
+359 888 456 020

www.famaconsulting.bg

THE UNINHABITABLE EARTH

The five hottest summers for the last 500 years were all recorded after 2002. But climatologists warn that this is just the beginning of our troubles

By VALERI TSENKOV / Photography SHUTTERSTOCK

I'm sure that many people wondered this summer what is happening to the weather. When I started writing this material, the temperature in Sofia, 4,753 km from the equator, was 11 degrees Celsius higher than in the Somali capital Mogadishu, 227 km from the equator. At the same time, wildfires were raging in Portugal, Croatia and Montenegro, then the Caribbean, Florida and Texas were devastated by hurricanes. In Switzerland, the village of Bergdorf Bondo was razed to the ground by a landslide, triggered by melting glaciers. The same thing happened to the Chinese village of Xinmo in Sichuan province, and earlier to the city of Mocoa in south-western Colombia.

ALL THIS IS HAPPENING at a time when the planet's temperature has risen by only 1 degree Celsius compared to the pre-industrial era. What will happen if it rises by 2 degrees - the most optimistic predictions of scientists. Or by 8 degrees, according to the most pessimistic forecasts? Climatologists have long argued that if we burn all the planet's fossil fuel reserves, it will warm the atmosphere by an average 18 degrees and will raise the sea-level by 150 metres. This would create conditions which the Earth has not experienced since the end of the Permian period, 300

million years back in time. Even if warming is moderate - let's say, by 8 degrees - it will wipe out the polar icecaps and raise the ocean level by 80 metres. All that will show of the city of Varna, for example, will be the top of the Chernomorets Hotel.

NEXT YEAR THE UNITED NATIONS Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) will issue a new report on the consequences of global warming. Meanwhile scientists at the Potsdam Institute for Climate Impact Research (PIK) presented their model of impacts on the planet's life if the temperature rises by just half a degree more.

They argue that unless the goals of the Paris Climate Agreement are met, by the end of the century the victims of abnormal natural phenomena will increase from the current 3,000 per year to 150,000 in 2100. With a warming of 2 degrees by the end of the century, deaths from heat waves will increase by 5,400 per cent, coastal floods by 3,780 per cent, wildfires by 138 per cent, river floods by 54 per cent and windstorms by 20 per cent.

LAST WINTER for two days the temperature in the Northern Arctic Circle

LILI IVANOVA

was an average of 15 to 21 degrees higher than normal. This caused melting of the permafrost near the Global Seed Vault in Svalbard. This food bank, set up at the initiative of the United Nations, stores seeds of all important crop plants in the event of a global catastrophe - an asteroid impact, nuclear war or global warming. Due to the melting of the permafrost, however, the cooling system which preserves the seeds is no longer working normally.

Another important occurrence was the breakaway of the giant A68 iceberg from the Larsen C ice shelf in Western Antarctica - with an area of 5,800 sq m, or eight times the size of Brunei.

This process is known poetically as "calving". But if it is not contained and melting continues at the same rate, then we're in for trouble.

WHY IS PERMAFROST so important? Mainly because arctic permafrost contains 1.8 trillion tonnes of carbon and carbon compounds. As it melts it will release vast quantities of methane into the atmosphere, a much stronger greenhouse gas than carbon dioxide.

Let's not forget the so-called albedo effect either - i.e. the ability of the ice to reflect sunlight. Less ice at the poles means less reflected and more absorbed sunlight, which results in higher temperatures and the extinction of the vegetation that is responsible for extracting carbon dioxide from the atmosphere.

In such a scenario, cities like Varna and Miami will be just a memory at the beginning of the next century. Please note that this is the best case scenario, for warming by an average 2 degrees. The worst-case scenario is for 8 degrees.

PETER BRANNEN, THE HEADLINE GRABBING author of the book *The Ends of the World*, reminds that so far in our planet's history there have been five mass extinctions of the plant and animal world. The most popular one is that at the end of the Cretaceous period which killed off the dinosaurs - most probably as a result of the effects of a large meteorite impact in the Yucatan Peninsula in Mexico.

But the other four mass extinctions are due to climate change - including the worst one at the end of the Permian period. In it, 252 million years ago, about 70 per cent of terrestrial vertebrate species and 96 per cent of marine species were extinct. The most convincing theory of the causes points to an unexpected release of vast quantities of methane - the so-called methane hydrates - from the seabed that triggered rapid climate changes. Brannen underlines that today humanity is responsible for far more carbon emissions than the methane released at the time. Not surprisingly, the celebrated scientist Stephen Hawking warned that unless we colonise other planets in the next century, our civilization will be doomed to perish.

OCEANOGRAPHER WALLACE BROECKER, who coined the phrase global warming, now calls our planet an "angry beast" and reminds us that with every passing day we arm it more for our own self-destruction.

In fact, warming does not have to cause hurricanes, droughts and other disasters in order to strike at us. The high temperatures themselves will make our life impossible. In the worst-case scenario the climate will become so hot that our bodies won't be able to cool and maintain a constant temperature. In some places like the jungles of Costa Rica, where humidity tops 90 per cent, simply moving around outside in 40 degrees heat would be lethal.

Climate-change sceptics point out that the planet has warmed and cooled many times before, but the climate window that has allowed for human life is very narrow.

TEMPERATURES HAVE BEEN MEASURED fairly reliably in Europe since 1500. Significantly, the five hottest summers for these 500 years have all be recorded after 2002.

Even if we meet the Paris Climate Agreement goals of only 2 degrees warming, cities like Kolkata and Karachi will become uninhabitable and ►

03.11.2017 | 20:00

БЕРЛИН, TEMPODROM

06.11.2017 | 20:00

МАДРИД, ТЕАТРО "LOPE DE VEGA"

30.06.2018 | 20:30

МИЛАНО, ТЕАТРО "CARCANO"

официален
спонсор:

TESY
It's impressive

меглен
партньор: **ON AIR**
БУЛГАРИЯ

LM
group

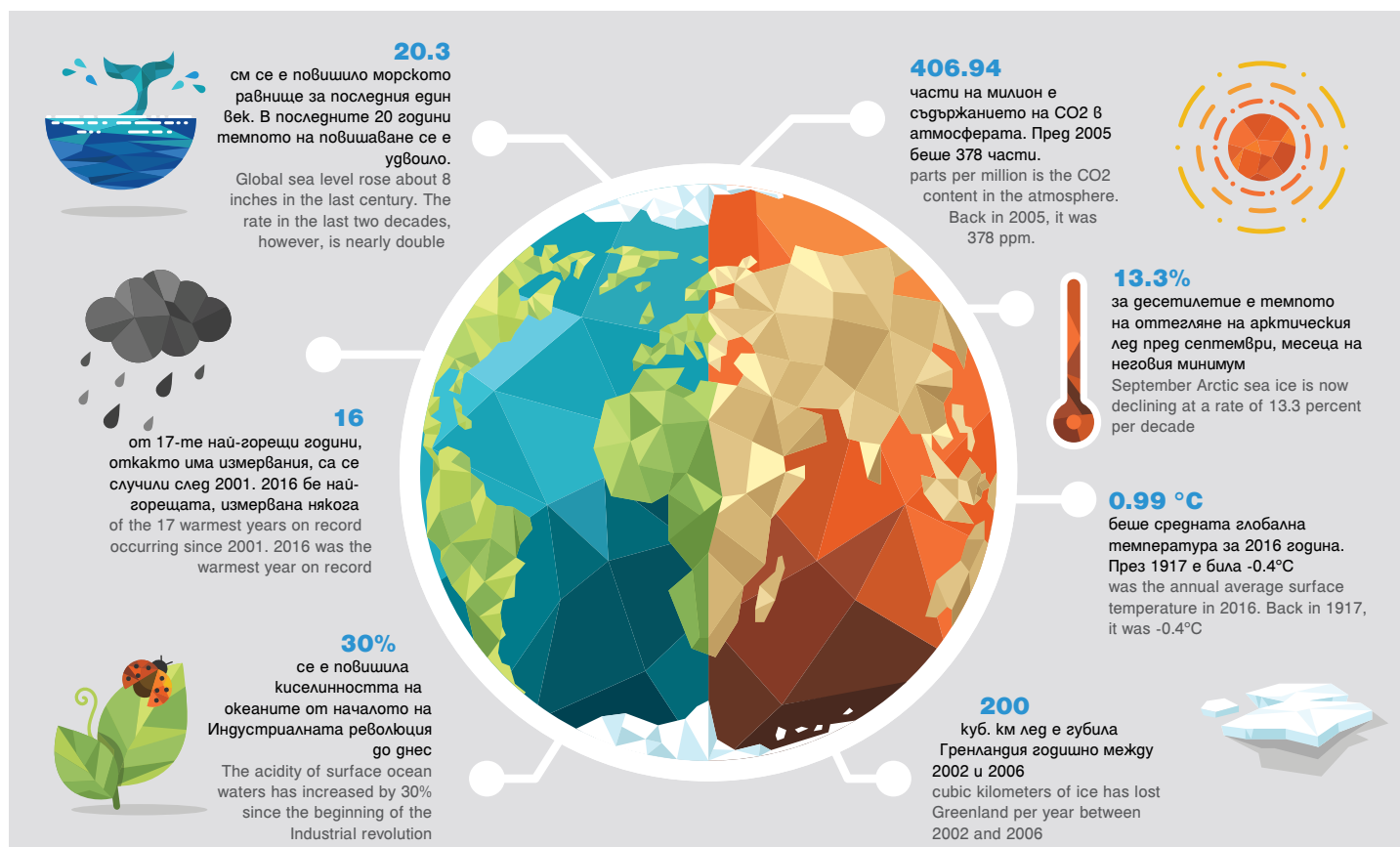
eventim

ticketportal
www.ticketportal.bg

WWW.LILIIVANOVA.COM

ПРОМЕНИТЕ В КЛИМАТА

CLIMATE CHANGE

* Данни на NASA / NASA data

► hazardous to health. A 4 degrees warming will mean that deaths from summer heat waves in Europe will reach 2,000 persons a day.

As for the effects on agriculture, they will be devastating. In the different climate zones, temperatures vary and traditional crops differ, except for one general rule: for every degree of global warming crop yields drop by 10 per cent. This is also reflected in the IPCC report. For some crops the losses amount to 15-17 per cent. If temperatures should rise by 4 degrees by the end of the century, yields will drop by 50 per cent, even if the population will be 50 per cent higher than now.

When it comes to proteins, the picture is even grimmer: It takes 16 calories of grain to produce just a single calorie of meat, and besides this, cows release large quantities of methane into the atmosphere. It is true, as David Battisti predicts, that warming will enable us to grow wheat even in Greenland. But this won't be enough to compensate the decline of agriculture in the tropics. And another thing: it's not possible to simply move croplands thousands of kilometres north because the soil in Canada and Russia, for example, is by far not as fertile as in Ukraine or Kansas. And it takes many centuries for the planet to produce optimally fertile humus.

DROUGHT COULD PROVE an even bigger problem than heat because it will turn some of the most fertile land into desert. It is very difficult to develop plausible models of what will happen to arable land at the end of the century, but experts agree that unprecedented droughts will turn southern Europe, including Bulgaria, into infertile land already by 2080.

YET ANOTHER INVISIBLE, BUT OMINOUS danger lurks in the Arctic ice – not only vast quantities of drinking water are trapped there but many ancient viruses as well. Some of them raged on Earth millions of years ago, long before the appearance of the human race. If they are freed, our immune systems would have no idea how to fight them. Viruses of more recent pandemics, such as the notorious Spanish flu, which claimed between 50 and 100 million lives in 1918, or the sinister Bubonic plague,

have been discovered in the ice.

Of course, most of these dangerous organisms are no longer viable. But in 2005 scientists managed to reanimate 32,000-year-old disease-causing bacteria, an 8-million-year-old bug was brought back to life in 2008, and in 2015 the Russian geocryologist Dr Anatoli Brouchkov injected himself with a 3.5-million-year-old virus, reanimated from the Yakutia ice, which he believes to be the key to longevity.

But last year, a 15-year-old boy from the Yamalo-Nenets regions of Russia died after coming in contact with the carcass of a reindeer frozen 75 years earlier, which had died of anthrax.

GLOBAL WARMING also debunks the illusion that economic development will save us from all troubles and woes in our daily life.

After the Great Recession of 2008, a growing number of economists and historians defend the thesis that swift economic growth after the 18th century is not due to innovation, trade or the dynamics of global capitalism but to our discovery of fossil fuels and the vast energy from their exploitation. This helped to inject the economy with a huge value which triggered "fossil capitalism". This is the reason why every next generation lives better than their parents – something almost unknown in the history of mankind until then. But now we are also inheriting the by-product of this "fossil capitalism": global warming.

Experts like Solomon Hsiang, Marshal Burke and Edward Miguel developed a mathematical model of this impact and calculated that every degree Celsius of warming costs about 1.2 per cent of global GDP. Which is quite a significant figure against the backdrop of the rather modest pace of development of the most powerful economies in recent years. If we continue to develop according to the same model, by the end of the century this will cost us a 23 per cent loss in per capita earning globally – due to the inevitable problems in agriculture, energy and employment, but also to rising crime, increased mortality and climate cataclysms. In the end we may well envy the dinosaurs. ■

КАТАЛОНСКА МУХА CATALAN FLY

Призракът на сепаратизма, поизбледнял сякаш след решението на шотландците да останат във Великобритания през 2014, отново набра сили от поредния опит за каталонски референдум и толкова зле преценената реакция на испанските власти към него.

Дали Каталония (която за последен път е била независима през 1137 година и която е неизменна част от Испания още от сватбата на Фердинанд II Арагонски с Изабела Кастилска през 1469) има основания да настоява за независимост, е спорен въпрос. Испанската конституция от 1978, която навремето бе горещо подкрепена от каталонците, не позволява подобен референдум. Трудно е също да се твърди, че провинцията, която спечели най-много от испанското членство в ЕС, е жертва на потисничество и преследване. Да не говорим, че дори и след намесата на полицията, която рязко повиши симпатиите към сепаратистите, по-малко от една трета от потенциалните гласоподаватели ги подкрепиха. Всички тези аспекти на въпроса нямат особено значение. В специфичната реалност на пост-Facebook политиката важно е как събитията в Барселона ще повлияят на другите сепаратистки движения по света, и дали Каталония ще се окаже гребната конска муха, от чието ухапване цялото мъжко животно изпада в гърчове.

The ghost of separatism, which seemed to have grown paler since the Scots voted to remain in Great Britain in 2014, gathered strength again due to the new attempt for a Catalan referendum and the very ill-judged reaction of the Spanish authorities to it.

Whether or not Catalonia (which was last independent in 1137 and has existed as an integral part of Spain ever since Ferdinand II of Aragon married Isabella of Castile in 1469) has reasons to insist on becoming independent is a dubious question. Spain's Constitution from 1978 which was once strongly supported by the Catalan people does not allow a referendum of this kind. Moreover, it does not sound very credible to say that the province which gained the most from Spain's EU membership is a victim of oppression and persecution. Not to mention the fact that even after the police intervention which made the separatists look more likeable fewer than a third of the potential voters supported them.

All these aspects of the issue have no particular importance. In the specific reality of post-Facebook politics what matters is how the events in Barcelona will influence the other separatist movements around the world and whether Catalonia will turn out the small horse-fly which stinging could make the whole strong animal be seized with convulsions.

42 | СПОКОЙНАТА СИЛА
THE QUIET FORCE

48 | ИГРА ЗА НАПРЕДНАЛИ
GAME FOR ADVANCED

СЕПАРАТИСТИТЕ ПО СВЕТА SEPARATISTS AROUND THE WORLD

ШОТЛАНДИЯ. Дейвид Камерън разреши на шотландците да гласуват за независимостта си през 2014, но и успя да ги убеди в ползите от оставането в Обединеното кралство. Brexit обаче сега дава на Шотландия мотив да поиска нов референдум.

КВЕБЕК. През 1995 референдумът за отделяне от Канада бе загубен с по-малко от 1 процент. Въпросът е дали случаят с Каталония може отново да засили сепаратистските амбиции на френскоезичните канадци.

ФЛАНДРИЯ. Спекулациите за разделяне на Белгия на две вървят от години. Но напук на усилената агитация едва около 12 до 15% от фламандците подкрепят идеята. Вероятно защото междувременно регионът получи доста широка автономия.

СИНДЗЯН. Най-северозападната китайска провинция е населявана от уйгури – европеиден народ, изповядващ предимно исляма. Те сами наричат страната си "Източен Туркестан" и от години се борят за по-голяма автономия от Пекин – борба, съпътствана от немалко терористични актове.

КЮРДИСТАН. Мечтите на кюрдите за независимост от десетилетия са потискани и в Турция, и в Ирак. Но ролята им в борбата с Ислямска държава дава шанс на кюрдите да извоюват повече отстъпки от Багдад.

БИСКАЙ. Дългогодишната борба на баските за автономия бе помрачавана от терористичната дейност на ETA. Но през 2011 сепаратистите обявиха край на насилието и, поне до момента, го спазват.

СЕВЕРНА ИТАЛИЯ. В провинция Венето проведоха онлайн референдум за независимост. Сепаратистки настроения, макар и отслабващи, има и в германоезичния Южен Тирол. А парламентарно представената Северна лига иска отделяне на богатия Север от бедния италиански Юг.

ТЕКСАС. Вторият най-голям американски щат е бил независим за близо десетилетие през XIX век и някои местни патриоти още не са го забравили. Но подкрепата за сецесионистите си остава скромна.

СОМАЛИЛЕНД. Най-северният регион на Сомалия, бивша британска колония, се отдели от останалата част (някога управлявана от италианците) още през 1991, но и досега няма международно признание.

АЗАУАД. Северните области на Мали, населени предимно от номади – туареги, се бунтуват срещу централната власт от почти сто години. През 2013 съюзените туареги и ислямски фундаменталисти успяха да отблъснат правителствените войски, но после влязоха в конфликт помежду си.

МИНДАНАО. Близо половинвековният конфликт между мюсюлманите от Минданао и филипинското правителство вземаше стотици жертви всяка година. През 2014 най-после бе сключен мир в замяна на самоуправление. ■

SCOTLAND. David Cameron allowed the Scots to vote for their independence in 2014, but he also managed to convince them of the benefits of their staying within the United Kingdom. However, Brexit is now giving Scotland a reason to demand a new referendum.

QUEBEC. In 1995 the referendum on separation from Canada was lost by less than one percent. The case with Catalonia may now again strengthen the separatist ambitions of the French-speaking Canadians.

FLANDERS. Speculations about the partition of Belgium have existed for years. But despite intense campaigning, only about 12% to 15% of the Flemish support the idea. Probably because in the meantime the region gained broad autonomy.

XINJIANG. The northwesternmost Chinese province is inhabited by Uyghurs – Caucasians professing mainly to Islam. They themselves call their country "East Turkestan" and have for years been fighting for greater autonomy from Beijing – a struggle accompanied by many terrorist acts.

KURDISTAN. The Kurds' dreams for independence have been suppressed for decades in both Turkey and Iraq. But the role the Kurds are playing in the fight with the Islamic State gives them a chance to get more concessions from Baghdad.

BASQUE COUNTRY. The long struggle of the Basques for autonomy was overshadowed by the terrorist activities of ETA. But in 2011 the separatists declared an end to the violence and, at least for now, are observing it.

NORTHERN ITALY. An online referendum on independence was held in the province of Veneto. Separatist sentiments, although weakening, also exist in the German-speaking South Tyrol. And the parliamentary represented Northern League wants the rich North to separate from the poor Italian South.

TEXAS. The second largest American state was independent for nearly a decade in the 19th century and some local patriots have still not forgotten it. But support for the secessionists remains modest.

SOMALILAND. The northernmost region of Somalia, a former British colony, separated from the rest of the country (once ruled by the Italians) back in 1991, but it still lacks international recognition.

AZAWAD. The northern territories of Mali, inhabited mainly by Nomads – Tuaregs, have been rebelling against the central government for almost 100 years. In 2013 the allied Tuaregs and Islamic fundamentalists managed to repel government troops, but later clashed with each other.

MINDANAO. The nearly half a century long conflict between the Muslims from Mindanao and the Philippine government claimed hundreds of victims each year. In 2014 at last a truce was signed in exchange for self-government. ■

ЦКБ Сила
пенсионноосигурително
акционерно дружество

С грижа за вас!

ИЗБЕРИ ПОАД „ЦКБ-СИЛА“: **ПЪРВОТО РЕГИСТРИРАНО В БЪЛГАРИЯ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ПРЕЗ ФЕВРУАРИ 1994 Г. КЪМ 30.06.2017 Г. – С НАД 420 ХИЛЯДИ КЛИЕНТИ И НАД 1.1 МИЛИАРДА ЛЕВА УПРАВЛЯВАНИ НЕТНИ АКТИВИ (ДАННИ НА КФН WWW.FSC.BG). ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ОТ МАРТ 1996 Г.**

*Посочените РЕЗУЛТАТИ НЯМАТ ПО НЕОБХОДИМОСТ ВРЪЗКА С БЪДЕЩИ РЕЗУЛТАТИ.

1113 София, бул. Цариградско шосе 87
Клиентски център - тел.: 0700 11 322, e-mail: office@ccb-sila.com
www.ccb-sila.com

Спокойната сила

Ангела Меркел и парадоксите на германския избор

Текст БОЙКО ВАСИЛЕВ / Фотография SHUTTERSTOCK

„Спокойната сила“. С този лозунг, измислен от рекламиста Жак Сегела, Франсоа Митеран покори Франция преди три десетилетия и половина. Сякаш го е измислил за един от сегашните лидери. Вече 12 години той - или по-точно тя - управлява Германия.

ДА ПРИТЪПИШ ЕМОЦИЯТА, да овладееш първата си реакция, да не се паникьосаш, нито да триумфираш, а просто да изчакаш. И после да действаш така, че за теб да стои възможно най-големият консенсус. Това е стилът „Ангела Меркел“. Всички го разгадаха, при това отдавна. Но никой не успя да парира спокойната ѝ сила, дори катастрофата.

А катастрофата си я биваше. Когато през есента на 2015 стотици хиляди бежанци навлизаха в Германия, мнозина решиха, че германският канцлер потъва като съкровището на нибелунгите в дълбините на Рейн. Само че Меркел изплува.

Струва си да помислим защо.

ПЪРВО, НАПУК НА ФАЛШИВИТЕ НОВИНИ, Ангела Меркел отвори вратите на Германия тогава, когато бежанците загръбстваха гарите на Будапеща и Виена. Към онзи момент друг изход вече нямаше. Всъщност, имаше: телени мрежи и картечници по германската граница, а гордите консерватори Виктор Орбан от Унгария и Себастиан Курц от Австрия да се оправят сами с 900 000 сирийци, афганистанци и иракчани. Така Меркел пое тежестта върху Германия с мантрата „Wir schaffen das“, „ще се справим“.

НО ТУК ТЯ СТОРИ ТОВА, което не бе правила – и едва ли ще направи отново: показва емоция; прояви топлина. Нейните селфита с имигранти плъзнаха светкавично из глобалния ефир и всички бедни по света решиха, че Германия ги чака с отворени обятия. „Мекият“ контрол по

границата се забави. Бройката на новодошлите надхвърли милион. За първи път след 1945 се появи силна общогерманска националистическа партия, способна да влезе във федералния парламент. Върхът бе новогодишната нощ в Кьолн: имигранти атакуват жени пред катедралата. Някъде по това време обаче Меркел се върна в играта. Германия овладя границите. Ентусиазмът бе заменен от предпазливост. Германските институции и обществото се захванаха да интегрират с присъщата си пунктуалност и изпънтелност. В крайна сметка германците разбраха, че единствената котва в глобалната буря е спокойната сила на канцлера.

ТРЯБВА ДА ИМ ОТДАДЕМ ЗАСЛУЖЕНОТО, защото избирателят по принцип не е склонен да разбира; той се вънгува, обича, мрази и наказва. Но след горчивия урок на Втората световна война

"Когато е била слаба, Германия е ставала плячка. Но истинският проблем е идвал, когато е ставала силна"

Германия създаде не само най-богатото, но и най-толерантното и разумно общество в Европа. То разисква проблемите издълбоко, защитава ценности и не се поддава на истерии. Трудно кълве на харизма, помнейки че последният харизматик, управлявал Германия, се казваше Адолф Хитлер, ако разбира се, изключим предсрочно приключилото канцлерство на шармантния левичар Вили Бранд. Така че Ангела Меркел може да бъде избирана и преизбрана само от германци. Навсякъде другаде, в света на берлусконитата и блеърите, да не говорим за тръмповите, нейната пасторска добродетелност, балансираност и сухота не биха имали шанс.

ДА НЕ ЗАБРАВЯМЕ И ДРУГО: нейният предшественик Герхард Шрьодер извърши болезнените реформи, от които Германия днес прави рекордни излишъци, а Меркел жъне дивиденди. Това е пара-

докс. Левицата убеди работниците да стиснат зъби, после десницата събра лептата: обикновено става точно обратното. И тъкмо тук е дългосрочната въпросителна към Ангела Меркел. Тя не прави болезнени реформи. Мисли ли тогава за бъдещето? Помага ли на Германия да разреши структурните си проблеми – застаряването, демографската промяна, мудността в иновациите, недостатъчните инвестиции в публична инфраструктура? Всички видяхме, че е велик тактик; но дали е добър стратег?

И най-важното: каква ще бъде ролята на Германия в Европа? Засега Берлин не гори от желание да води; поне не демонстративно и публично. Но кое е по-опасно: Европа без лидерство или германска Европа?

ВПРОЧЕМ ГЕРМАНИЯ ВИНАГИ Е СТОЯЛА пред тези дилеми. Когато е била слаба, е ставала плячка. Но истинският проблем е

идвал, когато е ставала силна. Нейната мощ увлича и плаши. Затова инстинктът на истински мъдрите германски държавници като Ото фон Бисмарк е самоограничението: “Ще ограничим бурната модернизация със социален консерватизъм. На амбициозната външна политика ще сложим спирачки. Няма нужда да вземем всичко. Съседите можем да стреснем, но не и да сплашим – защото иначе ще дадат всичко от себе си и ще ни скочат; всички, едновременно, от запад и от изток. Германия трябва сама да овладее силата си, за да не я овладяват други.”

Май тук трябва да търсим въдъхновение на Меркел. От “железния канцлер” до “вечната канцлерка” само това спасява Германия и Европа: балансът, компромисът, овладяната мощ, поставена в служба на другите европейци. Да го наречем “спокойната сила”. Онази, която премисля, претегля и изчаква. Тя управлява в Берлин. И ако питате мен, слава Богу. ■

The Quiet Force

Angela Merkel and the paradoxes of the German election

By BOYKO VASILEV / Photography SHUTTERSTOCK

“La force tranquille” [“The Quiet Force”]. With this slogan, conceived by advertiser Jacques Séguéla, François Mitterrand conquered France three and a half decades ago. It’s as if he had invented it for one of today’s leaders. For 12 years now, he – or, more precisely, she – governs Germany.

DULL YOUR EMOTION, control your first reaction, don’t panic or exult, simply bide your time. And then act as if you’re backed by the biggest possible consensus. That’s the “Angela Merkel” style. Everybody fathomed it long ago. But nobody was able to parry her quiet force, not even the disaster.

And what a disaster! When hundreds of thousands of refugees entered Germany in the autumn of 2015, many decided that the German Chancellor was sinking like the Nibelung treasure in the depths of the River Rhine. But Merkel surfaced. It’s worth considering why.

FIRST, DESPITE THE FAKE NEWS, Angela Merkel opened Germany’s doors when the refugees packed the railway stations of Budapest and Vienna. At that point there was no longer any other way out. Actually, there was: barbed wire and machineguns along the German border, leaving the proud conservatives Viktor Orban of Hungary and Sebastian

Kurz of Austria to cope on their own with the 900,000 Syrians, Afghans and Iraqis. Thus, Merkel took the burden on Germany with the mantra “Wir schaffen das”, “we’ll manage it”.

BUT HERE SHE DID what she hadn’t done before, and is unlikely to ever do again: she showed emotion, she displayed warmth. Her selfies with immigrants went viral on the global net, and all the poor around the world decided that Germany was waiting for them with open arms. The “soft” border control was delayed. The number of newcomers exceeded one million. For the first time since 1945, a strong pan-German nationalist party emerged,

capable of getting into the federal parliament. Things came to a head on New Year's Eve in Cologne: immigrants attacked women outside the Cathedral.

Somewhere around that time, however, Merkel was back in the game. Germany got the borders under control. Enthusiasm gave way to caution. The German institutions and society got down to integration with their inherent punctuality and diligence. In the final analysis, the Germans realized that the Chancellor's quiet force was the only anchor in the global storm.

WE MUST GIVE THEM CREDIT, because voters are generally reluctant to understand; they are excited, they love, they hate, they punish. But after the bitter lesson of World War II, Germany created not only the most affluent but also the most tolerant and prudent society in Europe. It discusses problems in depth, upholds values and does not yield to hysteria. It is rarely if ever seduced by charisma, remembering that the last charismatic person to rule Germany was named Adolf Hitler, excluding, of course, the short-cut chancellorship of charming leftist Willy Brandt. Thus, Angela

Merkel can be elected and re-elected only by Germans. Anywhere else, in the world of the Berlusconis and Blairs, not to mention the Trumps, her pastoral virtue, balance and austerity would not stand a chance.

LET'S NOT FORGET ANOTHER THING: her predecessor Gerhard Schroeder implemented the painful reforms thanks to which Germany now makes a record surplus and Merkel reaps dividends. This is a paradox. The Left convinced the workers to tighten their belts, then the Right collected the jackpot: usually it is just the other way around. And here is the long-term question mark regarding Angela Merkel. She does not implement any painful reforms. So is she thinking about the future? Does she help Germany to solve its structural problems: ageing, demographic change, sluggish innovation, insufficient investment in public infrastructure? We've all seen that she is a great tactician, but is she a good strategist?

And, most importantly: what role will Germany play in Europe? For the time being, Berlin is not eager to lead, at least not obviously and publicly. What is more dangerous though: a

leaderless Europe or a German Europe?

IN FACT, GERMANY HAS ALWAYS FACED these dilemmas. When it was weak, it was a prey. But the real problem came when it became strong. Its power allures and scares. That's why the instinct of the truly wise German statesmen such as Otto von Bismarck is self-restraint: "We will temper rapid modernisation by social conservatism. We will put brakes on the ambitious foreign policy. We don't need to take everything. We can startle our neighbours, but not intimidate them – otherwise they will do all they can and will attack us; all at the same time, from both West and East. Germany must get its strength under control on its own, or else others will do so." Apparently, this is where Merkel's inspiration comes from. From the "Iron Chancellor" to the "Eternal Chancellor", this is the only thing that has saved Germany and Europe: balance, compromise, controlled power, placed in the service of the other Europeans. Let's call it the "quiet force". The force that thinks things over, weighs its options, and bides its time. It governs in Berlin. And, if you ask me, thank God for that. ■

LA CASA DEL HABANO

RADISSON BLU HOTEL

4 Narodno Sabranie Sq.
M. +359 887 27 35 97
Working hours:
10:00 – 02:00 h every day

MALL OF SOFIA

101 Alexander Stamboliyski Blvd.
M. +359 889 51 37 98
Working hours:
10:00 – 21:00 h every day

SOFA AIRPORT

Terminal 2, 1 Hristofor Columb Blvd.
M. +359 886 66 57 47
Working hours:
05:00 – 21:00 h every day

THE MALL

115 Tzarigradsko Shosse Blvd.
M. +359 884 76 00 07
10:00 – 22:00 h every day

SERDIKA CENTER

48 Sitnyakovo Blvd.
M. +359 887 72 10 01
10:00 – 22:00 h every day

BULGARIA MALL

69 Bulgaria Blvd.
M. +359 888 40 06 70
10:00 – 22:00 h every day

PARK CENTER SOFIA

2 Arsenalski Blvd.
M. +359 888 88 11 27
10:00 – 22:00 h every day

PARADISE CENTER

100 Cherni vrah Blvd.
M. +359 882 47 05 23
Working hours:
10:00 – 22:00 every day

SOFA RING MALL

214 Okolovrasten pat Blvd.
M. +359 888 600 191
Working hours:
10:00 – 22:00 every day

VINOPOLY SOFIA

5 Paprat Str.
M. +359 879 444 441
Monday – Friday: 07:30 – 21:00 h
Saturday – Sunday: 09:00 – 21:00 h

VINOPOLY

WINE | COFFEE | GOURMET | CIGARS

More **La Casa del Habano**,
Premium Cigars&Tobacco
and **Vinopoly** boutiques
are all around Bulgaria at
www.kalimancaribe.com

Follow us

f Kaliman Caribe
@ kaliman_caribe

KALIMAN CARIBE

HONORED TO REPRESENT
THE HABANOS MASTERPIECES

ЗАСТРАХОВКА

ЗАЩИТЕНА ФАМИЛИЯ

ПОГРИЖЕТЕ СЕ ЗА СПОКОЙСТВИЕТО И СИГУРНОСТТА НА ВАШИЯ ДОМ! ЗАСТРАХОВАЙТЕ СВОЯ ДОМ И ИМУЩЕСТВО СЕГА!

МОЖЕТЕ ДА ЗАСТРАХОВАТЕ:

- Жилищни сгради и намиращото се в тях домашно имущество (обзавеждане, битови електроуреди, аудиоvizуална и електронна техника и др.).

ОСНОВНО ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ПОКРИТИЕ:

Основното покритие включва рисковете:

- пожар, мълния, природни бедствия;
- авария на ВИК;
- вандализъм, късо съединение и груги.

По желание на застрахования се сключва допълнително покритие срещу: земетресение; кражба чрез взлом и кражба с техническо средство; загуба на доход от наем; разходи за алтернативно настаняване; гражданска отговорност на застрахования; смърт или трайна загуба на трудоспособност вследствие злополука на членовете на семейството/домакинството; чупене на стъкла.

Повече подробности за нашите продукти и адресите на нашите агенции и представителства в цялата страна ще намерите на www.armeec.bg.

facebook.com/zad.armeec

ЛЕТИЩАТА ВЪВ ВАРНА И БУРГАС ОМАЙВАТ ТУРИСТИТЕ С ТАНЦИ И ВИНО

„Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт“ АД в сътрудничество с Община Варна, Община Бургас и „Нюанс БГ“ АД стартира кампания Dance&Wine на летище Варна и летище Бургас. Кампанията е насочена към заминаващите пътници и цели да направи престоя им на летищата по-интересен и забавен и да промотира морските градове като атрактивна туристическа дестинация.

В специално декориран битов кът туристите могат да влязат в ролята на „бълга-

ри от старо време“ и да си направят снимки за спомен, накичени с различни народни аксесоари като калпак, пояс, венец за глава, риза, елек, престилка и др. Автентичната обстановка се допълва и от изложените предмети от бита на българина от преди 150 години - хурка, вретено, стомна, бъклица и други.

Пътниците имат възможност също да опитат и закупят подбрани български вина на специалните дегустации, организирани в магазин Български Базар.

През целия месец септември танцьорите от Ансамбъл „Варна“ и ФТА „Никола Гинев“ при Младежки културен център - Бургас привличат, показват и учат всеки желаещ пътник с майсторските си изпълнения на български народни танци. Танците, многообразни по характер и стил, носят своята етнографска окраска, която заразява с ритъм и мелодия.

На летище Варна и летище Бургас посрещаме всеки пътник с усмивка, а изпращаме с танци и вино.

Fraport Twin Star Airport Management AD, in cooperation with Varna and Burgas Municipalities and Nuance BG, launched the Dance & Wine Campaign at Varna and Burgas Airports. The campaign aims to make the airport stay of departing passengers more interesting and entertaining, while promoting the cities as attractive tourist destinations.

In a specifically decorated corner, tourists can take on the role of "ancient Bulgarians" and take pictures, while being adorned in various folk accessories such as hats, belts, headwear, shirts, vests, aprons, etc. The authentic atmosphere is endowed with objects of Bulgarian

life from 150 years ago, such as jars, spindles, pitchers, vases and others. Passengers also have the opportunity to try and buy selected Bulgarian wines at the special wine tastings organized at the Bulgarian Bazaar.

Throughout September, dancers from Ensemble Varna and Folklore Dancing Ensemble Nikola Ginov - Burgas Youth Cultural Centre,

show and teach travelers the mastery of Bulgarian folk dance. The dances, diverse in character and style, bear their unique ethnographic print, infectious with their distinctive rhythm and melody.

At Varna and Burgas Airports we welcome travelers with a smile, and send them off with a dance and wine.

VARNA AND BURGAS AIRPORTS CAPTIVATE TOURISTS WITH DANCE AND WINE

ИГРА ЗА НАПРЕДНАЛИ

Университетите като брандове и бумът на онлайн курсовете – тези и още 5 тенденции, които променят висшето образование в последните години

Текст КРИСТИНА НИГОХОСЯН / Фотография SHUTTERSTOCK

В България университетът отдавна престана да бъде заветната цел на всеки амбициозен абитуриент. От "алма матер" той се превърна в леко обезценена институция, в която трудно може да се сдобиеш с практически знания и е малко вероятно да ти гарантират реализация. Вместо това много висши учебни заведения буквално трябва да примамват младежите, за да попълнят бройката в специалностите си. Причините са много – кризата в образователната система въобще,

напредването на онлайн курсовете, които дават възможност да се „запишете“ за обучение в някои от най-престижните световни университети без да излизате от дома си и срещу символична сума, липсата на сътрудничество между висшите училища и индустриите, за които подготвят кадри. За да запазят студентите си, университетите трябва да са гъвкави и в час с променящия се околн свят и тенденциите, свързани с ученето. Ето 7-те най-важни от тях. ►

► ДЕМОГРАФСКИЯТ ФАКТОР

Няма нищо учудващо в намаления брой на студентите по принцип – раждаемостта в глобален мащаб спада, докато продължителността на живота се увеличава. Това означава намаляване на младото поколение на възраст между 15 и 24 години. Единственият регион, където то продължава да расте, е Африка. Според доклада на Британския съвет за състоянието на висшето образование през 2017, това е сигнал за университетите да помислят за привличане на младежите от африканските държави.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ

Кое то пък води до следващия тренд – националните правителства да обмислят стратегии за привличане на повече международни студенти. Държави като Франция, Германия, Канада, Австралия, Китай имат ясно поставени цели за увеличаване на броя чужди студенти в близките десет години. В САЩ за последните 20 години неамериканските студенти са се удвоили, което пък е помогнало на университетите да не са толкова зависими от правителствено финансиране и да насочат усилията си към привличане на чужди възпитаници с клонове в групи държави или онлайн курсове.

КООПЕРАЦИЯ С ИНДУСТРИИТЕ

Работодателите често се сблъскват с проблема да наемат токущо дипломирани служители, които да притежават нужните умения, за да започнат веднага работа. Партньорските програми и стажовете са само някои от вариантите, които да срещнат обучаващите се с бъдещето им работно място. Международните стажове са мечтан начин за придобиване на нови знания от студентите, но много от тях не могат да си ги позволят по финансови, географски, социални причини. Фирмите обаче вече предлагат възможност за виртуални стажове, които са добър вариант да усетите духа и културата на компанията, без да се налага да пътувате.

УНИВЕРСИТЕТЪТ КАТО БРАНД

В свят, доминиран от марки, които носят усещането за престиж, е трудно висшето образование да остане извън тази тенденция. Голяма част от студентите гледат на университета, който ще изберат, не само като начин да се сдобият с нови знания и профе-

сионална реализация, но и като бранд, с който да се асоциират. Доброто име на учебното заведение е също толкова определящо за избора му от младежите, колкото и цената на образованието, и кариерните врати, които то им отваря.

ТЕХНОЛОГИЧНИ ИНОВАЦИИ

Ясно е, че технологиите са навсякъде, а образователната сфера е първата, която трябва да ги инкорпорира в процесите си на обучение. Там те присъстват по два начина: като възможността за онлайн обучение и като промяна на методите, с които преподаватели предават информацията на учениците си. "Увеличената реалност" е атрактивен и удобен начин да се показват концепции и идеи, както и да се въвлекат студентите в материя, която на пръв поглед не е особено интересна.

АНГЛИЙСКИЯТ КАТО НЕУТРАЛЕН ЕЗИК

От която и държава да сте и където и да сте избрали да продължите професионалното си обучение, голяма е вероятността да се наложи да учите на английски. Просто защото обикновено това е вторият език (извън англоговорящите страни), на който се водят курсове и специализации. Държави като Холандия и Финландия с всяка година увеличават броя на специалностите в университетите си, които се преподават на английски. С бума на мултикултурализма и емигрантските потоци по света обаче не е съвсем сигурно, дали езикът на Шекспир ще запази статута си на лингва франка...

ЗАВРЪЩАНЕТО НА ХУМАНИТАРНИТЕ СПЕЦИАЛНОСТИ

Американският спортен магнат Марк Кубан се оказва неочакваният пророк, предрекъл възкръсването на специалностите, далеч от точната наука. Според него финансовата сфера е само една от индустриите, която ще падне жертва на автоматизацията и студентите, които търсят печеливша кариера, ще трябва да се насочат към усъвършенстване на комуникационните си умения и интуицията си към иновации, за да се реализират. Кубан добавя, че машините ще заменят работниците, които се занимават с обработка на данни и информация. Тогава ще настъпи моментът на професионалистите, занимаващи се с комуникации, езици и развитие. ■

Game for Advanced Students

Universities as brands and the boom of online courses – these and five other trends that have changed higher education in recent years

By CRISTINA NIGOHOSIAN / Photography SHUTTERSTOCK

In Bulgaria, the university has long since stopped being the cherished aim of ambitious high school graduates. From "alma mater" it has become a slightly devalued institution where it is difficult to gain practical knowledge and which is unlikely to guarantee a career. Instead, many higher educational institutions literally have to entice young people in order to fill their quotas. There are many reasons for this: the crisis in the educational system in general, the advance of online courses that allow you to "enrol" in some of the world's most prestigious universities without leaving home and for a token sum, the lack of cooperation between the universities and the industries for which they train staff. To retain their students, universities need to be flexible and in tune with the changing world and learning trends. Here are seven of the most important ones on them.

DEMOGRAPHIC FACTOR

There's nothing surprising in the reduced number of students in general – the birth-rate globally declines as life expectancy increases. This means a decrease of the young generation aged between 15 and 24. The only region where it continues to grow is Africa. According to the British Council Report on Higher Education in 2017, this is a signal for universities to think about attracting young people from African countries.

INTERNATIONALISATION

Which, in turn, leads to the next trend – national governments should consider strategies of how to attract more international students. Countries such as France, Germany, Canada, Australia and China have clear goals to increase the number of foreign students in the next ten years. In

the US for the past 20 years, the number of non-American students has doubled, which has helped universities to be less dependent on government funding and to focus their efforts on attracting foreign alumni to branches in other countries or online courses.

COOPERATION WITH INDUSTRIES

Employers often face the problem of recruiting recent graduates who possess the necessary skills to immediately start work. Affiliate programs and internships are just some of the options by which to introduce them to their future jobs. International internships are coveted as a way of acquiring new knowledge by students, but many cannot afford them for financial, geographical or social reason. But companies now offer the opportunity for virtual internships, which are a good way to feel the spirit and culture of a company without the need to travel.

THE UNIVERSITY AS A BRAND

In a world dominated by brands that convey a sense of prestige, it is difficult for higher education to remain outside this trend. Many students regard the university they choose not only as a way to acquire new knowledge and advance their career but also as a brand to associate with. The reputation of the educational institution is just as decisive for it being chosen by young people as the cost of education and the career doors it opens.

TECHNOLOGICAL INNOVATIONS

It is clear that technologies are everywhere, and the educational sphere is the first which has to incorporate them in the learning processes. There

they are present in two ways: as the opportunity for online learning and as a change in the methods by which teachers transfer information to their students. "Augmented reality" is an attractive and convenient way to show concepts and ideas, as well as to involve students in a subject that may not be particularly interesting at first glance.

ENGLISH AS A NEUTRAL LANGUAGE

No matter what country you come from or where you've chosen to continue your professional training, you're highly likely to have to study in English. Simply because this is usually the second language (outside the English-speaking countries) in which courses and specialisations are conducted. Countries like the Netherlands and Finland each year increase the number of specialities in their universities that are taught in English. With the boom of multiculturalism and the migrant flows around the world, however, it is not quite certain whether the language of Shakespeare will retain its status of lingua franca...

THE COMEBACK OF THE HUMANITIES

US sports tycoon Mark Cuban turned out to be the unexpected prophet who predicted the revival of specialities far from the exact sciences. He believes that the financial sphere is just one of the industries that will fall victim to automation, and students looking for a profitable career will have to focus on improving their communication skills and intuition for innovations in order to get ahead. Cuban adds that machines will replace workers engaged in data and information processing. This will pave the way for professionals dealing with communications, languages and development. ■

Striving for a top career?

**Apply now
for scholarships!**

**Join the MBA programs
of Europe's leading business
university: students from over
30 nations & internationally
renowned faculty.**

Global Executive MBA

Start April. 3 international residencies (Asia, CEE, South America, USA). FT ranked. Jointly offered with the University of Minnesota, USA.

Executive MBA Bucharest

Start November. 2 international residencies (USA, Austria). Taught in Bucharest.

Professional MBA

Start October. International residency (USA). Specialization e.g. in Finance, Marketing & Sales, Energy Management, Project Management, Entrepreneurship & Innovation.

WU Executive Academy

Vienna University of Economics and Business
mba@wu.ac.at
+43-1-313 36-4816
executiveacademy.at/mba

Най-добрите бизнес училища в света

World's Best Business Schools

Британските университети надминават френските в класацията на Financial Times

The British universities are surpassing the French ones in the ranking of Financial Times

Швейцарският университет в Сент Гален оглави рейтинга на Financial Times за най-добрите магистърски програми по мениджмънт. Френските и британски училища с по 24 и 18 специалности съответно са основата, на която се базира цялата класация от общо 95 специалности. Образователните институции в Обединеното кралство показват значителен напредък, като една трета от тях минават напред в класацията в сравнение с две трети от тези във Франция, загубили най-малко по пет позиции.

Първата класация на Financial Times е изготвена през 2005, като тази година е сменена част от методологията, по която се определят най-престижните бизнес училища в света. Тази година медията събира информация и за първото място, на което дипломиралите се в топ 70 започват работа. Така те могат да сравнят позицията им три години по-късно и да изчислят колко се е повишило заплащането им за този период. Изследването показва, че британските възпитаници се радват на увеличаване на цената на труда им от 62 % за три години в сравнение с 45 процента на тези, завършили във Франция. Въпреки това средното заплащане на специалисти по мениджмънт във Франция е по-високо от това на тези във Великобритания – 53 815 евро срещу 46 247 на година.

Университетът в Сент Гален остава начело на престижната класация за седма поредна година с магистърската програма по стратегически международен мениджмънт. HEC в Париж остава на второ място за четвърта поредна година, а испанското бизнес училище IE за първи път се озовава на третото място. ■

The Swiss university at St. Gallen topped the rating of Financial Times of the best Master's programmes in Management. The French and British schools, with 24 and 18 majors respectively, are the foundation, on which the entire ranking of a total of 95 majors is based. The educational institutions in the United Kingdom are showing a significant progress, with one third of them getting ahead in the ranking in comparison with two thirds of those in France, the latter having lost at least in five positions.

The first ranking of Financial Times is produced in 2005, with a part of the methodology, according to which the most prestigious business schools in the world are defined, having been changed during that year. In the same year media collected information also for the first place, where the graduates from the top 70 began work. In this way they can compare their position three years later and calculate how much has their pay increased during that period. The study shows that the British alumni enjoy an increase in the cost of their labour of 62% for three years in comparison to 45 per cent for those who have graduated in France. However, the average wages of management specialists in France is higher than that of the ones in Great Britain - 53 815 EUR against 46 247 per year.

The University of St. Gallen remains at the head of the prestigious ranking for a seventh consecutive year with the Master's Programme in Strategy and International Management. HEC in Paris remains in second place for a fourth consecutive year, and the Spanish IE Business School for the first time finds itself in third place. ■

2017 2016	Учебно заведение Educational establishment	Държава Country	Програма Programme	Очаквана заплата Expected salary
1.	Университет „Сент Гален“ University of St. Gallen	Швейцария Switzerland	Стратегически международен мениджмънт Strategy and International Management	95 724 евро 95 724 EUR
2.	HEC Париж HEC Paris	Франция France	Магистратура по мениджмънт Master in Management	82 931 евро 82 931 EUR
3.	Бизнес училище IE IE Business School	Испания Spain	Магистратура по мениджмънт Master in Management	76 243 евро 76 243 EUR
4.	Бизнес училище Лондон London Business School	Великобритания Great Britain	Магистратура по мениджмънт Masters in Management	71 2777 евро 71 2777 EUR
5.	Бизнес училище Essec ESSEC Business School	Франция/Сингапур France/Singapore	Магистратура по мениджмънт MSc in Management	74 502 евро 74 502 EUR
6.	ESCP Europe ESCP Europe	Франция/Великобритания/ Германия/Испания/Италия France/Great Britain/ Germany/Spain/Italy	Магистратура по мениджмънт Master in Management	65 409 евро 65 409 EUR
7.	WHU Beisheim WHU Beisheim	Германия Germany	Магистратура по мениджмънт Master in Management	88 787 евро 88 787 EUR
8.	Бизнес училище Esade ESADE Business School	Испания Spain	Магистратура по международен мениджмънт Master's in International Management	62 611 евро 62 611 EUR
9.	Cems CEMS	Франция France	Магистратура по международен мениджмънт Master's in International Management	63 834 евро 63 834 EUR
10.	Университет Bocconi Bocconi University	Италия Italy	Магистратура по международен мениджмънт MSc in International Management	63 068 евро 63 068 EUR

ИЗЛОЖЕНИЕ СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ В ЧУЖБИНА 2017

ИЗПИТИ ЗА ПРИЕМ И СТИПЕНДИИ

СОФИЯ, 4 НОЕМВРИ

ВАРНА, 5 НОЕМВРИ

Искаме да покажем как трябва да работи образованието

Виктория Миткова, изпълнителен директор на Investor Media Group,
за придобиването на 90% от капитала на Висшето училище по
застраховане и финанси

ВИКТОРИЯ МИТКОВА е изпълнителен директор на Investor Media Group - компанията издател на THE INFLIGHT MAGAZINE, която включва още телевизиите Bulgaria ON AIR, Bloomberg TV Bulgaria, 16 онлайн платформи, сред koumo Investor.bg, Dnes.bg, Imoti.net, Automedia.bg, Az-jenata.bg и други, radio Bulgaria ON AIR, както и още

две списания - Go ON AIR и Investor Digest. Миткова е член е на УС на АБРО, управител на рекламната агенция Brand New Ideas и е част от ръководството на MSAT Cable. Разговаряме с нея за финализираната наскоро сделка по придобиването на 90% от капитала на „Висше училище по застраховане и финанси“ АД (ВУЗФ).

Г-жо Миткова, в икономическия свят сме свикнали медиите да придобиват други медии. Но през септември Investor Media Group осъществи съвсем различна инвестиция, като придоби 90% от капитала на Висшето училище по застраховане и финанси. Защо компанията реши да вложи значителни средства

В образование?

Може би сме изненадали част от българския пазар с тази стъпка, но ако погледнем предисторията, тя е логично продължение на всичко, което правим. Преди инвестицията да стане факт, я обмисляхме с години.

Всичко започна със старта на телевизия Bulgaria ON AIR – тогава, през 2011, тя беше с икономически профил. Веднага се сблъскахме с пропастта между това, което предлага образователната система, очакванията на младите хора от професионалната им реализация, и реалните нужди на компаниите. Телевизията говореше точно на тази публика.

Като медийна група с визия, че съдържанието, което създаваме, трябва да е полезно и да помага на хората да живеят по-добре, презърнахме образованието като кауза. Освен сериозния редакционен ангажимент към темата, развихме събитийния проект „Образование и бизнес“, който вече се провежда два пъти годишно. Част от тази политика са и лекциите, които наши водещи и редактори редовно изнасят, както и многобройните партньорства с образователни проекти и кампании...

"За да стане образователната система полезна и ефективна, трябва да инвестираме в работещи примери"

Като че ли очакванията към медиите да образоват публиката се увеличават...

Така е, и това се дължи именно на журналистическата активност на тема образование. Но аз лично смятам това очакване за госта наивно.

Да, самите медии донякъде сме източник на знания. Само в нашите бизнес платформи, например, имаме десетки предавания, проекти, инициативи, от които студентите могат да научат повече, отколкото от някои морално остарели лекции по икономика и финанси. Но няма механизъм, по който задълбочени знания, съчетани с придобиване на практически опит, да бъдат преподавани чрез телевизия или сайт.

Ето затова преценихме, че за да подпомогнем превръщането на образователната ни система в полезна и ефективна за бъдещите хора на бизнеса, трябва да инвестираме в работещ пример. Придобиването на 90% от дяловете на ВУЗФ ни дава прекрасна възможност да покажем как трябва да функционира тази система. Това е университет на 15 години, вече положил много добри основи на практически ориентираното образование и е показателно, че студентите могат да започнат професионалната си

кариера, още докато учат.

Обявихте, че това е „най-мощната инвестиция“ на българска медия в образователна институция. Бихте ли разкрили финансовите параметри по сделката?

Не ги обявихме, защото бъдещите и настоящите студенти на ВУЗФ не се интересуват от цифри, а само от възможностите, които тази сделка ще им донесе. Най-важното е, че практически ориентирани магистърски и бакалавърски програми ще се увеличават, а обемът на знания и опит с вътрешния журналистически ресурс на икономическите ни медии ще стане много по-тесен. И това са само малка част от подобренията, които предстои да въведем заедно с доказан академичен състав и президента на ВУЗФ.

Каква е стратегическата цел на медийната група за тази сделка?

Колкото по-бързо изчезне пропастта между образованието и бизнеса, толкова повече специалисти ще намерят професионално удовлетворение, оттам и повече

компании ще разполагат с нужния им човешки капитал, за да се развият и растат. Тогава и съдържанието, което създавате като журналисти, ще бъде важно, полезно и смислено за много по-широка публика – точно към това се стремим ние като медийна група всеки ден.

По какъв начин Investor Media Group ще подпомага студентите във висшето училище - например чрез практически обучения?

Студентите имат доста възможности за практическа работа в компании, но единствено в Bloomberg TV Bulgaria могат да получат определени и много специфични знания в областта на финансите, капиталовите пазари, макроикономиката. В момента подготвяме цялостна програма за взаимодействие между Investor Media Group и ВУЗФ, която ще включва още специални поредици от лекции като допълнение към учебната програма, съвместни програми на базата на проучвания сред бизнеса и др. Разчитаме много и на обратната връзка от настоящите студенти, за да надграждаме тези възможности непрекъснато. ■

Your
local partner

ZARA TAX LEGAL CORPORATE
CONSULT

CHARTERED ACCOUNTANTS
CORPORATE LAWYERS
TAX ADVISORS

CORPORATE SERVICES

- | Company Incorporation
- | EU VAT registration
- | Bank introduction
- | Corporate Bank Accounts
- | Registered and postal address
- | Bank Accounts for Non Bulgarian Companies

ACCOUNTING SERVICES

- | International Management Reporting
- | Bookkeeping & Accounting
- | Audit
- | Payroll
- | Tax Filing
- | VAT Returns
- | Annual planning & Budgets

MAINTENANCE SERVICES

- | Back office services
- | Secretarial Services
- | Professional Managers

ADVISORY SERVICES

- | International Tax Planning
- | Tax Legal Consulting
- | Business Consulting

CONTACT US:

21B MOSKOVSKA STR.
1000 SOFIA, BULGARIA
TEL.: +359 2 943 33 88,
FAX: +359 2 943 34 33
E-MAIL: office@zaraconsult.com

www.zaraconsult.com

We Want to Show How Education Should Work

Victoria Mitkova, CEO of Investor Media Group, for the acquisition of 90% stake in the Higher School of Insurance and Finance

VICTORIA MITKOVA is Executive Director of Investor Media Group – the company publisher of THE INFLIGHT MAGAZINE, which includes televisions Bulgaria ON AIR, Bloomberg TV Bulgaria, 16 online platforms, including Investor.bg, Dnes.bg, Imoti.net, Automedia.bg, Az-jenata.bg and others, Radio Bulgaria ON AIR, as well as two more magazines - Go ON AIR and Investor Digest.

Mitkova is a member of the management Board of ABBRO, manager of Brand New Ideas advertising agency and is part of the management of MSAT Cable. We talk to her about the recently finalized deal on the acquisition of 90% of the capital of Higher School of Insurance and Finance AD (HSIF).

Mrs. Mitkova, in the economic world we have been accustomed that the media acquire other media. But in September Investor Media Group implemented a completely different investment by acquiring 90% stake in the Higher School of Insurance and Finance. Why the company decided to invest significant funds in education?

"Perhaps with this step we have surprised part of the Bulgarian market, but if we look at the background, it is a logical continuation of everything we do. Before the investment became a reality, we had been thinking about it for years. It all started with the launch of Bulgaria ON AIR TV - then, in 2011, it had an economic profile. Immediately we were faced with the gap between what educational system offers, the expectations of young people in their professional realization, and the real needs of companies. The television was talking directly to that audience.

As a media group with the vision that the content we create should be useful and help people live better, we embraced education as a cause. In addition to the serious editorial commitment to the topic, we developed the "Education and Business" project, which is now being

held twice a year. Part of this policy are lectures that our presenters and editors are regularly having, and the numerous partnerships with educational projects and campaigns ..."

It seems that expectations for the media to educate the audience are increasing ...

"That is right, and this is so precisely because of the journalistic activity on education. But I personally take this expectation as quite naive. Yes, the very media are somewhat a source of knowledge. Only in our business platforms, for example, we have dozens of programs, projects, initiatives, from which students can learn more than from some outdated lectures in economics and finance. But there is no mechanism by which in-depth knowledge combined with practical work experience, to be taught by television or website.

That is why we decided that in order to help the transformation of our education system into useful and effective for future business people, we need to invest in a working example. The acquisition of 90% of HSIF shares gives us a great opportunity to show how this system should work. This is the University of 15 years, which has already laid a very good foundation of practical oriented education and it is indicative that students can start their professional career while studying."

You have announced that this is the "larg-

"In order to transform our education system into useful and effective, we need to invest in a working example"

est investment" of Bulgarian media in an educational institution. Would you reveal the financial parameters of the transaction?

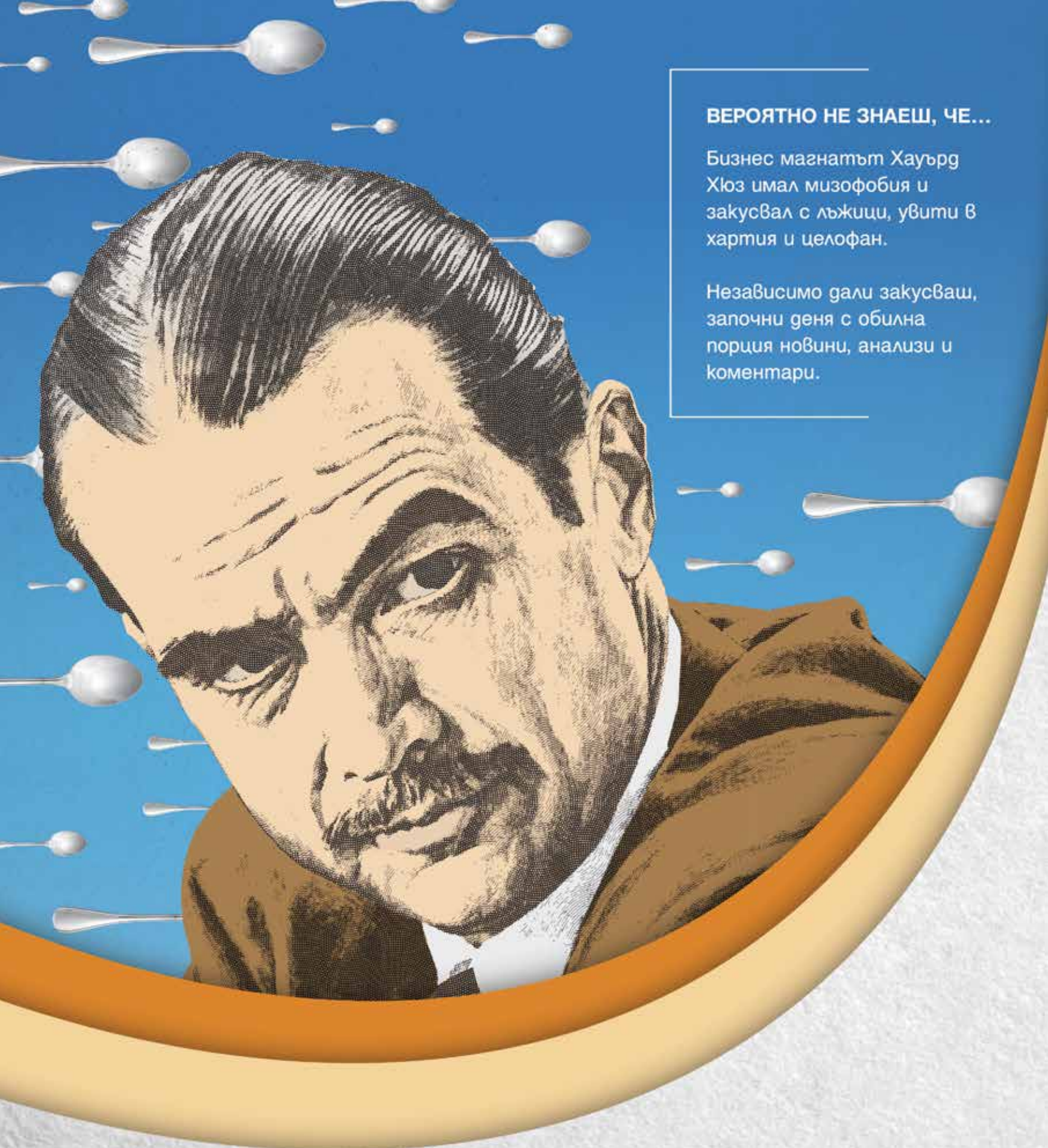
"We did not announce it because the future and current students of HSIF are not interested in numbers, but in the opportunities this transaction will bring. Most importantly, practically oriented master and bachelor's programs will increase in number and the exchange of knowledge and experience with the domestic journalistic resource of our economic media will become much narrower. And these are only a minor part of the improvements we are going to introduce along with the proven academic staff and the president of HSIF."

What is the strategic goal of the media group behind this deal?

"The sooner the gap between education and business disappears, the more professionals will find professional satisfaction, and hence more companies will have the human capital they need to evolve and grow. And then the content you create as journalists will be important, useful and meaningful to a much wider audience - that's what we are striving for as a media group every day."

How will Investor Media Group assist students in high school - for example, through practical training?

"Students have a lot of opportunities to work in companies but only in Bloomberg TV Bulgaria they can get certain and very specific knowledge in finance, capital markets, macroeconomics. We are currently preparing a comprehensive interaction program between Investor Media Group and HSIF, which will also include special series of lectures as a complement to the curriculum, joint programs based on business surveys among the business, etc. We also rely very much on feedback from the current students in order to continuously build on these opportunities." ■

ВЕРОЯТНО НЕ ЗНАЕШ, ЧЕ...

Бизнес магнатът Хауърд Хюз имал мизофобия и закусвал с лъжици, увити в хартия и целофан.

Независимо дали закусваш, започни деня с обилна порция новини, анализи и коментари.

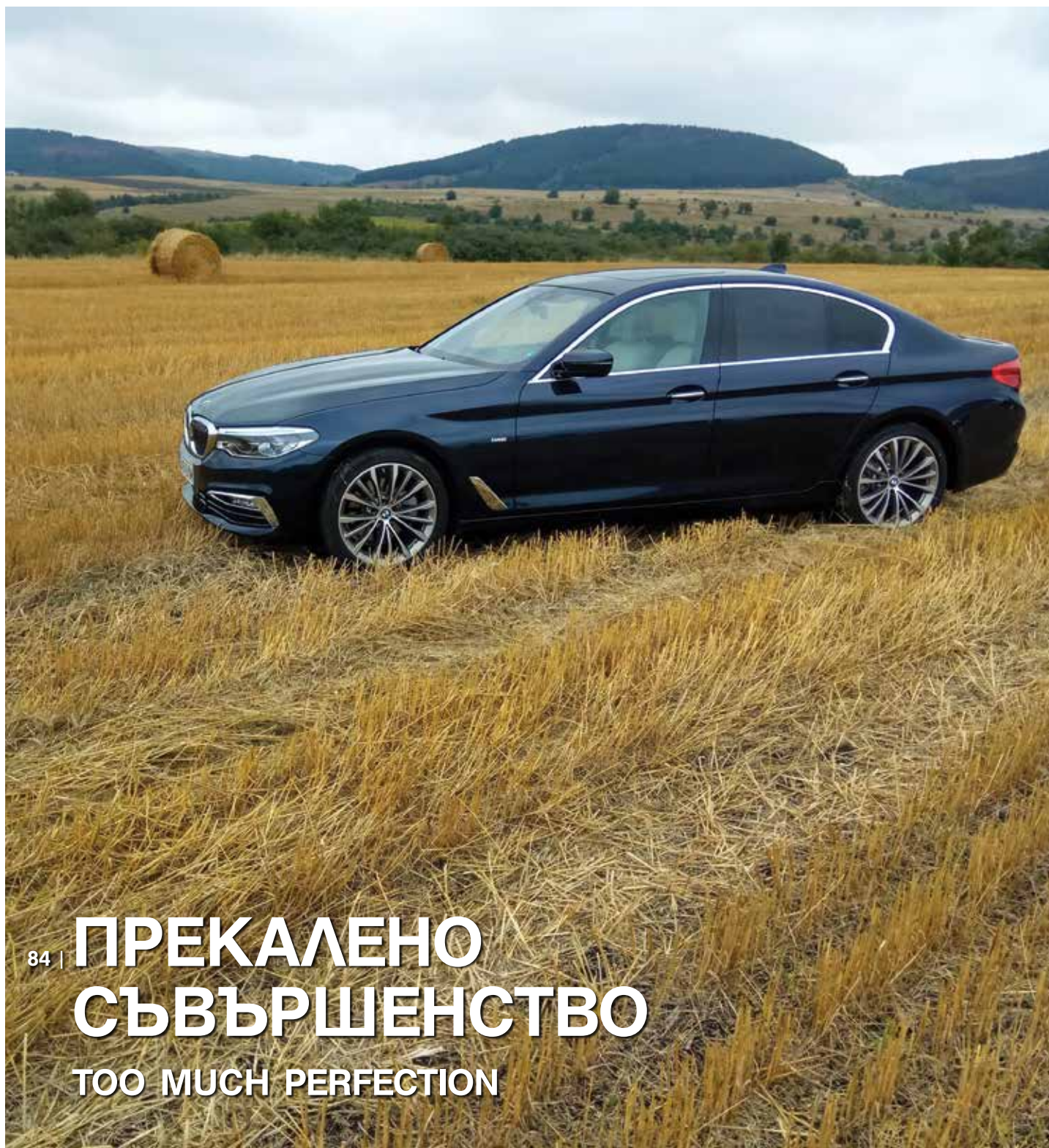
**ON
AIR** БЪЛГАРИЯ

БЪЛГАРИЯ СУТРИН
ДА ЗНАЕШ. ОТ 6:30

www.bgonair.bg

84 | ПРЕКАЛЕНО
СЪВЪРШЕНСТВО
TOO MUCH PERFECTION

62 | РАЗВРЪЗКА НА САТУРН
AN OUTCOME ON SATURN

66 | МОТОРНИ ПЕСНИ
MOTOR SONGS

РАЗВРЪЗКА НА САТУРН

За 20-те си години живот "Касини" се утвърди като едно от най-забележителните постижения на човечеството

Текст АЛЕКСАНДЪР БОГОЯВЛЕНСКИ / Фотография NASA

На 15 септември, около 15:30 часа българско време, приключи животът на един от най-забележителните апарати, създавани някога от човечеството. Сондата Cassini се змурна в атмосферата на Сатурн, изпрати последните си снимки и сигнали, и замлъкна завинаги. С това приключи и продължилата почти 20 години "Мисия Сатурн", която ни помогна да научим за Слънчевата система повече, отколкото от всички предишни подобни начинания на NASA.

И ТАКА СБОГОМ, "КАСИНИ" - впечатляващо научно, техническо и общочовешко постижение, което влезе в историята с хиляди снимки, огромно количество безценна информация за планетарната система на Сатурн и, разбира се, с паметния си край.

Мисията започва през далечната вече 1997, като в началото излита под името

"Касини-Хюйгенс". Huygens е името на втория, по-малъкпускаем апарат на борда, който по-късно ще се отдели, за да изследва сатурновия спътник Титан – едно от най-интересните за учените космически тела в задния ни двор и от малкото, на които се възлагат надежди да крие живот.

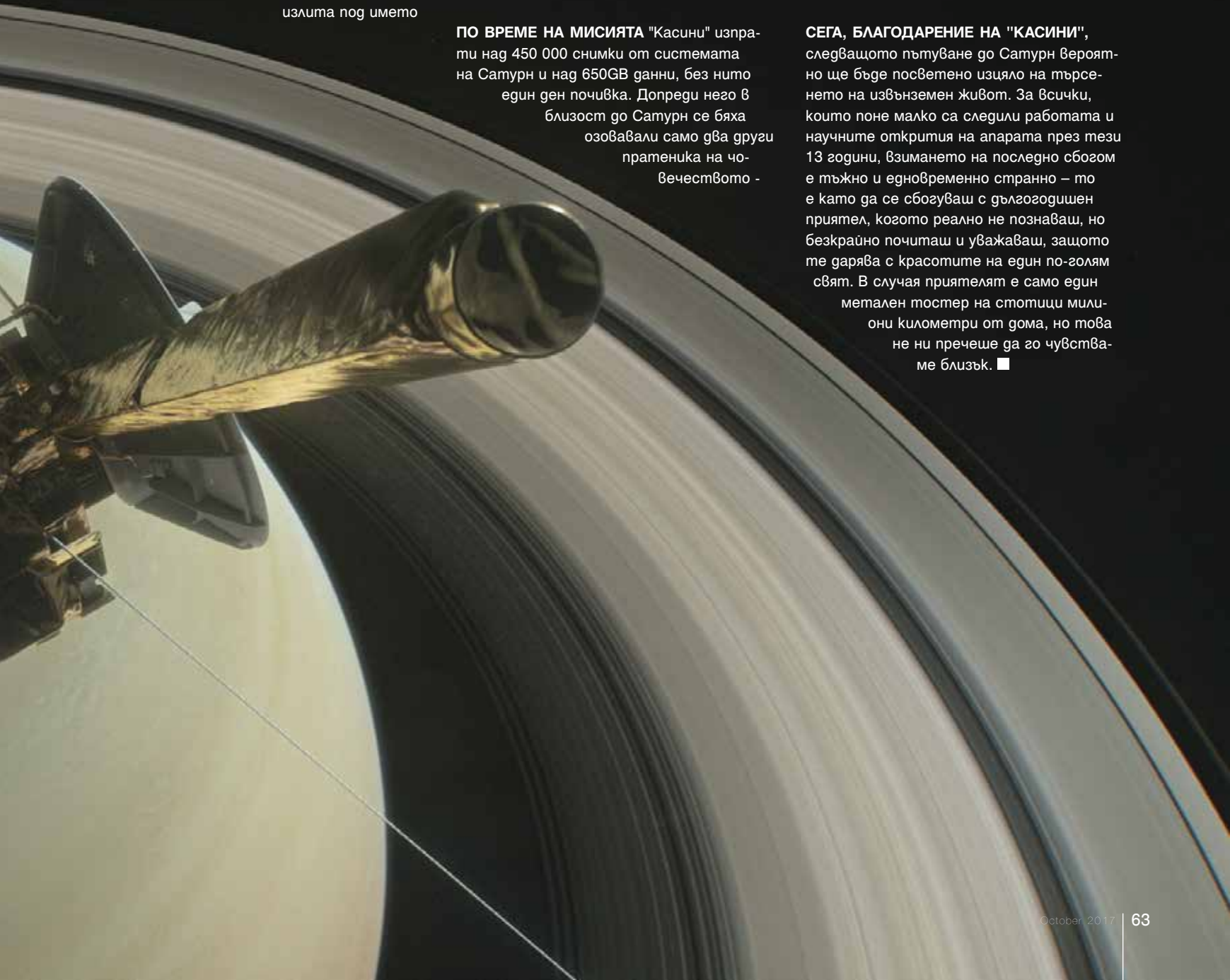
КОРАБЪТ ИЗМИНА 3.54 милиарда километра, за да достигне Сатурн (макар че разстоянието между орбитите със Земята е само 746 милиона км), и да навлезе в системата на газовия гигант на 30 юли 2004. Тогава започва епохалната 13-годишна мисия на "Касини", по време на която апаратът се среща с Диона, Енцелад, Титан и останалите луни на Сатурн. Малко по-късно "Хюйгенс" осъществи първото и единство досега кацане на земен апарат върху спътник от външната Слънчева система.

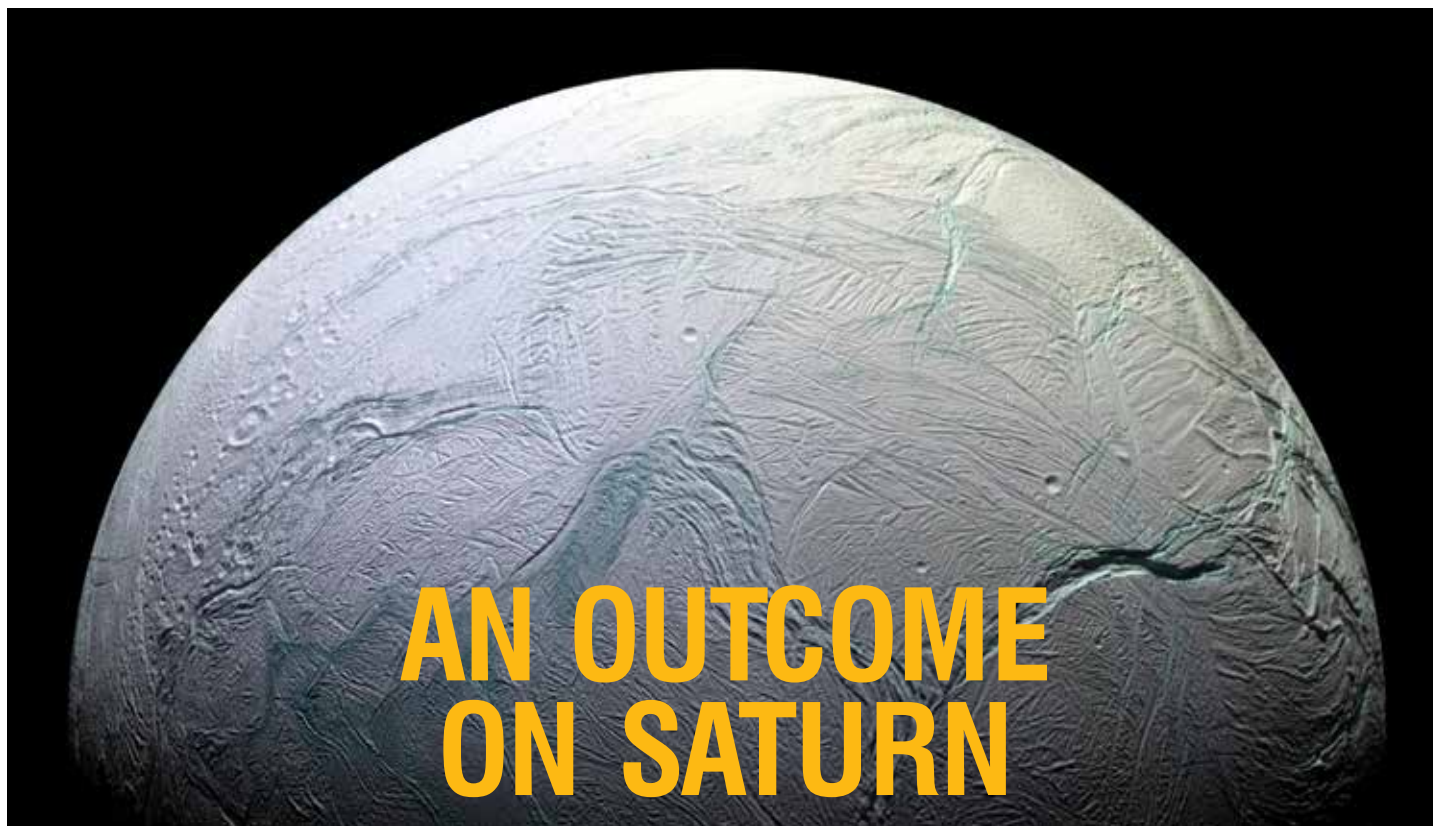
ПО ВРЕМЕ НА МИСИЯТА "Касини" изпрати над 450 000 снимки от системата на Сатурн и над 650GB данни, без нито един ден почивка. Допреди него в близост до Сатурн се бяха озовавали само два групи пратеника на човечеството -

Вояджър 1 и 2, които прелетяха край втората най-голяма планета в системата през 1980 и 1981. За разлика от техните съвсем мимолетни контакти със Сатурн, "Касини" спомогна за написването на над 4000 научни разработки.

КУМИНАЦИЯТА В РАБОТАТА на сондата (наречена на италианския астроном, открил четири от спътниците на Сатурн) бе змуркането сред пръстените на емблематичната планета, което се редува с посещения до близките му сателити. Мисията откри морета от метан на повърхността на Титан и гъста атмосфера, съдържаща органични молекули, която би могла да поддържа някаква фантастична извънземна биология. И може би най-важното – "Касини" откри, че на спътника Енцелад, благодарение на полярните му гейзери, се срещат някои от точните съставки за формирането на живот.

СЕГА, БЛАГОДАРЕНИЕ НА "КАСИНИ", следващото пътуване до Сатурн вероятно ще бъде посветено изцяло на търсенето на извънземен живот. За всички, които поне малко са следили работата и научните открития на апарата през тези 13 години, взимането на последно сбогом е тъжно и едновременно странно – то е като да се сбогуваш с дългогодишен приятел, когото реално не познаваш, но безкрайно почиташ и уважаваш, защото те дарява с красотите на един по-голям свят. В случая приятелят е само един метален постер на стотици милиони километри от дома, но това не ни пречеше да го чувстваме близък. ■

AN OUTCOME ON SATURN

For its 20 years of life “Cassini” asserted itself as one of mankind’s most notable achievements

By ALEXANDAR BOGOYAVLENSKI / Photography NASA

On the 15th of September, at around 15:30 h Bulgarian time the life of one of the most notable apparatuses ever created by mankind came to an end. The Cassini spacecraft dove into Saturn’s atmosphere, sent its last photographs and signals and subsided into silence for ever. With this the lasting for almost 20 years “Saturn Mission”, which helped us learn more about the Solar System than from all other former similar undertakings of NASA, also ended.

AND SO FAREWELL, “CASSINI” - an impressive scientific, technological and universal achievement, which went down in history with thousands of photographs, a huge amount of invaluable information on Saturn’s system and, of course, with its memorable end. The mission began in the already distant 1997, initially launched with the name “Cassini-Huygens”. Huygens is the name of the second, smaller lander spacecraft on board, which is to separate later in order to explore Saturn’s moon Titan - one of the celestial bodies in our back yard that are most interesting for the scientists and one of the few on which hopes are set to be concealing life.

THE SPACECRAFT TRAVERSED 3.54 billion kilometers in order to reach Saturn (even though the distance between the orbits with the Earth is only 746 million km), and to enter the gas giant’s system on 30th of July 2004. That is when the epochal 13-years mission of “Cassini” began, during which the apparatus met with Dione, Enceladus, Titan and the rest of Saturn’s moons. Soon afterwards “Huygens” accomplished the first and so far only landing of a terrestrial apparatus on a natural satellite in the Outer Solar System.

DURING THE MISSION “Cassini” sent over 450 000 photographs from Saturn’s system and over 650GB of data, without a single day of rest. Before it only two other envoys of mankind had found themselves near Saturn - Voyager 1 and 2, which flew past the second largest planet in the system in 1980 and 1981. In contrast to their transient contacts with Saturn, “Cassini” aided the writing of over 4000 scientific developments.

THE CULMINATION OF THE WORK of the spacecraft (named after the Italian astronomer who discovered four of Saturn’s moons)

was the dive among the rings of the emblematic planet, which alternated with visits to its close natural satellites. The mission discovered seas of methane on the surface of Titan and a dense atmosphere, containing organic molecules, which may sustain some fantastic extraterrestrial biology. And what is maybe the most important thing - “Cassini” discovered that on the moon Enceladus some of the right ingredients for the forming of life are occurring thanks to its polar geysers.

NOW, THANKS TO “CASSINI”, the next trip to Saturn will probably be entirely devoted to the search for extraterrestrial life. For everyone who has at least a little followed the work and scientific discoveries of the apparatus during these 13 years, saying the final farewell is sad and at the same time strange - it is like saying farewell to a long-standing friend, whom you actually don’t know, but whom you infinitely esteem and respect, because he gifts you with the beauty of a larger world. In this case the friend is just a metal toaster hundreds of millions of kilometers away from home, but this did not prevent us from feeling it close. ■

МОТОРНИ ШЕСНИ

Двигателят с вътрешно горене преобрази цивилизацията ни повече от всяка друга машина в историята. Но сега времето му изглежда преброено

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография SHUTTERSTOCK, КОЛЕЛА

XX век бе време на грандиозни технологични проби: антибиотиците, пластмасите, телевизията. Но истинският му символ без колебание бе двигателят с вътрешно горене. Създаден в съвременния му вид още през 1864 от Николаус Ото, той се наложи като явление именно през миналото столетие, направи света несравнимо по-малък и госта по-забързан, премахна вековни социални прегради и раздвижи икономиката така, както никога златна треска в историята не е успявала. Но ето че днес мнозина го смятат за обречен на изчезване. И то в съвсем, съвсем близкото бъдеще.

ЕЛЕКТРОМОБИЛИТЕ НАСТЪПВАТ. Само допреди две-три години те бяха просто един от вариантите за транспорта на бъдещето - с предимства, но и няколко фатални недостатъка, начело с ограничения пробег, твърде бавното време за зареждане и внушителната цена на батериите.

Тези недостатъци все още не са преодолени, макар технологията да се разви значително и по трите точки. Но това вече няма значение, защото се промени по-важното: нагласите на хората.

КОМПАНИИ КАТО TESLA нямат особен принос към опазването на природата - техните модели не са особено енергийно ефективни, определено не са чисти за производство и залагат в рекламните си послания на времето за ускорение от 0 до 100 км/ч - точно обратното на онова, което бихме очаквали от един наистина "зелен" автомобил. Но те успяха там, където традиционните автомобилни производители с години се проваляха - "да направят електромобилите секси", както ни каза Петер Шварценбауер, шефът на MINI и Rolls-Royce. Сега публиката вече не гледа на електрическото задвижване като на подозрителен експеримент: публиката го желае като нещо напредничаво и престижно.

ОТ ДРУГАТА СТРАНА Е т. нар. "Дизелгейт", скандалът с прикриваните от Volkswagen вредни емисии на дизеловите модели. Той на свой ред накара правителствата да презърнат електромобилите. За да се справят със замърсяването на въздуха, градове като Лондон, Париж, Мюнхен и Мадрид планират забрани или много високи такси за дизеловите двигатели. Норвегия и Франция обявиха намерение да забранят изобщо двигателите с вътрешно горене, и то в не чак толкова далечен хоризонт: 2040-2050 година. Китай подготвя сходни мерки, което вече ще има съдбовно значение, защото става дума за най-големия автомобилен пазар в света.

ИЗОБЩО ПРОСЛОВУТАТА "ПОВРАТНА ТОЧКА", откъд която електромобилите ще започнат да изместят двигателя с вътрешно горене, изглежда все по-близо. "Ние смятаме, че повратната точка е сега, в този момент", каза Тиери Коска, изпълнителен вицепрезидент по продажбите и маркетинга на Groupe Renault, в интервю за Bulgaria ON AIR. "Първо, защото електромобилите са много важни за околната среда и ограничаването на емисиите. Някои държави и градове подготвят рестрикции, които ще дадат много добър шанс на електрическото задвижване. Втората причина е технологичният напредък. Преди няколко месеца ние представихме новото Renault Zoe, в което автономният пробег е удвоен. Очаквахме това да се случи много по-късно, някъде около 2020 година. Технологията изпревари плановете ни. И освен това тя става все по-евтина".

РАЗБИРА СЕ, ДОРИ СЛЕД ТАЗИ повратна точка ще минат много години, преди автомобилният пазар да се преобрази. "Трябва да внимаваме и да не прилагаме само нашата характерна европейска гледна точка по въпроса", предупреди ни Клаус Фрьолих, шеф на BMW Group по развойната дейност и на практика човекът, който

то прави стратегията на баварците от 2009 година насам. "Ако погледнете по цял свят - представете си пазари като Русия - и ако се замислите доколко е достъпна инфраструктурата, много страни ще се нуждаят и в бъдеще от двигателите с вътрешно горене. Поне през следващите 50 години, смятам аз".

НО ДОРИ И ПЛАВЕН, ПРЕХОДЪТ ще е разтърсващ за индустрията. Съвременните двигатели с вътрешно горене са една от най-сложните машини в масово производство. Сравнени с тях, електромобилите са доста прости. Замяната на едното с другото ще направи ненужни хиляди доставчици и поддоставчици на автомобилната индустрия. Както и немалко от работниците на големите автопроизводители. Производителите на автомобилни масла ще трябва да си намерят ново занимание. Търсенето на скоростни кутии ще намалее драстично, както и на ремъци и всякакви други компоненти. Някои анализатори стигнаха готам да прогнозираят, че с налагането на електромобилите близо две трети от заетите в германската автопромишленост 876 000 души ще останат без работа. Само преди два месеца работниците в един от заводите на Mercedes заплашиха със стачка, ако ръководството не им гарантира, че ще произвеждат компоненти за електромобили в бъдеще.

Да не говорим за петролните компании, чиито основни продажби се дължат на автомобилите. Някои от тези гиганти пресмятат, че в последните няколко години са загубили инвестиции за над трилион долара заради нарастващия скептицизъм за двигателя с вътрешно горене.

ЩЕ ОСТАНАТ ЛИ МАСОВО НА УЛИЦАТА автомобилните работници? "Не мисля, защото, честно казано, производството на електромобил е много сходно с производството на конвенционален

автомобил", отговаря ни Тиери Коска. "При нас дори Зое се прави на същата поточна линия като Сlio. Да, очевидно електрическият мотор е по-прост от двигателя с вътрешно горене. Но да не забравяме, че там присъства също и батерията, а тя е много значителен компонент. Така че не очаквам никакво отражение върху броя на работниците ни. Дори напротив, защото ние ще издърпаме при нас производството и на други компоненти".

"Да, ние обсъждахме същия въпрос преди 10 години", казва ни Клаус Фрьохлих. "Не се шегувам. Ние имаме много ясен дългосрочен план, в който трябва да виждаме всеки следващ модел. Точно заради тези причини решихме, че електромоторите са приоритет за нас. Затова всички двигатели на BMW се произвеждат в BMW. Решихме това да се отнася и за електрическите модели - батерии, задвижване, горивни клетки. Сега си ги правим сами, в нашите заводи. Това ни дава възможност да запазим работната си сила в областта на задвижването повече или по-малко постоянна. От всички автомобилни компании ние имаме най-голям процент от компонентите като свое собствено производство".

ТЕЗИ ДВА ЦИТАТА ВЕРОЯТНО ще успокоят работниците в BMW и Renault, но ще имат обратния ефект върху колегите им от хилядите производители на компоненти. Неслучайно най-големите компании в този сегмент - от ранга на Delphi, Robert Bosch, ZF, Continental - днес инвестират повече отвсякога в технологиите на бъдещето, и най-вече в автономното управление. Както мобилните оператори се пренасочиха към преноса на данни, за да спасят печалбите си, така и производителите на автомобилни компоненти по принуда ще се превърнат в технологични компании. А господата Ото, Бенц, Даймлер и Дизел ще се оттеглят в учебниците по история, редом със създателите на парните локомотиви и телеграфа. ■

Motor Songs

The internal combustion engine has transformed our civilisation more than any other machine in history. But now its time seems to be running out

By KONSTANTIN TOMOV / Photography SHUTTERSTOCK, KOLELA

The 20th century was a time of huge technological breakthroughs: antibiotics, plastics, television. But its true hallmark was undoubtedly the internal combustion engine. Developed in its present form back in 1864 by Nikolaus Otto, it became the phenomenon of the past century, made the world much smaller and a lot busier, did away with centuries-old social barriers and stirred the economy the way no gold rush in history ever did. But today many consider it doomed to extinction. And that in the very, very near future.

ELECTRIC CARS ARE ADVANCING. Just a couple of years ago they were just one of the options for future transport – with advantages, but also with some fatal shortcomings, headed by limited mileage, slow charging time and the impressive cost of batteries. These shortcomings have not yet been overcome, although technology has developed quickly on all three counts. But this no longer matters because the more important thing has changed: people's attitude.

Tuepu Kocka / Thierry Koskas

COMPANIES LIKE TESLA have made no particular contribution to nature conservation: their models are not particularly energy-efficient, their manufacture is definitely not clean, and their promotion messages bet on acceleration from 0 to 100 km/h – exactly the opposite of what we would expect from a truly “green” car. But they succeeded where traditional carmakers failed for years: “to make electric cars sexy,”

as Peter Schwarzenbauer, the head of MINI and Rolls-Royce, put it. The public no longer sees electric drive as a suspicious experiment: it wants it as something progressive and prestigious.

ON THE OTHER HAND, there is the so-called Dieseldgate, the scandal with the harmful emissions of diesel models covered up by Volkswagen. This, in turn, made governments embrace electric cars. To deal with air pollution, cities like London, Paris, Munich and Madrid are planning bans or very high charges for diesel engines. Norway and France have announced their intention

to completely ban internal combustion engines not all that long from now: 2040-2050. China is preparing similar measures which will be crucial because it is the world's largest car market.

IN GENERAL, THE "TURNING POINT"

beyond which electric vehicles will start to displace internal combustion engines, seems ever closer. "We think this turning point is now for various reasons," Thierry Koskas, Executive Vice President of Sales and Marketing at Groupe Renault, said in an interview for Bulgaria ON AIR. "First of all, because electric cars are very important

for the environment and for emission reductions. Some countries and cities are preparing restrictions that will give a really good chance to electric drive. The second reason is the big technical progress. You know that a few months ago we launched the new Renault Zoe. We doubled the autonomy of the car. We thought that this would happen much later, somewhere around 2020. And also the technology is becoming cheaper. "

OF COURSE, EVEN AFTER this turning point it will take many years before the car market is transformed. "We must be careful not to apply only our typically European viewpoint to the issue," warned Klaus Fröhlich, head of BMW Group on Development and practically the man responsible for the Group's strategy since 2009. "If you look around the world – imagine markets like Russia – and in terms of available infrastructure, many countries will still need internal combustion engines in future. At least in the next 50 years I think."

BUT EVEN IF SMOOTH, THE SHIFT will shake the industry. Modern internal combustion engines are among the most sophisticated mass-produced machines. Compared to them, electric cars are fairly simple. Replacing one with the other would render superfluous thousands of suppliers and subsuppliers in the automotive industry. As well as many workers of big carmakers. Motor oil manufacturers will have to find a new business. The demand for gearboxes will dramatically decrease along with that of driving belts and various other components. Some analysts go as far as to predict that the entry of electric cars will leave jobless nearly two-thirds of the 876,000 employees in the German car industry. Just two months ago, workers at one Mercedes plant threatened to strike unless the management guarantees that they will make electric car components in the future.

Not to mention the oil companies whose main sales are due to cars. Some of these giants estimate that in the last few years they have lost more than one trillion dollars in investment due to increased scepticism regarding internal combustion engines.

WILL AUTOMOTIVE WORKERS be left without a job? "No, I don't think so because, frankly, making an electric car is very similar to making a conventional car," Thierry Koskas says. "We, for example, produce Zoe on the same line as Clio. Obviously an electric motor is simpler than an internal combustion engine. But let's not forget that there is a battery as well, and it is a very important component. So that I don't expect any of this to have an impact on the workforce. On the contrary even, because we will start making other components as well."

"Yes, we discussed that issue ten years ago," Klaus Fröhlich told us. "I am not joking. We have a very clear long-term plan in which every next model must fit in. Precisely for these reasons electric motors are

Клаус Фрѐхлих / Klaus Fröhlich

a priority for us. That's why all BMW engines are made at BMW. We decided that this should also apply to electric models – batteries, drive, fuel cells. We are now making them at our own plants. This enables us to maintain a more or less constant workforce. Of all automotive companies we produce the largest share of components ourselves."

THESE TWO QUOTES WILL PROBABLY

reassure workers at BMW and Renault but will have the opposite effect on their colleagues in thousands of component makers. Not surprisingly, the biggest companies in this segment – such as Delphi, Robert Bosch, ZF, Continental – now invest

more than ever in technologies of the future, and especially in autonomous driving. Just as mobile operators shifted to data transfer to save their profits, car component makers will be forced to become tech companies. And Otto, Benz, Daimler and Diesel will be dropped from history textbooks, along with the inventors of the steam locomotive and the telegraph. ■

Since 1979

Since 2016

Beratungs- & Orga-Control AG

Nordstrasse 1
CH-6302 Zug
boc@boczug.com

Blvd. Tottleben, 53-55
BG-1606 Sofia
www.boczug.com

Our Services

- Setting up companies and fiduciary services
- Private Banking and exchange transactions network
- Moving to Switzerland
- Gold transactions
- Tax and auditing
- Representation / assignments abroad
- International Trade Platform

ДОБРЕ ЗАБРАВЕНО СТАРО

Плъз-ин хибридите: от куриозното им раждане в ръцете на Фердинанд Порше до най-смайващите съвременни хиперавтомобили

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография АРХИВ

Помните ли клишето, че всичко ново е добре забравено старо? Ето ви пример: за повечето от нас plug-in хибридите са последен писък на автомобилната технология - толкова нови, че повечето хора още не са сигурни какво точно ги отличава от другите хибриди, а повечето езици дори още не са измислили свой термин на мястото на английския (примерно "включи-в-контакта-хбрид"?).

Кое е малко странно, защото след броени месеци първият плъз-ин хбрид ще навърши... 120 години.

ПЪРВИЯТ - ОТ ФЕРДИНАНД ПОРШЕ. През 1898 година Фердинанд Порше - самоук инженер от градчето Маферсдорф, в днешна Чехия - започва работа при прочутия виенски майстор на каляски Лудвиг Лонер със задачата да създаде автомобил. Първата машина на бъдещия основател на Volkswagen

е електрическа - интересна концепция за времето си. Но оловно-киселинните ѝ акумулатори са огромни, деликатни и най-вече тежки - само те добавят 1.8 тона към общо 4-тонното тегло на автомобила.

Затова Порше се отказва от тази схема и създава Lohner-Porsche Mixte Hybrid - с двигател от Daimler, свързан с генератор, който захранва електромоторите (по един във всяко колело). Колата развива 56 км/ч - внушителна скорост за онази епоха, чупи няколко скоростни рекорда в Австрия и печели рали Екселберг през 1901. Произведени са над 300 бройки, което е добър успех за онези години.

В крайна сметка обаче липсата на надеждни батерии и агресивната политика на петролните компании слагат точка на хибридите за почти век.

ЕДВА ПРЕЗ 1969 АМЕРИКАНСКИЯТ про-

фесор Анджо Франк възражда идеята в една статия за Popular Science. След 2000 година няколко компании стартират отделни пилотни проекти за плъз-ин хибриди; през 2008 китайската BYD започва първото серийно производство на такъв автомобил. Днес се предлагат близо 50 модела плъз ин хибриди, продадени в над 820 000 бройки. Но това е само началото. Експерти на швейцарската UBS прогнозираят, че до 2025 зареждащите се хибриди ще надхвърлят 10% от всички нови автомобили на пазара.

КАКВА Е РАЗЛИКАТА между плъз-ин и обикновен хбрид?

Най-общо, плъз-ин хибридите (съкращавани като PHEV) са хибридни автомобили, чиято батерия може да се зарежда от електрическата мрежа.

Не се ограничават само с леките коли - има

Волствие от шофирането. През 2013 проучване на Edmunds, най-популярния сайт за автомобилни консултации в Америка, показва, че двама от трима купувачи на Toyota Prius след това се връщат към автомобили с бензинов двигател.

ПЛЪГ-ИН ХИБРИДИТЕ ПОПРАВЯТ тези недостатъци. Те имат доста по-големи батерии с капацитет 4 киловатчаса и повече, което позволява да изминават само на ток по 30, 50, дори 80 километра. В повечето случаи това е достатъчно за ежедневно градско каране и може наистина да осигури нулеви емисии в града (зависа какъв е произходът на електричеството, с което ги зареждате, но това е тема на една от следващите ни статии). Ползването на батерия с капацитет 1 киловатчас в градска среда спестява 190 литра гориво годишно, пресметна една потребителска организация от Калифорния. И понеже икономията се постига тъкмо за сметка на това изцяло електрическо движение през седмицата, автомобилът може да си позволи малко по-мощен двигател за уикенда и излизанията извън града. Всъщност два от най-смайващите съвременни спортни автомобили са плъг-ин хибриди - Porsche 918 Spyder (което не само ускорява от 0 до 100 км/ч за 2.5 секунди, но и може да мине до 28 км само на ток) и McLaren P1 (10 км електрически пробег).

плъг-ин мотоциклети, автобуси, камиони, влакове и дори плъг-ин бронетранспортър. Също като обикновените хибриди, те могат да са три основни типа. При серийните хибриди задвижването е изцяло от електромотор, а двигателят с вътрешно горене захранва генератор, който произвежда електричество.

Паралелните хибриди могат едновременно да се задвижват от два агрегата - с вътрешно горене и електрически. И накрая има комбинирани, или серийно-паралелни хибриди, които могат да действат и по двата начина.

ПРЕДИШНОТО ДЕСЕТИЛЕТИЕ несъмнено принадлежеше на обикновените хибриди, начело с прословутата Toyota Prius. Но, макар да са забележителни като инженерни постижения, те имат и някои практически минуси.

Възможностите им да се движат само на електричество са много ограничени - тоест няма как да се постигнат нулеви емисии в градовете. Второ, обещаваната икономичност зависи много от стила на каране - повечето хора рядко успяват да я постигнат. И трето, понеже са проектирани най-вече с мисълта за ограничаване на разхода, те не доставят особено удо-

КАКВИ СА МИНУСИТЕ? Първият е свързан с цената. Литиево-йонните батерии все още са най-скъпият компонент, а плъг-ин хибридите се нуждаят от доста по-големи в сравнение с нормалните хибриди (макар и по-малки от чистите електромобили).

През 2013 средната цена за киловатчас беше около 600 долара. За изминаването на 120 км с нормално каране (и работещ климатик) тогава бяха нужни средно 24 кВтч - което означаваше 14 000 долара само за батерии.

Напредването на технологията обаче непрекъснато понижава цената. Към края на 2016 тя вече бе около 270 долара за кВтч. Според изчисления на Evercore при 155 долара на киловатчас плъг ин хибридите ще станат напълно конкурентни на колите с конвенционален двигател; при 125 долара и електромобилите ще ги догонят като цена.

Вторият минус на хибридите с щепсел всъщност зависи от клиента. Те са много удобни, ако имате собствен гараж, или паркинг с достъп до електричество в службата. Но ако нямате, ще трябва да разчитате най-вече на станциите за бързо зареждане. Добрата новина е, че те се увеличават непрекъснато, в София вече работят над 20. ■

VBS Rental Service

Rent a car

NEW CARS

**EASY ONLINE
RESERVATIONS**

FREE DELIVERY*

08960 800 92

0700 800 92

**SOFIA, 33 VASIL LEVSKI BUL.
WWW.VBSERVICE.BG**

*FOR SOFIA AND VICINITY

Well-Forgotten Old

Plug-in hybrids: from their curious birth in the hands of Ferdinand Porsche to the most stunning modern hyper cars

By KONSTANTIN TOMOV / Photography ARCHIV

Do you remember the cliché that everything new is well-forgotten old? Here is an example: for the most of us plug-in hybrids are the latest breed of car technology - so new that most people are not yet sure what makes them different from other hybrids, and most languages have not even come up with a term substituting the English word (for example, "plug-in-contact-hybrid"?).

Which is a bit strange because after a few months the first plug-in hybrid will be ... 120 years old.

THE FIRST ONE - BY FERDINAND PORSCHE.

In 1898, Ferdinand Porsche, a self-taught engineer from the town of Mafersdorf, in today's Czech Republic, began working with the famous Viennese craftsman of carriages Ludwig Lohner with the task of creating a car. The first machine of the future founder of Volkswagen is electric – an interesting concept for the time. But its lead- acid batteries are huge, delicate and especially heavy - only they add 1.8 tons to the total 4-ton weight of the car.

That is why Porsche gives up this scheme and creates the Lohner-Porsche Mixte Hybrid – with a Daimler engine connected to a generator that powers the electric motors (one in each wheel). The car run with 56 km / h - an impressive speed for that era broke a few speed records in Austria and won the Exelberg rally in 1901. More than 300 cars were produced, which is a good achievement for those years. Ultimately, however, the lack of reliable batteries and the aggressive policy of oil companies put a stop to the hybrid for almost a century.

ONLY IN 1969 THE AMERICAN Professor Andrew Frank revived the idea in an article for the Popular Science. After 2000, several companies launched separate pilot projects for plug-in hybrids; in 2008 the Chinese BYD began the first mass production of such a car. Today, nearly 50 models of plug-in hybrids are sold in over 820,000 units. However, this is just the beginning. Experts from the Swiss UBS predict that by 2025, the charging hybrids will exceed 10% of all new cars on the market.

What is the difference between a plug-

in hybrid and a normal hybrid?

In general, plug-in hybrids (abbreviated as PHEV) are hybrid vehicles whose battery can be charged from the mains.

They are not limited to light cars only - there are plug-in motorcycles, buses, trucks, trains and even a plug-in armoured car.

Just like ordinary hybrids, they can be of three main types. In serial hybrids, the drive is entirely from an electric motor and the internal combustion engine feeds a generator that produces electricity.

Parallel hybrids can be simultaneously powered by two units - internal combustion and electric. Finally, there are combined or serial-parallel hybrids that can work in both ways.

THE PREVIOUS DECADE undoubtedly belonged to ordinary hybrids, led by the famous Toyota Prius. However, although they are remarkable as engineering achievements, they also have some practical setbacks.

Their ability to move only on electricity is very limited – e.g., there is no way to achieve zero emissions in cities. Secondly, the promised economy depends very much on the driving style - most people rarely manage to achieve it. Thirdly, because they are designed primarily with the thought of limiting consumption, they do not really provide the joy of driving. In 2013 a study by Edmunds, America's most popular car consulting site, pointed out that two out of three Toyota Prius buyers later return to petrol-powered cars.

Първият хибрид на Порше
Porsche's first hybrid

PLUG-IN HYBRIDS RECTIFY these shortcomings. They have much larger batteries, with a capacity of 4 kWh or more, which allows 30, 50 or even 80 km drive only on electricity. In most cases, this is enough for day-to-day urban driving and can really provide zero emissions in the city (depending on the origin of the electricity you charge them from, but this is the topic of one of our next articles). Using a 1 kWh battery in an urban environment saves 190 litres of fuel per year, a California consumer organization estimates.

In addition, because the economy is attained at the expense of this all-electric drive during the week, the car can afford a slightly more powerful engine for the weekend and out of town drive. In fact, two of the most astounding modern sports cars are plug-in-hybrids - the Porsche 918 Spyder (which not only accelerates from 0 to 100 km/h in 2.5 seconds, but can also run up to 28 km only on electricity) and McLaren P1 (10 km of electric mileage).

WHAT ARE THE MINUSES? The first is related to the price. Lithium-ion batteries are still the most expensive component, and plug-in hybrids need much larger batteries in comparison to normal hybrids (albeit smaller than pure electric cars).

In 2013, the average price per kWh was about \$ 600. For 120 km of normal driving (and operating air conditioning), an average of 24 kWh was needed - which meant \$ 14,000 only for batteries.

Advancement of technology, however, continually reduces the cost. By the end of 2016, it was about \$ 270 per kWh. According to calculations by Evercore, at \$ 155 per kWh, plug in hybrids will become fully competing with conventional-engine cars; at \$ 125, electric cars will catch up with them in terms of price.

The second minus of the plug-in hybrids actually depends on the customer. They are very comfortable if you have your own garage or parking place with access to electricity in the office. However, if you do not, you will have to rely mostly on fast charging stations. The good news is that they are constantly increasing in number, already over 20 working in Sofia. ■

БЪДЕЩЕ ОТ ФРАНКФУРТ

FUTURE FROM FRANKFURT

Франкфуртският автомобилен салон е най-големият в Европа, и дава възможност на публиката да надникне в близкото и по-далечното бъдеще на автомобилите. Някои от колите, които впечатлиха нашите пратеници.

The Frankfurt Motor Show is known for hosting the top new production cars - and fans also get a glimpse of the future as manufacturers unveil their latest concept models. Some of the cars that impressed our team there.

Renault Sympioz Concept

Volkswagen I.D. Crozz

Kia Stonic

Renault Sympioz Concept

Škoda Vision E

BMW Z4 Concept

MINI Electric Concept

Lamborghini Aventador S Roadster

Bugatti Chiron

Audi Aicon

Aspark Owl - японски проект,
който обещава да е най-
бързата кола в света, с едва 2
секунди от 0 до 100 км/ч

Aspark Owl - a Japanese project
that promises to be the fastest
accelerating car in the world, with
2 seconds from 0 to 100 kph

Mercedes Vison Tokyo Concept

Hyundai i30 N

Volkswagen T-Roc

Електромобилите не са единственото решение

Линда Джаксън, главен изпълнителен директор
на Citroen, през Bulgaria ON AIR

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография ТОДОР ТОДОРОВ, PSA

Европейското автомобилостроене винаги е било подчертано мъжки свят. Но в последните години по върховете му се подвизава и една жена, при това със забележителен резултат. Откакто бившият кадър на Rover Линда Джаксън бе избрана за главен изпълнителен директор на Citroen преди три години, компанията излезе на печалба и изпълни финансовите си цели с почти петилетка предсрочно. "КОЛЕЛА" разговаря с нея по време на автосалона във Франкфурт за бъдещите планове на Citroen, разумно ли е залитането към електромобилите и какво предизвикателство е да си британец начело на емблематична френска компания.

Госпожо Джаксън, след години на рекордни загуби групата PSA Peugeot-Citroen успя да направи забележителен обрат в резултатите си. Каква част от това се дължи на ограничаване на разходите? Какви са очакванията ви за тази и следващата година?

Що се отнася до това как се справихме със ситуацията, става дума за множество различни фактори. Не е само оръязването на разходите, макар че то очевидно играе съществена роля. Но също така ние станавме доста по-ефикасни в производството, пуснахме нови модели, подобрихме пазарния си подход.

Колкото до въпроса какво искаме в бъдеще, ще говоря само за Citroen. В първата половина на тази година имаме 5.6 на сто ръст в продажбите в Европа. Искаме тази тенденция да продължи и във второто полугодие - да имаме растеж и да увеличаваме пазарния си дял. Разбира се, тази амбиция е подкрепена и с нови модели. Те ще ни помогнат да увеличаваме пазарния си дял. Като цяло искаме да повишим продажбите си с 30% до 2021 година. Виждате, че сме много амбициозни.

Допреми десетина години Citroen бе основно европейска марка. Сега продавате един от всеки четири произведени автомобила в Китай. Къде според вас ще са следващите генератори на растеж?

Абсолютно прав сте, точно четвърт от продажбите ни се случват в Китай, който е вторият ни най-голям пазар. В момента всъщност 35% от автомобилите ни се продават извън Европа. До 2021 искаме този процент да стане 45. Това се постига не само

чрез нови модели, но и като ставаме по-интернационална марка. Автомобилът зад мен например ще се продава навсякъде по света, във всичките шест основни региона. Докато предшественикът му се предлагаше само в един. Така че ние ставаме по-интернационални. Освен това навлизаме на нови пазари - примерно миналата година чрез Saipa стъпихме отново в Иран. Не само ще продаваме, но и ще произвеждаме автомобили там. Това е друг начин да увеличим обемите си. Навлизаме също в Югоизточна Азия. Всички тези фактори ще се комбинират, за да увеличим продажбите си до 2021. Но няма да бъде един голям бум. Ще се случи стъпка по стъпка.

Доволна ли сте от развитието на пазарите ви в Източна Европа?

Честно да ви кажа, като човек, който се занимава с продажби, аз никога не съм доволна. Но в Източна Европа нещата се развиват по-добре и очакваме това да продължи, просто защото вече имаме модели, адаптирани за всички пазари. Източна Европа е много важна за нас.

Citroen и Peugeot бяха първите марки, обявили истинския разход на автомобилите си в реални условия. Как се отрази това на продажбите и репутацията ви?

Как се отрази на продажбите, е трудно да се каже. Ние имаме ръст, но каква част от него се дължи на това, не знаем. Онова, което със сигурност се увеличи, е прозрачността между нас и клиентите ни... Защото тези данни са напълно прозрачни, и се управляват от външна, независима от нас компания.

Днес всички са се насочили към електромобилите горе-долу по същия начин, по който преди 20 години всички се бяха насочили към дизела. Това рационално поведение ли е според вас? Смятате ли електромобилите за окончателното решение в борбата с промените в климата?

Трябва да внимаваме да не започнем да смятаме електромобилите за единственото решение. Защото те зависят до голяма степен от клиента и от това как той използва автомобила си. Затова ние ще продължим да предлагаме разнообразни форми на

задвижване. Ще имаме дизел, бензин, електричество и ново поколение плъг-ин хибриди. Новите ни електрически модели ще са готови още през 2020, практически след само две години. Но дали и инфраструктурата ще бъде готова - зарядни станции и така нататък - и дали ще е еднакво развита навсякъде из Европа... Това е големият въпрос.

Вашият подход към Citroen очевидно бе да го насочите към по-младежка публика. Днес на пазара се появява първото поколение, което е родено с интернет. Очаквате ли то да има различно отношение към автомобилите?

Това е големият спор, който се води в момента: какво ще искат младите от своите автомобили. Едното е свързаността - да няма пауза в нея, докато излизаш от къщи и сядаш в колата. Затова в С3 въведохме свързана камера, от която можеш да качваш снимки направо в социалните мрежи.

Вторият важен въпрос е дали новото поколение ще иска да притежава автомобили, или само да има достъп до тях при нужда. Затова ние работим върху много различни решения. Едно от тях например е стартър, наречен Earn&Drive. Ако, да речем, трябва да пътувате някъде, той ви позволява да гадате колата си под наем, вместо да плащате за нея паркинг на летището. На практика при автомобили като С1, предпочитани от младите хора, тази схема позволява да имат автомобил безплатно - наемът може да покрива вноската за колата.

Един последен въпрос. Вие сте едва втората жена начело на голяма автомобилна компания, и също така един от едва шестата британци, оглавявали големи френски компании. Това помага ли ви в работата, или я затруднява?

О, това е труден въпрос. Не мисля, че я прави по-сложна. Но и не забелязвам да я улеснява. Всъщност не мисля, че има особена разлика дали си британец, или французин - важно е дали можеш да вършиш работата. В интерес на истината често ни питат за това, защото наистина съм британка начело на една емблематична френска компания. Но не мисля, че това има значение - от каква националност си и дали си жена, или мъж. В края на деня единственото, което е важно, е как си си свършил работата. ■

World Luxury
Spa
Awards
WINNER 2015

www.victoria-spa.com

+ 359 895 79 29 38

VICTORIA SPA

★★★★★
THE REAL ASIAN SPA

RAMADA
SOFIA

Victoria spa is the biggest spa in Sofia, situated in Ramada Princess hotel on 3500 sm .

There are on your disposal:

**INDOOR SWIMMING POOL ; CHILDREN POOL;
VITAMIN BAR; FITNESS CENTER & SPORTS HALL
FOR GROUP CLASSES; FINNISH SAUNA, SALTED
SAUNA, STEAM BATH; TURKISH BATH HAMMAM
WITH ORIENTAL PEELING / kese /; 8 LUXURY
MASSAGE ROOMS WITH JAKUZZIES; COSMETICS;
V.I.P SPA APARTMENT; HAIR DRESSERS SALOON
WITH MANICURE & PEDICURE; SUN BED; MORE
THEN 150 DIFFERENT MESSAGES AND SPA
RITUALS; INTERNATIONAL SPA TEAM FROM BALI,
THAILAND AND THE PHILIPPINES;
5 STARS SERVICE**

We Should Be Careful Not to See Electric as the Only Solution

Linda Jackson, the CEO of Citroen, talks to Bulgaria ON AIR

European car manufacturing has always been a predominantly men's world. However, a woman has been performing remarkably well on the highest level in this business in recent years, too. Since Linda Jackson who previously worked for Rover was appointed CEO of Citroen three years ago, the company reported a profit and reached its financial targets almost five years ahead of schedule. WHEELS met her during the Frankfurt Motor Show and asked her about the Citroen future plans, how reasonable the electric-vehicle frenzy is, and how challenging it is to be a British on top of an iconic French company.

Mrs. Jackson, after years of record losses Groupe PSA has made a remarkable recovery in the last couple of years. What part of it was due to cost cuts? And what are your expectations for this year and the next one?

In terms of how we recovered and addressed the situation it's a whole variety of factors. It's not just about cost cutting, although obviously it played an important part. It is also about being more efficient in the way we do things, having more products to launch, being more effective in terms of how we come to the market. Regarding what we want, I'll talk about Citroen only. In the first half of 2017 we saw an increase in our sales in Europe of 5.6%. We want to continue this trend into the end of the year: to make sure in Europe we see our volumes growing and increasing our market share. And that's important because it's on the back of new models. All of them will help us to grow in volume. Overall, by 2021 we want to grow our volumes by 30%. So clearly we are very ambitious.

Less than ten years ago Citroen was predominantly a European brand. Now I think more than one in four of Citroen vehicles is sold in China. Where will be the next generators of growth?

You are absolutely right, we have 25% of our sales happening in China which is our second largest market. Currently, 35% of our sales are outside of Europe. We want them to grow to 45% by 2021. And that comes not only from having new models, but also by becoming more international. So, for example, this vehicle behind me will be sold across the world, in all the six major regions of the world, whereas previously its predecessor was maybe sold only in one. So we have the ability to have international models now. Second, we are going into new markets - for example,

last year we signed a partnership with SAIPA to go back to Iran. We will be selling vehicles and producing vehicles there. So that's another way that we will increase our volumes. Also we are trying to build our presence in South East Asia. All of these factors will help us to increase our volumes by 2021, but it's not a great big bang, it will happen step by step.

Peugeot and Citroen were the first brands that announced their real-time consumption. How did that affect your sales and reputation?

Whether it has affected our sales is very difficult to say. We've seen an increase in our sales but how do you say it is due to that or due to new models? I think that what really increased is the transparency that we have with our customers. These figures are completely transparent and they are managed outside our company.

Everybody is going electric now the same way everybody was going diesel twenty years ago. Is that a completely rational behaviour? Do you think that electric cars are the long-term solution to fight climate change?

I think we should be careful we don't just see electric vehicles as the only solution, because it depends on the customer and the usage of the car. That's why we are continuing to have a multi choice for our customers. We'll still have diesel engines and petrol engines, electric cars, a new generation of plug-in hybrid electric. We will have

a new generation of electric engines in 2020, literally two years from now. The big question is whether we will be ready in terms of infrastructure - charging stations and all of that - across Europe. I think that's the big question at the moment.

Citroen is obviously targeting a younger audience. And now the first digitally native generation is arriving on the market. Do you expect a different attitude towards cars?

I think that is a big debate that is going on: in terms of what younger customers want in their cars. One is very much obvious - the connectivity that should not be missing once they leave the house and get into the car. That is why in the new C3 we embedded a connected camera from which you can upload photographs and send them to the social media.

The second debate is whether young customers want to own cars or have access to cars. We are going through a lot of different solutions in terms of mobility. One of them is really very interesting, we call it Earn and Drive. If you own a car and you go on holiday, normally you park it at the airport and it's just sitting there. Via our start-up company we take your car, we loan it to somebody else while you are on holiday, and you earn a rent for it. For example, a C1 which is our smallest car, is particularly popular with youngsters because it is small and relatively cheap - they can actually have their car with zero cost because the rent covers the finance they would have to pay.

One final question. You are only the second woman being a CEO of a big car manufacturer, and one of only few British people holding the top position in a French company. Is that making your job easier or harder?

Oh, that is a difficult one. I don't think it's making it any harder and it is not making it any easier. To be honest, I don't think it actually makes a difference if you are British or French - it's about whether you can do the job. It's true that I get lots of questions and maybe we get a little bit more interest because I am a British person leading an iconic French company. But I don't think it should make any difference what is your nationality, whether you are female or male. At the end of the day it's how well you do your job. ■

By KONSTANTIN TOMOV / Photography TODOROV, PSA

ЛИФТ НАД МАДРИД

Или просто
„приказна разходка”.

Мадрид

ОТ
€ 76

еднопосочна
цена

Цената е крайна и включва: 1 бр. ръчен багаж до 10 кг, кетъринг на борда, безплатен check-in.

Чекиран багаж може да се закупи преди полет на летище - цена на първо парче багаж до 23 кг - 20 евро на посока. В случай на по-тежък, по-обемен или допълнителен чекиран багаж, се прилагат стандартните правила на България Ер.

Следи офертите ни всеки ден на air.bg и www.facebook.com/bgair

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ ЕМОЦИИ

www.air.bg

ПРЕКАЛЕНО СЪВЪРШЕНСТВО

Новата Серия 5 на BMW е като филм на Спилбърг:
толкова сме свикнали всичко да е изпипано, че вече не ни
прави впечатление

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография КОЛЕЛА

Преди година, когато се разпределяха Оскарите, един критик писа за новия филм на Стивън Спилбърг: дотолкава сме свикнали, че при него всеки елемент е изпипан до съвършенство, че вече е спряло да ни прави впечатление. Нещо подобно се случва и с Петата серия на BMW: нейното ново поколение е до такава степен лишено от недостатъци, че чак не е интересно.

ПРИЧИНАТА ДОНЯКЪДЕ Е И В ТВЪРДЕ консервативния подход към дизайна. Баварците се опариха болезнено при последния си опит да променят радикално нещата с Крис Бенгъл преди петнайсетина години. От десетилетие насам всяка следваща тяхна кола е само предпазлива еволюция на предишната. Така че новата

"Петица" определено не е нещо, след което се обръщат глави по улиците.

ДАЖЕ ЩЕ ВИ Е ТРУДНО да познаете отдалеч дали всъщност е "петица", или "седмица", с която делят една и съща платформа. Естествено, при Петата серия го няма прословутото "въглеродно ядро" (carbon core) от по-люксовата кола, за да не набъбва прекалено цената. Но иначе шасито е идентично, основно от алуминий. Благодарение на това автомобилът тежи средно със стотина килограма по-малко от предишната генерация.

ТОЗИ ПОЗНАТ И БЛАГОПРИЛИЧЕН външен вид е донякъде измамен, разбира се, защото колата под него е радикално променена. Новата "петица" е всъщност най-

интелигентната машина, произвеждана някога от BMW. Централният ѝ компютър постоянно предвижда, реагира и се нагажда към всяка ситуация, в която може да се озове на пътя. И при това успява да го прави по напълно незабележим - поне през повечето време - начин.

АКО СТЕ СКЛОННИ ДА СЕ ОХАРЧИТЕ за безкрайния списък с допълнителни екстри, можете да получите най-добрия автомобил на компанията до момента, способен не само да поддържа дистанция, но и да спира, да потегля сам и да маневрира за избягване на препятствия. Тестовата ни кола го нямаше, но за сметка това предложи така нареченото интегрално активно управление - или с по-прости думи, завиращи задни колела за повече стабилност.

190

к. с. максимална мощност
hp maximum power

400

Нм максимален въртящ
момент
Nm max torque

7.6

секунди 0-100 km/h
seconds 0-100 km/h

ДОРИ И КЛЮЧЪТ НА СЕРИЯ 5 вече не е просто ключ, а нещо като малък смартфон. С него от бюрото си можете да отключите вратите - не че има реална причина да го правите, можете също да настроите климатика или да проверите колко е горивото. На претъпкан паркинг можете да задействате дистанционно клаксона, за да намерите по-лесно колата. И, естествено, можете просто да излезете от нея и да я оставите да се паркира сама.

ИМА САМО ЕДИН НИЩОЖЕН ПРОБЛЕМ: тези неща не са евтини. Ние тестваме една от най-скромните версии, 520d, която по каталог започва от 97 000 лева. Но с добавения автоматик и 4x4 задвижване прагът се вдига до 107 000. А с всички останали екстри, които виждате, тестовата ни машина струва точно 154 693 лева. Разбира се, за тези пари получавате доста кола. Вътрешното пространство е изобилно, дори и на задната седалка. Багажникът е 530 литра, предостатъчно за нормално семейство. Седалките се усещат удивително удобни дори и след няколко

ко часа в тях.

От BMW се хвалят с технологията Sintac, която обгръща цялото купе в звуконепроницаем материал, и можем да потвърдим, че това работи идеално.

НЕ Е ТОЧНО ТАКЪВ СЛУЧАЯТ с другата гръмка хвалба на баварците - системата за управление с жестове. Също като в Серия 7, и тук можете да увеличите звука, просто като завъртите пръст по часовника, или да включите телефона със знака за победа. Но имаме чувството, че това е технология заради самата технология. Далеч по-лесно и прецизно е просто да завъртите копчето на таблото, или да ползвате бутоните на мултифункционалния волан.

Иначе информационната система iDrive, която ние по начало харесваме, е станала още по-бърза и интуитивна. Екранът е 10.2 дъга инча, с отлична резолюция. Като цяло интериорът е типичният за BMW: скъпи, но дискретни материали, и нищо прекалено напращащо.

ЧЕТИРИЦИЛИНДРОВИЯТ ДИЗЕЛ погледом може и да е най-скромният в гамата, но 190-те му коня са всичко, което ви е нужно в реалния живот. В съчетание с отличния осемстепенен автоматик от ZF този мотор може да ви преведе през цяла Европа със завидно умерен разход на гориво - макар и не 4.5 на сто, както пише в брошурата. А когато се наложи, може да изпреварва енергично, безшумно и плавно.

ВСЪЩНОСТ УСЕЩАНЕТО зад волата е го такава степен безгрижно и комфортно, че чак създава проблем. Получавате едно BMW, което е започнало да се усеща почти като Mercedes.

Не си правете грешни изводи. Като способности то си остава съвършената машина за каране, разбира се. Ако решите да продъните газта и да вземате завоите с истерични писъци на гумите, няма проблем. Окачването се справя с всичко, сцеплението се запазва госта отвъд границите на здравия разум.

НО НЯКАК СИ ВЕЧЕ НЕ ВИ СЕ ИСКА да го правите. Автомобилите на BMW винаги са провокирали шофьорите да изстискват максимума от тях. Тази Пета серия не го прави. Вместо да учестява пулса ви, тя ви отпуска.

Кое е добре за сърцето, нервите и средната продължителност на живота ви. Но просто не е нещото, което очакваме от един баварец.

Тази кола наистина е точно като Спийлбърг: прекалено съвършена е, за да ни смае. ■

Art Hotel & Restaurant Simona

*An artistic place for
artistic people!*

Simona
Art Hotel

Sofia, Bulgaria
10 Inzhener Ivan Ivanov Blvd.
+359 885 259 098,
E-mail: simona.central@abv.bg
www.hotelsimona.com

Too Much Perfection

The new BMW 5 Series is like a Spielberg film: we've grown so used to everything being flawless that it no longer impresses us

By KONSTANTIN TOMOV / Photography KOLELA

A year ago, when the Oscars were announced, a critic said about Steven Spielberg's latest film that we've grown so accustomed to him bringing every detail to perfection that it no longer makes an impression.

Something like that has happened to the BMW 5 Series: its new generation is so flawless that it is almost uninteresting.

TO SOME EXTENT, THE REASON lies also in the rather conservative approach to the design. BMW got their fingers badly burned the last time they tried to radically revamp things with Chris Bangle 15 years ago. For a decade now, every new car is only a cautious evolution of the previous one. Hence, the new 5 is definitely not something that will turn heads in the street.

YOU'LL EVEN FIND IT DIFFICULT to tell from afar whether this is a 5 or a 7, which share the same platform. Naturally, the 5 Series lacks the famous carbon core of the more luxurious vehicle to prevent its price from soaring too much. But otherwise the chassis is the same, made mainly of aluminium. Thanks to this, the car weighs an average 100 kg less than the previous generation.

THIS FAMILIAR AND RESPECTABLE appearance is somewhat deceptive, of course, because the car it hides is radically changed. The new 5 is actually the most intelligent machine to ever be manufactured by BMW. Its central computer anticipates, reacts and adapts to any situation you might find yourself in on the road. And yet it manages to do so quite imperceptibly, at least most of the time.

IF YOU'RE WILLING TO SPEND MONEY on the endless list of extras, you can get the company's best ever autonomous driving system, able not only to maintain distance, but also to stop, start and avoid obstacles on the road. Our test car did not have one but, to make up for it, it offered the so-called Integral Active Steering or, to put it simply, turning rear wheels for more stability.

EVEN THE KEY OF THE 5 SERIES is no longer just a key, but a kind of small smartphone. With it you can unlock the doors from your desk - not

that you'd have any real reason to do so, you can also set the cabin temperature or check your fuel. In a crowded parking lot you can honk the horn remotely to find your car more easily. And, of course, you can simply step out of it and let it park itself.

THERE'S ONLY ONE MINOR PROBLEM: these things are not cheap. We tested one of the most modest versions, the 520d, whose price starts at 97,000 leva. But with the added automatic and all-wheel drive, the threshold is raised to 107,000 leva. And with all the other extras, our test machine ended up costing exactly 154,693 leva.

Of course, for this kind of money you get a lot of car. Interior space is abundant, even in the back. The 530-litre boot is more than enough for a normal family. The seats are amazingly comfortable even after sitting in them for several hours.

BMW boasts Sintac technology, which envelops the entire cabin in sound-deadening materials, and we can confirm that it works perfectly.

THAT'S NOT EXACTLY THE CASE with BMW's other claim to fame - the gesture control system. Just as in the 7 Series, here, too, you can increase the volume with the clockwise swish of a finger, or switch on the phone with the victory sign. But we can't get rid of the feeling that this is technology just for its own sake. It's much easier and more accurate to simply turn the dial on the dashboard or use the buttons on the multifunction steering wheel.

Otherwise, the iDrive infotainment system, which we like to start with, has grown even faster and more intuitive. The 10.2 inch display has excellent

resolution. As a whole, the interior is typical of BMW: expensive but subtle materials, and nothing too intrusive.

THE FOUR-CYLINDER DIESEL under the hood may well be the most modest one in the range, but its 190 horsepower are all you need in real life. Combined with the excellent eight-speed ZF automatic, this engine can take you across Europe with an enviably moderate fuel consumption - even if not 4.5%, as the brochure would have it. And, when need be, you can overtake quickly, noiselessly and smoothly.

IN FACT, THE FEELING behind the wheel is so carefree and comfortable that it almost presents a problem. You get a BMW that feels almost like a Mercedes.

But don't jump to any hasty conclusions. In terms of capability, it is still the perfect machine to drive, of course. If you decide to step on the gas and take the turns with a screaming engine and screeching tyres there's no problem. The suspension copes with everything and traction is still there well beyond the limits of sound reason.

BUT SOMEHOW YOU NO LONGER WANT to do it. BMW cars have always challenged drivers to squeeze the maximum out of them. This 5 Series does not. Instead of speeding your heartbeat, it relaxes you.

Which is good for your heart, nerves and average life expectancy. But it just isn't what we'd expect from a Bavarian.

This car is really just like Spielberg: too perfect for its own good. ■

108 | **КОРЕНИТЕ
НА СИЛАТА**
THE ROOTS OF POWER

90 | **В ПРЕСЛЕДВАНЕ НА СИРЕНЕТО**
IN PURSUIT OF CHEESE

98 | **ИСТОРИЯТА СЕ ЗАПЛИТА**
THE STORY GETS TANGLED

АФИШ

Събитията
и нещата, за
които ще се
говори през
октомври

КОНЦЕРТ

LESLIE HOWARD // Австралийският пианист е най-умелият познавач и интерпретатор на музиката на Ференц Лист. Концертът му в България включва собствената му селекция творби на унгарския композитор, изпълнени в акомпанимент с оркестъра Камерата Орфика НБУ. Хауърд е единственият изпълнител в света, записал абсолютно всички произведения на Лист и е председател на британското Лист общество.

30 октомври, зала „България“, София

КНИГА

САМ НА СКАЛАТА // Може да е само на 32, но Алекс Хонълд е истинска легенда в катераческия свят и не само там. Възможностите на американеца наистина будят удивление – той изкачва някои от най-опасните височини без осигуряваща екипировка, само с торбичката магнезий. Автобиографията му в съавторство с ветерана катерач Дейвид Робъртс разказва за седем от най-впечатляващите изкачвания в кариерата му, като хвърля светлина върху техниките и мотивацията му.

Издателство „Вакон“

КЛАСИКА

КОНЦЕРТМАЙСТОРИТЕ // Двама изявени концертмайстори са солисти на Оркестъра на Класик ФМ радио в началото на новия сезон. Мила Георгиева се връща на българска сцена след 2-годишно отсъствие от българската концертна сцена, а редом с нея ще свири и концертмайсторът на Симфоничния оркестър на Баварското радио Радослав Шулиц. Двамата цигулари ще изпълнят творби на Р. Лазаров, Бах, Сарасате и Моцарт.

25 октомври, зала „България“, София

EN

CONCERT

LESLIE HOWARD // The Australian pianist is an authority on Franz Liszt and the best known interpreter of his music. His concert performance in Bulgaria includes his own selection of works by the Hungarian composer, accompanied by the Camerata Orphica NBU orchestra. Howard, the President of the British Liszt Society, is the only performer worldwide to have recorded the composer's complete solo piano works.

October 30, Bulgaria Hall, Sofia

BOOK

ALONE ON THE WALL // He may be only 32, but Alex Honnold is a real legend in rock climbing, and more besides. The American's feats are truly amazing – he has scaled some of the most dangerous heights without any safety ropes, only with his climbing chalk. His autobiography, co-written with veteran climber David Roberts, tells about seven of the most spectacular ascents in his career, shedding light on his technique and motivation.

Vakon Publishing House

CLASSICAL MUSIC

THE CONCERTMASTERS // Two prominent concertmasters will be soloists of the Classic FM Radio Orchestra at the start of the new season. Mila Georgieva is returning to the Bulgarian concert stage after a two-year absence, and the concertmaster of the Bavarian Radio Symphony Orchestra, Radoslaw Szulc, is joining her. The two violinists will perform works by R. Lazarov, Bach, Sarasate and Mozart.

October 25, Bulgaria Hall, Sofia

Events and
things that
will be
discussed in
October

POSTER

ФЕСТИВАЛ

ЗЛАТНА РОЗА // 35-то издание на филмовият фестивал се открива с филм с българско участие. „Уестърн“ на Валеска Гризебах е копродукция на Германия, Австрия и България, и е сниман с непрофесионални актьори в селце на българо-гръцката граница. Очаквана е премиерата на последния филм на Стефан Командарев „Посоки“, който преплита шест различни истории, както и изграденият дебют на Илиян Метев „3/4“, чийто предишен филм „Последната линейка на София“ беше приет възторжено на много международни кинофоруми.

30 септември – 7 октомври, Варна

ВИСОК ГРАДУС

WHISKEY FEST SOFIA 2017 // Шестото издание на уиски фестивалът ще повиши градусите в края на октомври. Тази година изложителите ще представят над 300 вариации на 101 марки уиски – някои познати, други дебютни, нишови и новаторски. Дегустации, майсторски класове и лекции на уиски експерти повишават настроението и скъсяват дистанцията между многобройните любители на алкохолната напитка.

27 – 29 октомври, Sofia Event Center, София

КИНО

БЛЕЙД РЪНЪР 2049 // Събитията се развиват 30 години след случилото се в оригиналния филм на Ридли Скот. Сега режисурата е в ръцете на Денис Вилньов, който пак е възложил главната роля на всенародния любимец Райън Гослинг. Сега той е блейд рънър – „ловец“ от полицията на Лос Анджелис, който попада на отгадна погребана тайна, която може да предизвика хаос на Земята. Той трябва да открие героя от първия филм Рик Декард (Харисън Форд), който да му помогне да се справят със ситуацията.

От 6 октомври по кината

EN

FESTIVAL

GOLDEN ROSE // The film festival's 35th edition opens with a film with Bulgarian participation. Western, directed by Valeska Grisebach, is a German-Austrian-Bulgarian co-production and was shot with non-professional actors in a village on the Bulgarian-Greek border. Eagerly anticipated is the premiere of Stephan Komandarev's latest film, Direction, in which six different stories are intertwined, as well as the feature film debut of Ilian Metev, 3/4, a follow-up to Sofia's Last Ambulance, a film that received rave reviews at many international film festivals.

September 30 – October 7, Varna

HIGH SPIRITS

WHISKEY FEST SOFIA 2017 // The whiskey festival's sixth edition will heighten spirits at the end of October. This year, more than 300 variations of 101 whiskey brands will be exhibited – some are well-known, others are making their debut, and still others are niche labels and novel brands. Tasting sessions, master cases and talks by whiskey experts will lift the mood and cut the distance between the many lovers of this alcoholic beverage.

October 27 – 29, Sofia Event Center, Sofia

CINEMA

BLADE RUNNER 2049 // The action takes place 30 years after the events of the original film by Ridley Scott. The sequel is directed by Denis Villeneuve, and stars heartthrob Ryan Gosling. This time, however, he is a blade runner – an LAPD officer who discovers a dark secret that could wreak havoc on Earth. He has to track down Rick Deckard (Harrison Ford), who starred in the first film, to help him deal with the situation.

In cinemas from October 6

Текст КРИСТИНА НИГОХОСЯН / By CRISTINA NIGOHOSIAN

В ПРЕСЛЕДВАНЕ НА СИРЕНЕТО

IN PURSUIT OF CHEESE

Най-налудничащите и весели фестивали в
свѣта според Bulgaria ON AIR

The weirdest and funniest festivals in the world
according to Bulgaria ON AIR

Човешкото въображение може и да капитулира от време на време, когато трябва да реши някоя икономическа криза, или да създаде оригинална реклама на прах за пране. За щастие, когато става дума за забавления, то не знае граници. Подбрахме някои от най-веселите фестивали в света, за да ви демонстрираме, че развлекателен потенциал има всичко – репичките, най-бабалните пъти сирене и дори, хм, гладенето.

Maybe it is true that human imagination capitulates from time to time when it is necessary to solve some economic crisis or to create original advertizing for washing detergent. Fortunately, when it is about having fun, the imagination knows no limits. We picked some of the funniest festivals in the world in order to demonstrate that everything has an entertaining potential – radishes, the most ordinary wheel of cheese and even, hum, ironing.

БАЛОНЕНА ФИЕСТА BALLOON FIESTA

Къде: Албукърк, Ню Мексико, САЩ

Кога: 7-15 октомври 2017

Идеята: Принадлежи на собственика на местна радиостанция, който искал да отпразнува 50-ия ѝ рожден ден на медията по необичаен начин. След като разбрал, че най-голямото събиране на балони с горещ въздух (19) на едно място е в Англия, той решил да бие рекорда. Не му се е получило още от първия опит, но днес балонената фиеста в Албукърк действително е най-голямата в света.

Всъщност: Най-много публика събира състезанието за балон с най-оригинална форма – в синьото небе над града се издигат летящи крави, прасета, замъци, пчели и какво ли не още.

Според нас: 6/6. Ще участваме в мига, в който измислим как да си направим балон във формата на кисело мляко.

Where: Albuquerque, New Mexico, USA

When: October 7-15, 2017

The idea: It belongs to the owner of a local radio station who wanted to celebrate the 50th anniversary of the media in a very unusual way. When he found out that the biggest gathering of hot air balloons (a total of 19) was somewhere in England, he made the decision to beat the record. Although he failed to beat it the first time, today the balloon fiesta in Albuquerque really is the biggest hot air balloon event in the world.

In fact: The greatest number of visitors go to the Special Shape Rodeo – a competition for the most original form, where balloons shaped like flying cows, pigs, castles, bees and all other kinds of things ascend into the blue sky above the city.

Our opinion: 6/6. We will participate the minute we figure out how to make a balloon in the shape of yoghurt.

ДОНЕСИ БУЛКАТА BRING THE BRIDE

Къде: Сонкаярви, Финландия

Кога: 1 юли 2017

Идеята: Необичайната надпревара се провежда за пръв път през 1992 в Сонкаярви – община в източна Финландия. Въпреки гнешния хумористичен аспект състезанието води началото си от госта мрачна традиция през XIX век, когато членовете на местната разбойническата банда Росво-Ронкайнен крадели масово жени от околните села, за да докажат пригодността си.

Всъщност: Мъже, метнали на рамо съпругите си, прескачат всевъзможни препятствия, за да получат голямата награда – теглото на благоверната си в бира.

Според нас: 4/6. Ето начина да разберете дали имате щастлив брак – всяка здравомислеща съпруга би спряла гуетите в името на няколко литра бира повече.

Where: Sonkajarvi, Finland

When: July 1, 2017

The idea: The unusual race was held for the first time in 1992 in Sonkajarvi, a county in Eastern Finland. Despite its current humorous nature, this race originated from a very grim 19th century tradition, when the members of the local gang of thieves Rosvo-Ronkainen used to steal women from the surrounding villages in order to prove their eligibility for the gang.

In fact: Men must overcome all kinds of obstacles while carrying their wives over their shoulders in order to win the big prize – the weight of their sweetheart in beer.

Our opinion: 4/6. Here is a way to find out if your marriage is a happy one – every sensible wife should stop her diet for the sake of few extra liters of beer.

НОЩТА НА САН ХУАН ST. JOHN'S EVE

Къде: Барселона, Испания

Кога: 23 юни

Идеята: Още от гревността на празника на Сан Хуан каталонците отбелязват настъпването на астрономическото лято, палейки огромни огньове за пречистване и плодородие. В Барселона традицията продължава и във всеки квартал се пали огън, захранван с каквото се сетите – от спирт до старите непотребни мебели.

Всъщност: Удивително взаимозагоден съюз между неосъзнатите пиромани и хората, които през останалата година не са намерили волята да изхвърлят старите мебели.

Според нас: 5/6. Отиваме, нарамили поне един излишен стол

Where: Barcelona, Spain

When: June 23

The idea: Since ancient times Catalans have celebrated the coming of the astronomical summer on the feast day of St. John by lighting huge bonfires for purification and fertility. This tradition has continued in Barcelona, where people light a bonfire in every quarter, feeding it with anything they can think of – from alcohol to old discarded furniture.

In fact: It is an amazing mutually beneficial union between arsonists and people who have not found the courage to throw away their old furniture over the previous year.

Our opinion: 5/6. We will att

НОЩТА НА РЕПИЧКИТЕ NIGHT OF THE RADISHES

Къде: Уахака, Мексико

Кога: 23 декември 2017

Идеята: Когато репичката е пренесена от Европа в Америка през XVI век, продавачите започнали да правят причудливи фигурки от нея, за да привлечат клиентите. От 1897 тази традиция е превърната в годишен фестивал, като съзателят на най-оригиналното творение получава парична награда.

Всъщност: Специално отгледани за целта гигантски екземпляри се превръщат в какво ли не – от замъци до човешки скулптури.

Според нас: 3/6. Поне един от екипа ни вярва, че репичката е твърде съвършено творение, за да се хаби в името на естетиката.

Where: Oaxaca, Mexico

When: December 23, 2017

The idea: When the radish was brought from Europe to America during the 1500s, its sellers began to carve bizarre figurines out of it in order to attract customers. Since 1897 this tradition has become an annual festival, with the prize money being given to the creator of the most original design.

In fact: Giant radishes that have been selected especially for this event turn into all kinds of shapes – from castles to human sculptures.

Our opinion: 3/6. At least one person on our team believes that radishes are too perfect of a creation to be wasted in the name of aesthetics.

ПУДИНГОВАТА РЕГАТА THE PUDDING BOAT RACE

Където: Езерото Боб, Йоркшир, Англия
Кога: догодина през юли

Идеята: Поклон пред въображението на скулптура Саймън Такрей, който, след като дълго наблюдавал как сервитьорката разнася пудинги с телешко из местната кръчма, внезапно осъзнал истинското предназначение на местното изделие – да плава по вода. Трудно ни е да преценим дали само скуката го е вдъхновила за откритието, или принос имат и няколкото изпити бири. Такрей обаче се вкопчил в идеята си и най-сетне успял да я осъществи през 1999, след като измислил как да направи необичайните си плавателни съдове непромокаеми – просто ги боядисвал отвън с корабен лак.

Всъщност: По света има само няколко по-весели зделки от тази на хлапета, които усилено въртят греблата, сегнали в огромни бухти.

Според нас: 3/6. Срамно или не, предпочитаме пудинга си в чиния. В гореспоменатата кръчма, ако може.

Where: Bob's Pond, Brawby (North Yorkshire, England)

When: next summer

The idea: In commemoration of the imagination of the sculptor Simon Thackray who, after observing over time how waitresses carried and served roast beef puddings in the local pub, suddenly realized that the actual purpose of Yorkshire pudding is to float on water. It is hard for us to judge if this discovery was inspired by boredom alone, or if beer was involved. Nonetheless, Thackray clung to this idea and in 1999 finally managed to bring it to fruition, having figured out how to make his unusual vessels waterproof – he simply coated their outer parts with yacht varnish.

In fact: There are few spectacles in the world that are funnier than watching kids as they row hard, seated on giant puddings.

Our opinion: 3/6. Shameful as it might be, we prefer our pudding on a plate – and in the aforementioned pub, if possible.

Здраве и красота чрез силата на водата

Аквахаус Термал & Бийч и Хотел Балнео & СПА Азалия

Съвместни пакетни програми

7 дневен пакет Алготерапия **791 лв.**

кинезитерапия, масаж, калолечение, обвиване с водорасли, солна стая, терапевтична вана, инхалации с морска вода

*цената е за 7 нощувки на човек на база ВВ в двойна стандартна стая в Хотел Балнео & СПА Азалия с включени 23 терапии в Аквахаус Термал & Бийч

*удобен трансфер

*офертата е валидна от 01.10.2017 до 30.04.2018, без официалните празници

Health and beauty by the power of the water

Aquahouse Thermal & Beach and Azalia Hotel Balneo & SPA

United package programs

7 days Algae therapy **791 BGN**

kinesitherapy, massage, mud therapy, algae slathering, salt room, therapeutic bath, sea water inhalations

*the price is for 7 nights per person on BB in DBL standard in Azalia Hotel Balneo & SPA with 23 treatments in Aquahouse Thermal & Beach

*a comfortable transfer

*the offer is valid from 01.10.2017 until 30.04.2018, not valid for public holidays

ДОМАТЕНАТА ВОЙНА TOMATO WAR

Къде: Буньол, Испания

Кога: Всяка година в последната сряда на август

Идеята: Замерянето с домати в Буньол е може би най-известният бой с храна в света. Предположенията как е започнала традицията са много – приятелска шега, опит да бъде отстранен не особено надарен музикант и недоволни граждани, видели в плода средство за разправа с несправедлив общински съветник.

Възбужденост: Хора, целещи други хора с тонове презрели домати. За нищо на света не носете фотоапарат – той някак си привлича огъня, ако ни разбирате.

Спорт на нас: 6/6. Отиваме, въоръжени с бутилка водка и с намерението да направим най-голямото блъдги мери в света.

Where: Bunol, Spain

When: every year, during the last Wednesday of August

The idea: Tomato fighting in Bunol is probably the most famous food fight in the world. There are many guesses about the origin of this tradition – a friendly joke, an attempt to chase away a less gifted musician, or discontented citizens who used the vegetable as a means of retribution against some unjust municipal councilor.

In fact: People throwing tons of overripe tomatoes at other people. Carrying a camera is an absolute no-no – somehow, cameras tend to draw fire, if you understand what we mean.

Our opinion: 6/6. We are going, armed with a bottle of vodka with the intention of making the biggest Bloody Mary in the world.

ЕКСТРЕМНО ГЛАДЕНЕ EXTREME IRONING

Къде: различни локации

Кога: спрян за неопределено време.

Идеята: Тя е на скучаещия британец Фил Шоу, който през лятото на 1999, връщайки се от работа, някак спонтанно решил да комбинира досадните домашни задължения с любимото си хоби – катерачеството. Шоу нарамил дъската за гладене и ютията и се отправил към най-стръмната скала наблизо, за да се разправи със смачканите си ризи на върха ѝ. Негови последователи се опитваха да гладят в гъсти гори, дълбоки пещери, дори в канута по бързото течение на реките.

Всъщност: Идеята, макар и оригинална, не пусна дълбоки корени и днес състезанието е спряно поради липса на публика.

Според нас: 1/6. За пореден път се убедихме, че просто няма начин да направим гладенето на риза забавно.

Where: different locations

When: canceled indefinitely

The idea: It belonged to the bored Britton Phil Shaw who somehow spontaneously decided to combine the vexing chore with his favorite hobby – mountain climbing – while on his way home from work in the summer of 1999. Shaw took his ironing board and iron and set off for the steepest nearby rock in order to deal with his crumpled shirts on its peak. His followers tried to iron in dense woods, deep caves and even on canoes carried by swift river currents.

In fact: However original the idea, it did not take off and today this competition has been discontinued due to lack of an audience.

Our opinion: 1/6. We convinced ourselves again that there is simply no way to turn the ironing of your shirt into fun.

ТИЧАЙ СЛЕД СИРЕНЕТО CHASE THE CHEESE

Къде: Купърс Хил, Глостър, Англия

Кога: 29 май 2017

Идеята: Гоненето на пити сирене по хълмовете на Глостър се е провело за пръв път преди около двеста години. Никой обаче не знае кому е хрумнала идеята да събира по 30 души и да ги насъсква да тичат след деликатеса, за да демонстрират физическо и морално превъзходство над останалите. Наградата за първия, разбира се, е самото сирене.

Всъщност: Участниците се търкалят по хлъзгавия склон значително по-атрактивно от самото сирене.

Според нас: 5/6. Съвсем малко ни трябва, за да се впуснем и ние в безразсъдно преследване на пита чедър.

Where: Coopers Hills, Gloucester, England

When: May 29, 2017

The idea: Chasing wheels of cheese down the hills of Gloucester began about two hundred years ago. However, nobody knows to whom we can attribute the idea of gathering 30 people and inciting them to run after the delicacy in order to demonstrate their physical and moral superiority over others. The prize for the winner is the very cheese, of course.

In fact: Participants roll down the slippery slope much more attractively than the cheese does.

Our opinion: 5/6. We do not need much convincing to recklessly chase after a wheel of cheddar.

МАЙМУНСКИ БАНКЕТ MONKEY BANQUET

Къде: Лопбури, Тайланд

Кога: 25 ноември 2017

Идеята: В тайландската провинция Лопбури приматите са смятани за потомци на индуисткия бог Хануман, който според епоса "Рамаяна" царувал именно тук. В добавка към религиозния елемент местните маймуни са почитани и като една от най-големите атракции, привличащи ежегодно тълпи от туристи. За да им се отблагодарят, от 2007 година насам местните хора правят ежегоден "маймунски бюфет" - отрупват огромни маси с всевъзможни деликатеси за макаците.

Всъщност: Не е много по-различно от това да хвърляш банани на маймунките в зоопарка. Само че тук угват да си поискат допълнително.

Според нас: 5/6. В края на ноември си взимаме отпуска. Все ще има по някоя папая и за нас.

Where: Lopburi, Thailand

When: November 25, 2017

The idea: In the Thai province of Lopburi, primates are perceived as having descended from the Hindu god Hanuman, who reigned precisely there according to the epic poem Ramayana. Besides religious symbolism, local monkeys are cherished as one of the greatest attractions that draws crowds of tourists every year. In order to show their gratitude, local people have held an annual Monkey Buffet since 2007 – they pile all kinds of delicacies on huge tables and leave them for the macaque monkeys.

In fact: It is not much different from throwing bananas to the monkeys in the zoo. However, here they come to ask for more.

Our opinion: 5/6. In the end of November we will go on leave. Surely there will be some papaya left for us.

39 АКРА КРАСОТА

Градините на Бъкингамския дворец.

Лондон

ОТ
€ 69

еднопосочна
цена

Цената е крайна и включва: 1 бр. ръчен багаж до 10 кг, кетъринг на борда, безплатен check-in, възможност за online check-in.

Чекиран багаж може да се закупи преди полет на летище - цена на първо парче багаж до 23 кг - 20 евро на посока. В случай на по-тежък, по-обемен или допълнителен чекиран багаж, се прилагат стандартните правила на България Ер.

Следи ofertите ни всеки ден на air.bg и www.facebook.com/bgair

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ ЕМОЦИИ

www.air.bg

1.

2.

ИСТОРИЯТА СЕ ЗАПЛИТА

Поло, свръхобем или класическа плетка – какъвто и пуловер да изберете този сезон, няма да сгрешите

Откакто хипстър вълната удари света, плетените пуловери и жилетки излязоха от гардероба на дяволиците, за да влязат в битието на всеки любител на алтернативната музика и крафт бирите. Този сезон в тенденцията няма промяна – плетките отново ще са актуални, а това е добра новина не само за хипстърите, но и за зиморничавите. Пухкави, удобни и топли, този тип грехи могат да добавят моментален шик ефект на тоалета ви, стига да балансирате добре с останалата част от него. Може да го постигнете, като създадете контраст, като съчетавете едра плетка с лицева кожа, като се забавлявате с пропорциите (плетена рокля върху панталон), или като използвате неочаквана цвятова комбинация.

Max Mara, Prada, Miu Miu, Christopher Kane, Alexander McQueen, Tiger of Sweden, Gucci, Sonia Rykiel, Loewe и Joseph са само част от брандовете, заложили на плетките за сезон есен-зима 2017-2018. Не бързайте да посягате към скрина на баба си, защото тази година дизайнери са добавили нужната доза интрига, за да направят пуловера желана част от зимния гардероб. Гигантски обеми, които го превръщат в подобна на какавида рокля, райета надлъж, на шир и диагонални, ярки цвятове, класическа поло яка на прилепнал по тялото пуловер, ресни като неочакван акцент или пък популярната английска едра плетка – това са тенденциите, в които се кънат дизайнерите тази година. Която и да изберете от тях, едно и сигурно – няма да ви е студено. ■

3.

4.

1. Alanui
2. J.W Anderson
3. Moncler
4. Balenciaga
5. Alexa Chung
6. Chloe
7. CALVIN KLEIN 205W39NYC
8. By Malene Birger

5.

6.

THE STORY GETS TANGLED

Polo, excess volume or a classic knitting stitch - whatever sweater you choose this season, you will not be wrong

7.

8.

Ever since the hipster wave hit the world, the knitted sweaters and cardigans came out of the grandfathers' wardrobe, to enter the life of each alternative music and craft beers fan. This season there is no change in the tendency - knitted clothes will once again be modern, and this is good news not only for the hipsters, but for the chilly a well. Fluffy, convenient and warm, this type of clothing may add an instantaneous chic effect to your dress, provided that you are balancing well with the rest of it. You may achieve this by creating a contrast, by combining heavy knitting stitch with upper leather, by having fun with the proportions (a knitted dress over trousers), or by using an unexpected combination of colours.

Max Mara, Prada, Miu Miu, Christopher Kane, Alexander McQueen, Tiger of Sweden, Gucci, Sonia Rykiel, Loewe and Joseph are only a part of the brands that are setting great store by knitted clothes for the Autumn-Winter 2017-2018 season. Be in no hurry reaching for your grandmother's chest of drawers, because those designers have added the necessary dose of intrigue, in order to make the sweater a desired part of the winter wardrobe. Gigantic volumes, which are transforming it into a pupa-like dress, stripes lengthwise, in breadth and diagonal, vivid colours, a classic polo roll of a close-fitting sweater, a fringe as an unexpected accent or the popular English heavy knitting stitch - these are the tendencies that designers swear by this year. Whichever one you choose, one thing is certain - you will not be cold. ■

В куфара на Никос Ифантидис

Никос Ифантидис е управител на ИКЕА България, поел управлението на бизнеса на мебелния гигант в България след 16 години работа на гръцкия пазар. Нещата, без които не тръгва на път:

Лаптоп HP: с него всяко място може да се превърне в офис. Плановете понякога се променят, но задачите са с мен навсякъде.

Яке McKINLEY: защото обичам да правя дълги разходки дори в лошото време. Така се разтоварвам и решенията по важни въпроси сякаш идват сами.

Безжично зарядно: лесен и практичен начин за зареждане, за да съм на линия по всяко време. С динамичното ми ежедневие не мога да си позволя да отлагам разговори.

Книга: последната, която открих, е на обещаващия млад български автор Мирослав Пенков, който пише на английски език през призмата на Балканите. Четенето е приключение и възможност да се изключиш за момент от реалността.

Карти за игра Latjo: никога не ги забравям, когато съм на път с децата, защото винаги трябва да имам нещо под ръка за игра. Децата изобщо не са готови да скучаят.

Униформата си: винаги я прибирам в куфара, за да съм част от екипа на ИКЕА, където и да отида по света. ■

In the Suitcase of Nikos Ifantidis

Nikos Ifantidis is the manager of IKEA Bulgaria, took the control over the business of the furniture giant in Bulgaria after 16 years at the Greek market. Here are the things without which he does not go out on the road:

HP Laptop: with this PC every place could be turned into an office. Plans sometimes change, but my work follows me wherever I may roam.

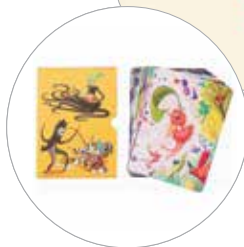
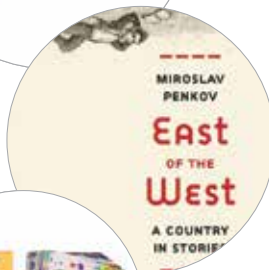
McKINLEY jacket: because I like to go for a long walk even if the weather is bad. This is how I unwind and the decisions on some important matters seem to come so easily.

Wireless charger: easy and practical way to charge for me to be online every time. With the dynamic daily life of mine I cannot withhold any calls.

A Book: the last one, that I found, is written by the prominent Bulgarian author Miroslav Penkov, who writes in English language through the view of the Balkan folk. The reading is an adventure and a possibility for you to run away from the reality for a tiny moment.

Latjo playing cards: I never ever forget these when I am on the road with my children, for I always need playing items. The children are not even ready to be annoyed.

My uniform: I always put it in my case in order to be part of the IKEA team wherever I am. ■

Samsonite

BY YOUR SIDE

ПОБЕДИ ПО ТОЧКИ!

СЪБИРАЙ ТОЧКИ С ТВОЯТА КЛУБНА КАРТА ОТ ЦКБ
И МОЖЕ ДА СПЕЧЕЛИШ НАГРАДИ

Виж всички партньори в програмата CCB CLUB на:
www.ccb-club.bg

12 ВАУЧЕРА x 100 лв.

24 ВАУЧЕРА x 100 лв.

SPORT DEPOT

24 ВАУЧЕРА x 50 лв. *HomeMax*

120 ВАУЧЕРА x 50 лв. *ЛУКОЙЛ*

2 000 лв. ПОД ФОРМАТА НА БОНУС ТОЧКИ

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

0800 11 400
www.ccbank.bg

КАК ДА ПРЕБОРИМ УМОРЕНИЯ ВИД

Нашумялата напоследък мезотерапия може да ви отърве
от сенките и бръчките около очите

Текст МАРИЯ ПАПАЗОВА / Фотография SHUTTERSTOCK

“Искам да изглеждам по-малко уморена” е фразата, която работещите гами произнасят ежедневно, дори по няколко пъти на ден. Особено след тежък полет, дълго работно пътуване или неочакван престой на летището.

ЗАЧЕРВЕНИТЕ ОЧИ И СЕНКИТЕ могат тотално да развалят визията, а козметичните продукти помагат малко в тази зона. Отпускането на кожата, намаляването на обема и появата на фини линии и бръчки допринасят за остаряването на лицето. Когато тези фактори засягат зоната около очите, те често оказват значително

влияние и върху самочувствието не само на жените, но и на мъжете. Последните научни изследванията показват, че вариациите във формата на веждите, позицията на клепачите и бръчките значително влияят на това как другите възприемат изражението на лицето ни.

КОЖАТА ОКОЛО ОЧИТЕ Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО нежна и тънка. Любопитно е, че тази зона е една от най-подвижните върху човешкото лице. За 24 часа около прави около 15 000 движения, усмивки или намръщвания, което всъщност е причина и за появата на мимически бръчки. “Пър-

вите бръчки виждаме около очите, когато станем на 25 години, когато започва и процесът на естественото стареене на кожа, тъй като с годините намалява производство на колаген и еластин. Стресът, агресивните ултравиолетови лъчи и неблагоприятната околна среда ускоряват появата на бръчките. Това е моментът, когато всяка дама трябва да започне да се грижи целенасочено за кожата около очите”, обяснява д-р Анелия Згравкова.

ДЕЛИКАТНИЯТ ОКОЛООЧЕН КОНТУР може да бъде стегнат, повдигнат, мими-

ческите бръчки да се залечат, тъмните кръгове да се тушират, а изгубеният обем да се възвърне чрез различни естетични процедури. Една от тях е мезотерапията, която няма странични ефекти. Тя се препоръчва за намаляване на тъмни кръгове и торбички около очите поради стрес, генетична предразположеност, нарушения на кръвообращението и други фактори. Прилага се чрез инжектиране на различни по състав комбинации, съдържащи хиалуронова киселина, рускус, витамин С и антиоксиданти. Тези коктейли могат да включват и редица полезни за тази зона съставки като хексапептиди, екстракт от краставици, лайка, боровинки, розмарин и други. Процедурата се прилага за 6-8 седмици с 1 сесия на всеки 2 седмици, като ефектът се вижда след първата терапия.

“ПРИЛАГАНЕТО НА МЕЗОТЕРАПИЯТА за околоочната зона се увеличи многократно

последните години поради някои предимства в сравнение с останалите методи. В сравнение с ботокса, който релаксира само бръчиците около очите, но не влияе върху тонуса на кожата, мезотерапията повлиява тургора и уплътнява тънката и деликатна околоочна зона“, обяснява д-р Здравкова. Тя допълва, че инжектирането на филър под очите е ефективен метод, но е показан само ако има хлътване под очите, а и крие значителни рискове от странични ефекти в сравнение с мезотерапията. В сравнение с останалите методи за подобряване на тази зона, мезотерапията за околоочния контур е бърз, лесен за изпълнение и относително безопасен метод, който може да бъде провеждан многократно през годината. Не на последно място с нея видимо се подобрява тонуса на кожата, намаляват се тъмните кръгове, подуването, фините бръчки, подобрява се хидратацията и се придава един по-свеж вид на лицето. ■

15 години EO Dent

Клиниката е отлачена с "Златен печат" и почетна значка "Златна книга" за европейски менаджмънт в здравеопазването, Европейско отличие за корпоративна социална отговорност, Диамантена награда за качество.

Импланти, избелване, фасети, циркониеви конструкции, лечение с лазер, HELBO терапия и още ... на www.eo-dent.com

Само за седмица в България, вие може да решите своя дентален проблем

Подарете си красива усмивка - Силвестър Сталон вече го направи в нашата клиника!

15 years EO Dent

The clinic has been awarded "Golden stamp" as well as the honourable badge "Golden book" for European Management in Healthcare, EO Dent was awarded the European prize for Corporate Social Responsibility and Diamond Quality Award.

Dental implants, teeth whitening, dental veneers, zirconium teeth, laser treatment, HELBO therapy and a lot more ...

at www.eo-dent.com

For only a week in Bulgaria, you can solve your dental problems.

Give yourself a beautiful smile - Sylvester Stallone already did it in our clinic!

6A, Cherni vrh, Sofia, tel. +359 888 500 522, 882 500 533 (dental implant clinic)
16, St. P. Zagrebski st., Izgrev Dist., Sofia, tel. +359 884 45 45 77, 882 54 54 11
16, St. P. Zagrebski st., Izgrev Dist., tel. +359 888 14 10 10, 882 54 54 11
11, Arsenalski Blvd., Sofia, tel. +359 2 963 63 05, +359 885 003 706
417.2, Straynoo Blvd., Sofia, tel. +359 2 927 0816, +359 886 097 405
2, Ch. Topchev str., Perik, tel. +359 76 60 18 00, 60 19 00, 886 097 401
35/37, U. Gagarin Blvd., Perik, tel. +359 76 67 21 00, 886 097 405
Mobile dental office, tel. +359 886 466 166

www.eo-dent.com
www.implantology.eo-dent.com

info@eo-dent.com
f EOdent

How to Stop Looking Tired

Mesotherapy which gained popularity lately may help you get rid of the eyeshadows and crow's feet

By MARIA PAPAZOVA / Photography SHUTTERSTOCK

"I want to look less tired" is what working women say every day, actually several times a day. Especially at the end of a hard flight, a long business trip, or an unexpected stay at the airport.

RED EYES AND SHADOWS may totally spoil the way you look and cosmetics can help a little in this area. The flagging of the skin and the appearance of fine lines and wrinkles make the face look older. When these factors affect the eye zone, they often have an influence on the self-confidence of both women and men. As recent scientific research showed, the variations in the shape of our eyebrows, the position of the eyelids, and the wrinkles significantly affect the way other people see our facial expression.

THE SKIN AROUND THE EYES IS EXTREMELY delicate and fine. Curiously, this part of the human face is among the most dynamic ones. Within 24 hours the eye makes about 15 000 movements, smiles or frowns, which is actually the reason why mimic wrinkles appear. "We see the first wrinkles around our eyes at 25, when the process of natural ageing of the skin begins as the production of collagen and elastin decreases with time. Stress, the aggressive UV radiation, and the unfavourable environment make the wrinkles appear sooner. This is the moment when every woman should begin to take special care of the skin around her eyes", Dr. Anelia Zdravkova explained.

THE DELICATE AREA AROUND the eye contour can be tightened and lifted, the mimic wrinkles can be erased, the dark circles can

Доктор Анелия Здравкова е дерматолог, който дълги години работи в сферата на естетичната медицина. Има специалност по "Кожни и венерически болести", както и много курсове по дерматохирургия – хирургични техники. Специализирала е в страната и чужбина

Dr. Anelia Zdravkova is a dermatologist with long experience in the field of aesthetic medicine. She has specialized in Skin and Venereal Diseases and has taken part in a number of courses in dermatosurgery. She has specialized in Bulgaria and abroad.

be concealed, and the lost volume can be regained through a variety of aesthetic procedures. One of them is mesotherapy which has no side effects. It is recommended for reducing dark circles and puffy eyes which result from stress, genetic predisposition, problems with the blood circulation and other factors. It is applied through injection of various combinations of hyaluronic acid, ruscus, vitamin C and antioxidants. These cocktails may also contain components that are useful to this area such as hexapeptides, cucumber extract, camomille, blueberries, rosemary, etc. The treatment is applied in the course of 6 to 8 weeks with one session in two weeks and the effect can be noticed after the first therapy.

"THE APPLICATION OF MESOTHERAPY on the skin around the eyes has increased many times in recent years due to some advantages over the other methods. Compared to botox which only relaxes the fine wrinkles around the eyes but does not affect the skin tone, mesotherapy has an effect on the turgor and tightens the thin and delicate zone around the eyes", Dr. Zdravkova explained. She added that injecting a filler under one's eyes is an efficient method but is only prescribed if there is sagging under the eyes, and it also hides risks from some side effects as compared to mesotherapy. In comparison with the other methods used for improvement of this area, mesotherapy for the eye contour is a fast, easy to apply and relatively safe method which can be used many times within a year. Last but not least, it helps to visibly improve the skin tone, reduce dark circles, puffiness, and fine wrinkles, improve the hydration, and make the face look fresher. ■

съгласие®

С поглед към твоего бъдеще

ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ   ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ   ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ

Graffit Gallery Hotel

65 Knyaz Boris I Blvd., 9000 Varna, Bulgaria
phone +359 52 989 900, fax +359 52 989 902
reservations@graffithotel.com
www.graffithotel.com

СПЕЦИАЛНИ ПАКЕТИ ЗА ЗДРАВЕ И ТОНУС*

7 дневна ДЕТОКС ПРОГРАМА – 1211.00 евро

7 дневна ТАЛАСО ПРОГРАМА – 1211.00 евро

*настаняване на двама души в двойна стая De Luxe *терапевтични процедури за двама в Aquahouse Thermal & Beach *удобен трансфер
*Офертата е валидна от 01.10. до 28.12.2017

SPECIAL PACKAGES FOR HEALTH AND TONUS**

7 days DETOX PROGRAM – 1211.00 EUR

7 days THALASSO PROGRAM – 1211.00 EUR

**for two in DBL De Luxe room **treatments for two in Aquahouse Thermal & Beach
**comfortable shuttle **The offer is valid from 01.10. till 28.12.2017

**КАЧЕСТВЕНИЯТ ОТДИХ
ГАРАНЦИЯ ЗА ТРУДОВИ УСПЕХИ**

Новооткритият скара-бира ресторант за морски и кулинарни истории Клуб на Докера очаква всички докери, жители на Варна и гости на града.

*Charming retro restaurant with typical bulgarian BBQ cuisine, Port Varna

Пристанище Варна За резервации звънете на пожар на 0887 005 007

КЛУБ НА ДОКЕРА
скара бира

КОРЕНИТЕ НА СИЛАТА

Джинджифилът се използва в кухнята вече
7 хилядолетия, но едва сега започваме напълно да
оценяваме възшебните му свойства

Текст ЯСЕН БОРИСЛАВОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Щом лятото свърши и есента започне все по-настойчиво да напомня за идващата зима, на зарзаватчийските сергии се появява пресният джинджифил. Този странен на вид, кафеникав корен плавно навлезе у нас преди петнайсетина години заедно с първите ресторанти за суши и бързо успя да заинтригува всякога любопитната за нови вкусове кулинарно изкушена публика.

В ПО-ДАЛЕЧНОТО МИНАЛО гумата се срещаше само в някои англоезични литературни текстове и създаваше известни трудности на преводачите, когато трябваше да обяснят какъв точно е вкусът му, особено ако присъствието му в текста внася специфичен художествен нюанс. След като човек веднъж го е опитал, разбира защо присъствието му, макар и като детайл, в текстовете е важно и защо на преводачите им е било трудно. Джинджифилът не е просто детайл или нюанс, той внася цялостна атмосфера, задава посоки както в кухнята, така и в литературните творби.

В КУЛИНАРНИТЕ И МЕДИЦИНСКИ ПРАКТИКИ на Индия и Китай джинджифилът (*Zingiber officinale*),

познат още като исиот или имбер, се използва от над 7000 години. Пресен, варен, пържен, печен, изсушен или на прах, той присъства във всевъзможни месни и постни ястия, сосове, салати, маринати и десерти. От него се прави също чай. Повечето варианти на кърри съдържат джинджифил. На практика парливият му вкус и характерен етеричен мирис доминират в повечето източни кухни. Той е практически навсякъде и винаги внася усещане за свежест със своята приятна лютивост и характерен аромат със заострени лимонови нюанси. Комбинацията от пресен джинджифил, чесън и соев сос е в основата на многобройни ястия от кантонската кухня, особено ако са с риба или морски дарове. В провинциите Съчуан и Хунан традиционно използват настърган пресен джинджифил за мариноване на всякакви меса.

НАИМЕНОВАНИЕТО НА ДЖИНДЖИФИЛА идва от санскрит и означава "рогат", което явно е свързано със специфично разклонената форма на джинджифиловия корен. ►

► В диво състояние растението не е познато, което е индикация за твърде стария му произход. Смята се, че идва от Източна Азия. Най-ранните писмени сведения са от Китай. Не друг, а самият Конфуций бил първият апологет на гжинджифила. В неговите „Аналитики“ това растение е споменато като вълшебно и философът признава, че никога не сядал да се храни без гжинджифил.

Още от Античността е бил познат в Гърция и Рим. Предлаган е на пазарите заедно с черния пипер и други екзотични източни подправки, но по-късно, след разпадането на Римската империя, интересът към него постепенно спада, за да се пробуди отново към средата на Средновековието.

НЯКОИ СВЕДЕНИЯ СВЪРЗВАТ това пробуждане с името на Марко Поло. През 1295 след повече от две десетилетия странстване из Изтока, където сигурно често е бил гощаван с гжинджифилови ястия, той явно е преценил, че е важно причудливият корен да бъде представен на европейците. Така в неговата книга „Миллионът“ се появило едно от първите средновековни описания. Всъщност сведения за пробудения интерес на Европа към гжинджифила има и по-рано.

До времето на Великите географски открития търговията с подправки в Европа държали предимно араби. Те имали странно отношение към гжинджифила. Според някои разкази, обилно подправени с характерната фантазия на източния човек, арабските търговци твърдяли, че това специално растение се намира само далече на юг, отвъд Червено море, на самия край на земята и се добива много трудно, защото го пазят огромни дракони. Коемо трябва да е било и обяснение за високата му цена.

ОКОЛО XV-XVI ВЕК гжинджифилът явно е бил достатъчно популярен в Западна Европа, щом е успял трайно да се утвърди като типичен за някои празници вкус. В англосаксонските и скандинавските страни тогава на мода излизат гжинджифиловите хлебчета и коледни сладки. Твърди се, че били любимо лакомство на кралица Елизабет I (тук в скоби ще вметнем, че типичните за западната Коледа аромати са чисто ориенталски – гжинджифил, канела, кардамон.) По онова време станало традиция улиците, на които се продават подправки, да бъдат кръщавани „гжинджър стрийт“, което е най-категоричен знак за трайното интегриране на гжинджифила в западноевропейския бит. А може би не само в бита, но и в душевността на западния човек. Нека добавим, че в Германия и Англия правели гжинджифилова бира, а в Америка гжинджифиловата лимо-

нада все още е на висока почит.

СЛЕД ЕПОХАТА НА ВЕЛИКИТЕ географски открития гжинджифилът бавно завладял света.

През XVI век португалци го занесли в Западна Африка, а малко по-късно испанци направили първите плантации в Южна Америка. В Ямайка чудният източен корен намерил своята втора родина. Точно там и днес се произвежда най-ароматният и качествен гжинджифил. Първоначално популярността му, както при повечето нови продукти в кухнята, се дължала на убеждението, че е мощен афродизиак. Другата, не по-маловажна причина е било убеждението, че е универсално лечебно средство, поради което и дълго време е използван предимно като лекарство. През XVI век в Англия вярвали, че лекува дори и чума.

ИСТИНАТА Е, ЧЕ ПОЛЗИТЕ от гжинджифила се простират далеч отвъд приятния му и екзотичен вкус. Модерната медицина и диететика се отнасят особено почитателно към него. Трудно е да се изброят многобройните му профилактични и лечебни свойства, без някое да бъде пропуснато. Препоръчват го за лечение на стомашни проблеми, срещу гадене, липса на апетит и лошо храносмилане, а също като

мощно противовъзпалително средство. Стимулира кръвообращението и понижава високото кръвно налягане, има силни антивирусни свойства и е идеално средство срещу настинки и грип. Освен това му приписват антиракови свойства, както и благотворно действие при хронична умора. Казват също, че усилва паметта и стимулира творческия потенциал, предпазва от депресии, отстранява токсините от организма и може би най-важното сред многобройните му вълшебни свойства – връща младостта.

СПОРЕД УЧЕНИЕТО ФЪН ШУЙ, ако носите всеки ден корен от гжинджифил в джесния си джоб (защо точно в джесния, не е ясно), това може да ви донесе пари. Как точно ще стане това и дали, докато чака гжинджифиловите пари, човек трябва все пак нещо да работи, или може само да си лежи, Фън Шуй не казва.

Ако към казаното дотук добавим и факта, че гжинджифилът е вкусен и придава екзотична пикантност на всичко, към което се добавя - меса, риби, супи, сосове, сладки или пък грейно вино - става ясно защо пред прага на идващата зима човек не би трябвало да се лишава от здравословните кулинарни радости, които този причудлив ориенталски корен крие в себе си. ■

The Roots of Power

Ginger has been used in the kitchen for 7 millennia, but only now we are starting to fully appreciate its magic properties

By YASEN BORISLAVOV / Photography SHUTTERSTOCK

Once the summer is over and the autumn begins in an insistent manner to remind of the coming winter fresh Ginger appears on the vegetable stalls. This strange looking, brownish root gradually entered our country about fifteen years ago along with the first sushi restaurants and quickly managed to interest the ever curious and tempted about new culinary tastes audience.

IN THE MORE DISTANT PAST the word appeared only in some English-speaking literature texts and created some difficulties to translators when they had to explain what exactly is its taste, especially if its presence in the text brought specific artistic nuance. Once one has tried it, he understands why its presence, even as detail in the texts is important and why it was such a problem for translators. Ginger is not just a detail or nuance, it introduces an overall

atmosphere, sets directions both in kitchen and in literary works.

IN CULINARY AND MEDICINAL PRACTICES of India and China Ginger (*Zingiber officinalis*), also known as Insist or Ember, is used for over 7000 years. Fresh, boiled, fried, roasted, dried or powdered, it is present in all kinds of meat and vegetable dishes, sauces, salads, marinades and desserts. Tea is also made of it. Most curry variants contain Ginger. Actually, its acrid taste and distinctive ethereal smell dominate in most Eastern cuisines. It is practically everywhere and always bringing a feeling of freshness with its pleasant and pepperiness and characteristic flavour with sharp lemon nuances. The combination of fresh Ginger, garlic and soy sauce is the basis of numerous Cantonese dishes, especially if they contain fish or seafood. In the provinces

of Sichuan and Hunan people traditionally use grated fresh Ginger for marinating all kinds of meat.

THE NAME OF GINGER comes from Sanskrit and means "horned", which is apparently related to the specific branched form of the Ginger root.

In its wild state, the plant is not known, which is an indication of its very old origin. It is believed that comes from East Asia. The earliest written records come from China. Not anybody else, but Confucius himself was the first apologist of Ginger. In his "Analytics" this plant is mentioned as magical and the philosopher admits he never sat to eat without Ginger.

Back in antiquity it was known in Greece and Rome. It was offered on the market along with black pepper and other exotic eastern spices, but later, after the collapse of the Roman Em-

pire the interest in it gradually dropped to wake back again towards the mid of the Middle Ages.

SOME REPORTS ASSOCIATE this awakening with the name of Marco Polo. In 1295 after more than two decades of roaming throughout the East, where he was often feasted with Ginger dishes, he apparently felt that it was important to present this whimsical root to the Europeans. Thus, in his book "The Million", appeared one of the first medieval descriptions. In fact, information about the awakened interest of Europe to Ginger dates back earlier.

During the times of Great Geographical Discoveries spice trade in Europe was done mostly by Arabs. They had a strange attitude to Ginger. According to some stories, well-seasoned with typical fantasy of the eastern person, Arab traders alleged that this particular plant is only found far to the south, beyond the Red Sea, on the edge of earth and was very difficult to find because it was guarded by huge dragons. Which should have been an explanation for its high price.

AROUND XV-XVI Century Ginger was obviously sufficiently popular in Western Europe, as it has managed to permanently establish itself as a typical taste of some holidays. In Anglo-Saxon and Scandinavian countries, then Ginger bread and Christmas cookies came to fashion. Allegedly, it was a favourite delicacy of Queen Elizabeth I (here in brackets we will

mention that typical western Christmas flavours are purely oriental - Ginger, Cinnamon, Karanfil, Cardamom.) At that time, it became a tradition that streets where spices were sold, to be named "Ginger Street" which is a most definitive sign of the sustainable integration of Ginger in the Western European way of life. And maybe not only in the manners, but also in the soul of the western man. Let us add that in Germany and Britain made Ginger beer and Ginger lemonade in America is still held in high esteem.

AFTER THE ERA OF GREAT geographical discoveries Ginger slowly conquered the world.

In the XVI century Portuguese brought it to West Africa, and a little later the Spaniards made their first plantations in South America. In Jamaica, the wonderful eastern root found its second homeland. Right there today the most aromatic and quality Ginger is produced. Initially its popularity, as for most of the new products in the kitchen, was thanks to the belief that it is a powerful aphrodisiac. Another, not less important reason was the belief that it is a universal therapeutic remedy, and therefore, it was long been used primarily as a medicine. In the XVI century in England people believed that it can cure even the plague.

THE TRUTH IS THAT THE BENEFITS of Ginger extend far beyond its pleasant and exotic

taste. Modern medicine and dietetics are particularly respectful with it. It is difficult to list its many prophylactic and healing properties without anyone being missed. It is recommended to treat stomach problems, against nausea, lack of appetite and indigestion, as well as a powerful anti-inflammatory agent. It stimulates blood circulation and lowers high blood pressure, has strong antiviral properties and is ideal for colds and flu. Furthermore, anti-cancer properties are also attributed to it as well as beneficial effect to chronic fatigue. It is also said that it enhances memory and stimulates creative potential, prevents depression, removes toxins from the body and probably the most important among its many magical properties - returns youth.

ACCORDING TO THE FENG SHUI if you wear daily Ginger root in your right pocket (why exactly right, it is not clear), it can bring you money. How exactly this will happen and that while waiting Ginger money, one should still work something, or can only lie, Feng Shui does not say.

If to the aforesaid we add the fact that Ginger is delicious and gives an exotic spice to everything to which it is added to - meats, fish, soups, sauces, sweet or mulled wine - it becomes clear why in the verge of the coming winter one should not deprive himself of the delicious culinary delights that this bizarre oriental root hides. ■

Social Cafe Bar & Kitchen

София, бул. „Витоша“ 16
тел.: 0876 767 647
www.socialcafe.bg

Social Cafe Bar & Kitchen

16, Vitosha Blvd., Sofia
phone: +359 876 767 647
www.socialcafe.bg

MORNING COFFEE? BREAKFAST? LUNCH? DINNER!
IT'S ALWAYS A GOOD TIME FOR SOCIAL!

Различната гледна точка към автентичната италианска кухня в уютна атмосфера и креативен дизайн.

От сутрешното кафе или капучино до вкусна италианска пица или паста до неустоимите авторски десерти.

Винаги е време за Social!

Ние сме тук, за да ви очароваме!

Authentic Italian cooking in a buzzing, social atmosphere.

Cozy style, the selection and combination of quality pizza and pasta, signature desserts, excellent drinks, ideas still have primary place in SocialCafé conception. Always a good time for Social!

We are here to charm you!

Spaghetti Kitchen*Bar

София, площад Св. Неделя 3
www.spaghetti-kitchen.bar
e-mail: office@spaghetti-kitchen.bar
тел.: 089 304 66 66

Ако трябва да забодем карфица в центъра на София, ще бъде точно тук – на площад Света Неделя 3, при чисто новият Spaghetti Kitchen*Bar. Отпращайки се към парадния вход, виждаме едно съвсем различно място – интериор на няколко нива и съвсем различни зони с много акценти и детайли, живеещи в пълна хармония.

Вкусната обиколка на мястото започва с това, с което обикновено свършваме – десерта. На входа ни посреща витрина с авторски десерти, приготвени на място от майстор сладкарите на Spaghetti Kitchen.

Ако си решил да преоткриеш италианската храна, просто се отдай на прясна паста и добре препечена по ръбчетата пица в Morello фурната. Разбира се, Италия не е самотна на вкусната карта, която стои пред нас. Тръгваме на околосветско пътешествие с японското патешко, норвежка сьомга, октопод от Санторини, както и няколко предложения от българската кухня. Зоната с прошуто бара пък е прекрасно място за вино и тапаси. Нова-морските коктейли, които се предлагат, са истинско произведение на алкохолното изкуство.

Накратко – Spaghetti Kitchen*Bar е мястото, на което можеш да се срещнеш с приятели, да хапнеш хубава храна или да пиеш любимия си коктейл в приятна атмосфера.

SPAGHETTI KITCHEN★BAR

EAT • DRINK • SOCIALIZE

and tapas. The innovative cocktails they offer are a real work of the alcoholic art. In a nutshell – Spaghetti Kitchen*Bar is the place where you can meet friends, eat good food or have your favorite cocktail in a pleasant atmosphere.

Spaghetti Kitchen*Bar

3, Sveta Nedelya Square, Sofia
www.spaghetti-kitchen.bar
e-mail: office@spaghetti-kitchen.bar
phone: +359 89 304 66 66

If we need to put a pin in downtown Sofia, it will be right here – at 3 Sveta Nedelya Square, at the brand new Spaghetti Kitchen*Bar. Heading for the front door, we see a completely different place – interior on several levels and completely different zones with a lot of highlights and details, living in perfect harmony.

The delicious tour of the place begins with what we usually end with – dessert. A window with original desserts, prepared here by Spaghetti Kitchen's pastry chefs, welcomes us at the entrance.

If you've decided to rediscover Italian food, just indulge in fresh pasta and crispy pizza round the edges in the Morello oven. Italy, of course, is not alone on the delicious map we have in front of us. We set off on a round-the-world trip with Japanese duck, Norwegian salmon, Santorini octopus, as well as a few offers from the Bulgarian cuisine. What's more, the prosciutto to bar zone is a great place for vino

Spaghetti kitchen

София, ул. 6-и септември №9
Резервации тел.: 0890 5 66666
office@spaghetti-kitchen.com
www.spaghetti-kitchen.com

Няма как да преминете по улица „6-и септември“ и да останете безразлични към вида на този наистина необикновен ресторант. Какво го прави такъв, ще разберете в момента, в който прекрачите прага му. С една-единствена крачка забравяте за работната суматоха на големия град и се пренасяте в един друг сюжет с въздушна атмосфера и безброй кулинарни предложения. Тук ще откриете приятна комбинация от съвременен дизайн в обзавеждането, изискано меню с интернационална кухня и отпускателна музика. От месец ноември се открива и отопляема външна градина. Заведението впечатлява и с деликатно лично отношение към клиента и усещане за домашен уют. Всичко това превръща Spaghetti Kitchen в най-модерното и желано място в София.

SPAGHETTI KITCHEN★

ITALIAN FOOD AMERICAN GRILL

Spaghetti kitchen

9, 6th of September Str., Sofia, Bulgaria
Reservations: +359 890 5 66666
office@spaghetti-kitchen.com
www.spaghetti-kitchen.com

It is not possible to pass 6th of September Street and to remain indifferent to the appearance of this unusual restaurant. You will understand what makes it so unusual the minute you cross its threshold. Only one step and you forget about the busy turmoil of the city, and move into another reality that has a magic atmosphere and countless culinary propositions. Here you will find a pleasant combination of contemporary interior design, exquisite international cuisine and relaxing music. The restaurant also impresses with its delicate personal attitude towards the customer and the feeling of home comfort. All this makes Spaghetti Kitchen the most modern and desired place in Sofia.

Motto

София, ул. Аксаков №18
тел. 02/ 987 27 23

Историята на всеки съвременен град е запечатана в забележителностите, които го характеризират на географската карта. Има и друга история, която често пъти е много по-любопитна и лична – онази, която пишат хората в заведения, превърнали се от години в градска легенда. Едно такова място винаги е съчетавало добрия вкус в музиката, храната и компанията, и от дълго време се е превърнало в култово и любимо за всеки, който иска да бъде част от интересната градска тълпа.

Клуб Мото е градски пристан за всеки, който иска да бъде някой или да срещне интересни събеседници, да научи най-новите софийски клюки, да разбере всичко за хитова книга, филм или театрална постановка. Удоволствието от приятния разговор е допълнено от елегантното меню, добрата селекция от напитки и хубава музика - от онази, която не те ангажира непременно да влезеш в ритъм, а по-скоро отзвучава леко в страни, като хармоничен фон на преживяването. Спокойствието и уютът са превърнали Клуб Мото не само в предпочитано, но в задължително място за всеки, който иска да усети истинската атмосферата на София и да научи най-тайните ѝ истории.

Spaghetti Company

Сердика център, бул. Ситняково №48
тел. 02/ 841 28 18
Mall Bulgaria 102 ет 3 до кино Арена
бул. Витоша 150, тел: 02/ 88 10 100
Работно време: *понеделник - неделя от 10:00 до 00:00 ч.*
spaghetticompany@mail.bg

Pizza, pasta, modernista и ТИ!

Мястото, известно с изключителна италианска кухня. Обстановката, която вдъхновява срещите, които винаги оставят у теб чувството, че си в сърцето на града!

Всеки от ресторантите Spaghetti Company носи свое собствено усещане. Независимо къде те отвеждат пътищата на София, в ресторантите от веригата намиращи себе си сред изискана и творческа обстановка, модерен дизайн и оригинална италианска кухня, специално създадена под черпака на Маестро Марко Лукиари.

Домът на италианската кухня е наблизо. Тук е, за да намиращ винаги себе си, приятели, делови партньори или нови срещи. Кухнята ни е палитра от италиански вкусове. Към това добавяме специална селекция от вина, музика и събития. Можеш да споделиш тук всяко късно сутрешно кафе, работен обяд, лежерен следобед или дълга вечеря. И всеки път ще бъде различно.

И както казва нашият главен готвач Марко Лукиари – „Има неща, за които няма сезони“. Има и такива места. Spaghetti Company е едно от тях.

Spaghetti Company

SERDIKA CENTER, 48 Sitnyakovo Blvd
phone: +359 2/ 841 2818
Mall Bulgaria 102 floor 3 near Arena cinema
150 Vitosha Blvd., phone: +359 2/ 88 10 100
Working time: *Monday-Sunday 10:00 am – 12:00 pm*
spaghetticompany@mail.bg

Pizza, pasta, modernista and YOU

The place, famous for exquisite Italian cuisine. The atmosphere, inspiring meetings that always leave you feeling in the heart of the city!

Each of the Spaghetti Company restaurants brings its own touch. No matter where Sofia roads take you, in the restaurant chain you find yourself amongst elegant and creative atmosphere, modern design and original Italian cuisine especially prepared by Maestro Marco Luchiar's ladle.

The home of Italian cuisine is nearby. It's right here, so you can always find yourself, friends, business partners or new encounters. Our cuisine is a palette of Italian flavours. We add a special selection of wine, music and events. Here you can share every late morning coffee, business lunch, a casual afternoon or a long dinner. It will be different each time.

As our chef Marco Luchiar says – "There are things of no particular season". There are such places. Spaghetti Company is one of them.

Медицински комплекс „Доверие“

София, ж.к. Овча купел 2,
ул. Фридрих Грюнангер N2
тел.: 02 40 36 100; 02 40 36 143
www.mbal.doverie.bg
info@mbal.doverie.bg

Апаратът Resona 7 - революцията в ехографската диагностика, вече и в България ексклузивно в гастроентероложното отделение на Болница Доверие.

Добрата диагностика е от ключово значение за провеждането на възможно най-адекватно лечение на пациентите. Основните предпоставки, необходими за доброто диагностициране, са две - високотехнологичната апаратура и квалифицираните добре обучени кадри. Отличните специалисти, работещи в МБАЛ Доверие, вече имат на разположение един от най-модерните и високотехнологични диагностични апарати - новия премиум ехограф Resona 7. Той е производство на една от водещите в света фирми за ултразвукова техника Mindray, а патентованата технология, вложена в него, е оценена от американската агенция за пазарни проучвания Frost & Sullivan като революционна, което прави апарата 2 поколения над всички други. Чрез ехографа Resona 7 могат да се видят находки, които с друга техника ще бъдат пропуснати.

Повече информация за Доверие може да намерите на www.mbal.doverie.bg

Doverie Medical Complex

Sofia, Ovcha Kupel 2 District, 2,
Friedrich Grunanger Street
phone: 02 40 36 100; 02 40 36 143
www.mbal.doverie.bg
info@mbal.doverie.bg

The Resona 7 system - revolution in the ultrasound diagnostic imaging - is now exclusively in Bulgaria, in the Gastroenterology unit at Doverie Medical Complex.

Good diagnostic imaging is key to conducting the most effective treatment of patients. There are two main prerequisites required for the proper diagnostic imaging - state-of-the-art equipment and qualified well-trained personnel. The excellent professionals at Doverie Medical Complex now have one of the most advanced and high-tech diagnostic imaging systems - the new premium ultrasound system Resona 7. It's developed by one of the world's leading ultrasound systems companies Mindray, and the patented technology implemented in it was evaluated by the US market research agency Frost & Sullivan as revolutionary, making the system two generations above the rest. The Resona 7 ultrasound system can see things that will be missed with any other equipment.

You can find more information on Doverie at www.mbal.doverie.bg

Център по дентална медицина Свети Георги

ул. Константин Иречек 20, София, България
тел. 02/954 47 83, тел./факс 02/952 41 94
моб. тел.: 0886 129 213, 0898 526 082
e-mail: dc_st.george@abv.bg

Ако имате два свободни дни в София, идете на зъболекар дори да смятате, че не ви е необходимо. Повечето българи, които живеят в чужбина, редовно се прибират с единствената цел да си лекуват зъбите в България, където стоматолозите не само се справят доста добре, но и за по-малко пари. В денталния център на г-р , специализиран ендодонтия, парадонтология и имплантология в Австрия, Италия, Швейцария и Франция, може да получите и козметични услуги. Една от възможностите е да си избелите зъбите по най-популярните в Европа технологии или просто да си направите профилактичен преглед. Новост в центъра е лечението с лазерен апарат без болка и без анестезия.

St. George Dental Services Centre

20 Konstantin Irechek Str., 1000 Sofia, Bulgaria
phone: +359 2/ 954 47 83, phone/fax: +359 2/952 41 94
cell phone: +359 886 129 213, +359 898 526 082
e-mail: dc_st.george@abv.bg

If you have a couple of days to spare in Sofia then you should visit a dentist - even if you don't think you need to. The majority of Bulgarians who live abroad regularly return with the single aim of having their teeth taken care of in a country where the dentists not only perform a very decent job, but also charge a lot less. At Dr. Tsalov's Dental Services Centre you can also have cosmetic treatments. Dr. Tsalov has studied endodontics, paradontology, and implantology in Austria, Italy, Switzerland and France. Therefore, you will have the opportunity to have your teeth whitened with the latest European technology, or simply have a check-up. Laser treatment, which is performed without anesthesia and is completely painless, is one of the centre's more novel procedures.

Комплекс люкс с видом на море
ПЕРВАЯ ЛИНИЯ

Luxurious complex
FIRST LINE

Carpe Diem
complex

BALCHIK

Carpe Vita
complex

STS. CONSTANTINE AND HELENA

Оазис спокойствия и уюта
300 М ОТ БЕРЕГА МОРЯ

Oasis of peace and comfort
300 M TO THE SEASIDE

*ЛЮКСОВОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО *ДВУХ- И ТРЕХКОМНАТНЫЕ КВАРТИРЫ
С ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ПЛАНИРОВКОЙ *ОТЛИЧНАЯ ИНВЕСТИЦИЯ
*ИНВЕСТИЦИОННО-СТРОИТЕЛЬНАЯ КОМПАНИЯ С БОЛЬШИМ ОПЫТОМ
И ОТЛИЧНОЙ РЕПУТАЦИЕЙ

*LUXURY CONSTRUCTION *ONE - AND TWO - BEDROOM APARTMENTS
WITH FUNCTIONAL DISPOSITION *EXCELLENT INVESTMENT
*INVESTMENT CONSTRUCTION COMPANY WITH EXPERIENCE
AND A GREAT REPUTATION

MY-HOME.BG

+359 885 190390 | +359 888 603351

ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР

Авиокомпания България Ер въвежда по линиите си правила за превоз на багаж за билети, издадени след 2 май 2011 г. Системата **PIECE CONCEPT** се базира на броя, теглото и размерите на чекирания багаж.

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен само ръчен багаж, има право да превози в кабината на самолета безплатен багаж както следва:

Класа на обслужване	Норма на безплатен багаж	Такси за багаж
Икономична класа	1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)*	Първи брой регистриран багаж до 23 кг и до 158 см*: - Вътрешни полети – 15 евро на посока - Международни полети – 20 евро на посока

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен регистриран багаж, има право да превози в багажниците на самолета безплатен багаж както следва:

1. По международни и вътрешни линии

Класа на обслужване	Норма на безплатен багаж
Бизнес класа	1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* 2 броя чекиран багаж по 23 кг или 1 брой до 32 кг, до 158 см* всеки**
Икономична класа	1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* 1 брой чекиран багаж до 23 кг и до 158 см*

Въз карта	Пояснения
Златна карта FLY MORE	2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
За билети заплатени с карта VISA Platinum от ЦКБ	2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
За билети заплатени с кобрандирана карта България Ер от ЦКБ	2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
За членове на програмата „CCB Club“	2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
Моряци	2 броя по 23 кг и до 158 см* Всеки**
Бебета от 0-2 години	В случай, че тарифата по която е издаден билета на възрастният, придружаващ бебето позволява 1 брой чекиран багаж до 23 кг, то бебето има право на 1 брой чекиран багаж до 10 кг. Превозът на бебешки колички се извършва безплатно, но те следва задължително да се предават и получават непосредствено при качване/слизване на/от самолета. Авиокомпанията не носи отговорност за щети в резултат на транспортиране по багажните ленти, в случай, че количката не е предадена/получена на/от самолета.

* Ако билетите Ви са заплатени в сайта на компанията, както и в случаите на: притежание на златна карта FLY MORE, членство в програмата CCB Club, или за билети, заплатени с кобрандурана карта от ЦКБ и България Ер или карта Visa Platinum от ЦКБ, е необходимо да се свържете с нас на тел.: +359 2 4020 400 или на е-мейл: callfb@air.bg за преиздаване на билета с право на 2 броя безплатен багаж. Притежанието на карти CCB Club, Visa Platinum от ЦКБ, кобрандурана карта от ЦКБ и България Ер, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен допълнителен чекпан багаж по тарифа без багаж. Правото на два броя багаж за притежатели на златна карта FLY MORE и CCB Club и за билети, заплатени с кобрандурана карта България Ер и ЦКБ и карта Visa Platinum от ЦКБ, е само за полети, при които оперираш превозвач и авиокомпания България Ер.

3. Такси за свръхбагаж - Международни линии

За тегло на багажа меѓу 23 кг и 32 кг	50 евра
За големина на багажа меѓу 158 см* и 203 см*	70 евра
Дополнителна бройка - вториот багаж до 23 кг до 158 см*	50 евра
Дополнителна бройка - третиот багаж до 23 кг до 158 см*	100 евра

Багаж с тегло над 32 kg може да се превозва само като карго.

4. Такси за свръхбагаж - Вътрешни линии

За тегло на багажа меѓу 23 кг и 32 кг	20 евро
За големина на багажа меѓу 158 см* и 203 см*	30 евро
Дополнителна бројка - втори багаж до 23 кг до 158 см*	20 евро
Дополнителна бројка - трети багаж до 23 кг до 158 см*	50 евро

5. Специални категории багаж

Спортна екипировка	Багажът трябва да е с максимални размери до 23 кг и до 200 см Исключение: • Международни полети: един чифт ски/сноуборд на пътник - прилага се фиксирана такса от 30 евро. • Вътрешни полети: един чифт ски/сноуборд на пътник - прилага се фиксирана такса от 20 евро.
Велосипеди	Приемат се за превоз в специална опаковка (картон или специален калф). Максимални размери на опаковката 160 x 90 x 25 см. Изисква се предварително потвърждение на услугата в резервацията. Международни линии: 70 евро. Вътрешни линии: 30 евро.
Оръжие	Превозът на огнестрелни оръжия и боеприпаси се извършва съгласно изискванията на Международната асоциация за въздушен транспорт /IATA/ . Не се потвърждава на codeshare полетите на България Ер. Превозът на огнестрелни оръжия не може да бъде потвърден в случаите, когато авиокомпания България Ер е партньор по полет. Превозът на огнестрелни оръжия и боеприпаси, различни от спортно оръжие и боеприпаси, е забранен. В някои случаи, превоз на огнестрелни оръжия и боеприпаси за ловни и спортни цели, може да бъде разрешен. Пътникът трябва да се свърже с България Ер и да предостави информация за вида на оръжието, серийния му номер и припасите, които се внасят в резервационната система. Всички огнестрелни оръжия и боеприпаси, се приемат само като багаж за транспортиране в багажищите на самолета и в никакъв случай в салона с пътниците. Трябва да са разделено и подходящо опаковани, като теглото на муниците не бива да надвишава 5 кг. Пътникът трябва да има всички документи, изисквани от закона и подзаконовите актове, приложими за превоз за съответната държава. България Ер си запазва правото да откаже превоз на огнестрелни оръжия и боеприпаси. • Ловни пушки и патрони – комплект до 15 кг: такса 50 евро. • Ловни пушки и патрони- при общо тегло над 15 кг: такса 70 евро. • Късо огнестрелно оръжие (пистолет): такса 20 евро. Ловната пушка и патроните се считат за едно парче регистриран багаж и се таксуват с еднократна такса за обслужване. Този вид багаж не се включва в безплатната норма и таксата се прилага независимо от това дали пътникът има друг чекиран багаж.
Домашни любимци в пътническата кабина /PETC/	Максимално тегло на животното и клетката – до 8 кг. За полети FB1431/1432 до и от Париж, където опериращ превозвач е Air France, максималното тегло е 6 кг. Максимални размери на клетката – 48 x 35 x 22 см. Приемат се само кучета и котки. България Ер не приема за превоз животни до и от Великобритания. При пътуване с домашен любимец /куче или котка/, е необходимо при закупуването на билет да свържете с авиокомпанията за потвърждение, тъй като ако няма предварителна заявка, превозът може да бъде отказан. Не се включва в безплатната норма багаж. Заплаща се такса от 50 евро.
Домашни любимци в багажника /AVIH/	Максимално тегло на животното и контейнера – 32 кг. Максимални размери на контейнера – 80 x 74 x 64 см. Приемат се само кучета и котки. България Ер не приема за превоз животни до и от Великобритания. При пътуване с домашен любимец /куче или котка/, е необходимо при закупуването на билет да се свържете с авиокомпанията за потвърждение, тъй като ако няма предварителна заявка, превозът може да бъде отказан. Не се включва в безплатната норма багаж. Заплаща се такса от 80 евро.

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

IMPORTANT!

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage and checked baggage (in the luggage compartment of the airplane) depending on the chosen tariff. Free allowances for pieces and weight of baggage may vary depending on the travel class (business or economy) and the tariff on which the ticket has been issued. Baggage transportation on regular lines also conforms to some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider.

Bulgaria Air introduces rules for baggage carriage on its destinations for all tickets, issued after May 2, 2011. The **PIECE CONCEPT** system is based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

TARIFFS WITHOUT CHECKED BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a tariff that includes only a hand baggage carriage, is allowed to transport in the cabin free baggage allowance as follows:

Class of service	Allowance for free of charge baggage	Fees for checked baggage carriage
Economy class	1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 sm (total length up to 118 sm)*	First piece of checked baggage up to 23 kg and up to 158 cm *: • Domestic flights – EUR 15 per direction • International flights – EUR 20 per direction

TARIFFS WITH CHECKED-IN BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a tariff that includes checked baggage, is allowed to transport in the luggage compartment of the airplane free baggage allowance as follows:

1. International and Domestic flights

Class of service	Норма на безплатен багаж
Business class	1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 sm (total length up to 118 sm)* 2 pieces checked baggage up to 23 kg or 1 piece up to 32 kg, up to 158 sm* each**
Economy class	1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 sm (total length up to 118 sm)* 1 piece checked baggage up to 23 kg and up to 158 sm*

2. Exceptions

Card type	Explanations
Gold card FLY MORE	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For tickets paid with VISA Platinum card by CCBank	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For tickets paid with co-branded card Bulgaria Air / CCBank	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
For members of the 'CCB Club' programme- free checked-in baggage	2 pieces of 23 kg. Third piece is charged as third excess baggage**
Seamen	2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**
Infants 0-2 years of age	If the fare of the ticket of the adult who is accompanying the baby allows 1 piece checked baggage up to 23 kg, the baby is entitled to 1 piece checked baggage up to 10 kg. Transportation of baby carriages is free of charge, but it is mandatory to hand them over/to receive them immediately before embarkation / disembarkation of the aircraft. The aviation company shall not be responsible for damages resulting from transportation on baggage belts, in case the carriage has not been handed over/received at the aircraft.

* The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage /l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.

** If your tickets are paid in the company's website, as well as in the cases of: possession of gold card FLY MORE, membership in CCB Club, or tickets paid with co-branded card from CCB and Bulgaria Air or Visa Platinum card from CCB you need to contact us by phone +359 2 4020 400 or e-mail callfb@air.bg to reissue the ticket entitled to free 2 pieces of luggage. Possession card CCB Club, Visa Platinum CCB, co-branded card from CCB and Bulgaria Air, and Gold Card FLY MORE entitle the additional free checked baggage on tariff without luggage. The right to two pieces of luggage for holders of Gold Card FLY MORE and CCB Club and tickets paid with co-branded card CCB and Bulgaria Air and Visa Platinum card from CCB is only on flights where the operating carrier is Bulgaria Air.

THE PASSENGER MAY CARRY MORE THAN THE FREE BAGGAGE ALLOWANCE AT ADDITIONAL COST.

3. Excess baggage fees – International flights

Baggage weight between 23 kg and 32 kg	EUR 50
Baggage dimensions between 158 cm and 203 cm	EUR 70
Extra piece – second bag up to 23 kg x 158 cm	EUR 50
Extra piece – third bag up to 23 kg x 158 cm	EUR 100

Baggage with weight over 32 kg may only be carried as cargo.

4. Excess baggage fees – Domestic flights

Baggage weight between 23 kg and 32 kg	EUR 20
Baggage dimensions between 158 cm and 203 cm	EUR 30
Extra piece – second bag up to 23 kg up to 158 cm	EUR 20
Extra piece – third bag up to 23 kg up to 158 cm	EUR 50

5. Special categories of baggage

Sport equipment	The baggage must be of maximum weight and dimensions 23 kg and 200 cm* Exception: • International flights: One pair of skis/snowboard per passenger – a fixed rate of EUR 30 applies. • Domestic flights: One pair of skis/snowboard per passenger – a fixed rate of EUR 20 applies.
Bicycles	Accepted for carriage in special packaging (cardboard or a special case). Maximum size of package 160 x 90 x 25 cm. This service requires pre-confirmation in the reservation. International flights: EUR 70. Domestic flights: EUR 30.
Firearms	Carriage of firearms and ammunition is carried out according to the requirements of the International Air Transport Association /IATA/. It is not confirmed on codeshare flights of Bulgaria Air. Carriage of firearms and ammunition other than sport weapons and ammunition is prohibited. In some cases, carriage of firearms and ammunition for hunting and sporting purposes may be permitted. The passenger should contact Bulgaria Air and provide information on the type of weapon, its serial number and the ammunition, which will be entered into the reservation system. All firearms and ammunition will be accepted only as baggage and must be transported in the luggage compartment of the airplane and under no circumstances in the passenger cabin. They must be suitably packed separately and the weight of the ammunition should not exceed 5 kg. The passenger should have all documents required by law and regulations applicable to carriage for the particular state. Bulgaria Air reserves the right to deny carriage of firearms and ammunition. • Hunting rifles and cartridges – total weight up to 15 kg: fee EUR 50. • Hunting rifles and cartridges – total weight over 15 kg: fee EUR 70. • Short-barrel firearms (pistol): fee EUR 20. Hunting rifles and cartridges are regarded as one piece of registered baggage and are charged with one-time fee for service. This type of baggage is not included in the free allowance and the fee is applied regardless of whether the passenger has other checked-in baggage.
Pets in the passenger cabin /PETC/	Maximum weight of pet and cage – up to 8 kg. For flights FB1431/1432 to/from Paris, where operator is Air France, the maximum weight is 6 kg. Maximum dimensions of the cage – 48 x 35 x 22 cm. Only dogs and cats are accepted. Bulgaria Air does not accept for carriage live animals to and from Great Britain. If travelling with an animal /dog or cat/, please be advised to contact the airline at the time of purchase of your ticket, because if there is no request in advance, the carriage of the animal may be refused. Not included in the free baggage allowance. A fee of EUR 50 applies.
Pets in the hold / AVIH/	Maximum weight of the animal and the container – 32 kg. Maximum dimensions of the container – 80 x 74 x 64 cm. Only dogs and cats are accepted. Bulgaria Air does not accept for carriage live animals to and from Great Britain. If travelling with an animal /dog or cat/, please be advised to contact the aviation company at the time of purchase of your ticket, because if there is no request in advance, the carriage of the animal may be refused. Not included in the free baggage allowance. A fee of EUR 80 applies.

For partner flights involving Bulgaria Air and other partner airlines, other luggage conditions may apply.

ГОТОВИ ЗА ПОЛЕТ

FIT TO FLY

Предлагаме ви няколко полезни съвета за това как да се чувствате добре по време на полета и след него. Изпълнявайте упражненията бавно и дишайте равномерно.

These handy exercises enable you to stay in top form – both during and after the flight. Perform each move with steady, even breathing.

Ходила

10 пъти

Поставете петите на пода и повдигнете нагоре пръстите на краката. После опрете пода с пръсти и повдигнете петите.

Глезени

15 пъти

Правете кръгови движения първо с единия крак, а после с другия.

Колене

30 пъти

Повдигнете единия крак, докато не усетите напрежение в бедрото.

Рамене

5 пъти

Поставете ръцете на бедрата и започнете да описвате кръгови движения с раменете.

Крака

10 пъти

Наведете се леко напред. Обгърнете с ръце коленете и ги повдигнете на нивото на гърдите. Загържете така 15 секунди.

Гръб и ръце

15 пъти

Поставете и двете стъпала на пода и стегнете корема. Наведждайте се напред, докато ръцете ви не опрат пръстите на краката.

EN

Feet

10 times

Placing your heels on the floor, stretch your toes upwards. Then, keeping your toes on the floor, raise your heels upwards.

Ankles

15 times

Rotate your foot – first in one direction and then the other.

Knees

30 times

Raise your legs, tensing the muscles in your thighs.

Shoulders

5 times

With your hands on your thighs, rotate your shoulders in a circular motion.

Legs

10 times

Bend forward slightly. Wrap your hands around one knee and raise it to your chest. Hold for 15 seconds. Repeat with the other knee.

Back and arms

15 times

Place both feet flat to the floor and hold your stomach in. Bend forward, moving your hands down your legs.

Да се лети не е страшно

- Статистиката сочи, че летенето със самолет е далеч по-безопасно от много други дейности
- Екипажът на вашия самолет е висококвалифициран и с богат опит
- Самолетите на България Ер са с безпрепятствена поддръжка и могат да устоят на всякаква турбуленция
- Опитайте да се отпуснете – вдишвайте дълбоко през носа и задръжвайте въздуха няколко секунди, преди да го издишате

EN

Relax!

- Statistics show that flying is much safer than many situations in daily lives
- The crew in control of the plane is highly trained and experienced
- Bulgaria Air aircraft are thoroughly maintained and designed to withstand various forms of turbulence
- Try to relax – breathe in deeply through your nose, hold for three seconds before exhaling slowly

По време на полет

- Усещате болка в ушите? Запушете носа, затворете устата и започнете да преглъщате или да се опитвате да изкарате въздуха, без да отваряте уста. Дъвченето на дъвка също помага
- Стимулирайте кръвообращението си, като се разходите по пътеката в самолета
- Избягвайте да седите с кръстосани крака, защото това може да ограничи кръвообращението
- Може да се почувствате по-удобно, ако свалите обувките
- Пийте повече вода и по-малко алкохол, чай или кафе

EN

During the flight

- Ear pain? Pinch your nose shut, close your mouth and swallow or blow out against your closed mouth. Alternatively, chew some gum
- Stimulate your circulation by walking around the cabin and stretching
- Avoid sitting with your legs crossed as this restricts circulation
- Removing your shoes may provide you with more comfort
- Drink plenty of water and not too much alcohol, tea or coffee

Как да се приспособим по-бързо към часовите разлики

- Опитайте се да настроите биологичния си часовник към времевата зона на бъдещата ви дестинация, като вечерта преди по-лети си легнете един час по-рано или по-късно
- Не прекалявайте с тежката храна и не пийте твърде много алкохол или кафе вечерта преди полета
- Яжте богати на протеин храни в подходящи за новата часова зона отрязъци от денонощието
- Когато пристигнете на избраната от вас дестинация, направете си кратка разходка
- Прекарайте поне 30 минути на дневна светлина

EN

Reducing jetlag

- Begin adjusting your body clock to the time zone of your destination the night before departure by going to bed earlier or later
- Don't consume too much food the night before you leave, or drink too much coffee or alcohol
- Eat protein-rich meals at times that are normal for your new time zone
- At your destination, take light exercise – such as a walk
- Spend at least 30 minutes in daylight

УДОБСТВО И БЕЗОПАСНОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА

YOUR COMFORT AND SAFETY IN THE AIR

Вашето здраве

Ако имате притеснения за здравето си, свързани с пътуването, и особено ако страдате от дихателни или сърдечно-съдови заболявания, посетете лекаря си преди заминаване. Аптеките могат да ви предложат лекарства без рецепта, но нашият съвет е винаги да се консултирате с лекар, който е най-подходящ за вас.

Вашият багаж

Избягвайте тежкия ръчен багаж. Носенето му може да претовари организма ви. Да седнеш в креслото уморен и загъхан, означава да започнеш пътуването си зле. В ръчния багаж носете само основното, което ще ви трябва по време на полета.

Срокът за явяване на летището

Опитайте се да пристигнете на летището рано. Оставте си достатъчно време за формалности, пазаруване и отвеждане към самолета. Времето за регистриране на пътниците е различно на различните летища и може да варира според дестинацията. Добре е да се информирате предварително за часа, в който трябва да сте на летището.

Вашата сигурност

Запознайте се с изискванията за сигурност и ги спазвайте.

Не се съгласявайте да пренасяте чужд багаж.

Не оставяйте багажа си без надзор.

Слагайте ножове, ножици и остри предмети в куфара, който предавате за транспортиране в багажника на самолета. Ако са в ръчния ви багаж, летищните служби за сигурност ще ви забранят да ги качите в самолета.

Вашият ръчен багаж

Сложете тежките предмети под седалката пред вас, а леките – в багажните отделения над седалките. Не блокирайте с багаж пътя към аварийните изходи и пътеките между креслата. Отваряйте багажниците над седалките внимателно – ако съдържанието им е разместено по време на полета, при отваряне от тях може да паднат предмети.

Пушенето

Пушенето в самолета е опасно. Забранено е на всички

България Ер ви желае безопасен и удобен полет. Висококвалифицираните ни летци, стюардеси и стюарди са обучени да осигурят безопасността ви. Ето някои основни моменти от безопасността, с които може да се запознаете, докато почивате и се наслаждавате на полета на България Ер.

Bulgaria Air wishes you a safe and comfortable journey. Our highly trained flightdeck and cabin crews are here to take care of your safety. While relaxing and enjoying Bulgaria Air's inflight service, you may consider the basic points that follow.

полети на България Ер. На кабинния екипаж е наредено да следи за изпълнението на забраната. Не пушете в полетните, които са оборудвани с датчици за дим.

Упътванията за безопасност

Преди заминаване и пристигане кабинният състав на България Ер ще ви запознае с правилата за безопасност в самолета. Упътването включва сведения за предпазните колани, кислородните маски, изходите, аварийното напускане на самолета, спасителните жилетки. Молим за вашето внимание по време на демонстрацията. Разгледайте инструкцията за безопасност в самолета, която е в джоба на седалката пред вас.

Кабинен екипаж

Кабинният екипаж на България Ер се грижи да ви обслужва отлично и да осигурява безопасността по всяко време. Не се притеснявайте да повикате стюардесите и стюардите, като използвате разположения над креслото ви бутон, да споделяте коментарите си с тях и да ги убедомявате за потребностите си.

При пристигане

Пазете багажите си купони, за да намерите лесно багажа си. Отделете малко време, за да се аклиматизирате след пристигането си.

in, shop and board. Check-in times vary from airport to airport and from destination to destination. Please, inform yourself well in advance to avoid delays/cancellations.

Your security

Do read and follow the security requirements. Do not agree to carry other people's items with you. Never leave your luggage unattended. Store personal knives, scissors and other sharp objects safely inside your suitcase or hold luggage. If you do not, airport security staff will stop you taking them aboard in your cabin luggage.

Your hand luggage

Please store heavy items underneath the seat in front of you. Stow lighter items in the overhead luggage racks. Please ensure you do not block access to the emergency exits, and do not block the aisle. Please open the overhead lockers with caution: items there may have become disturbed and may fall onto the seats below.

Smoking

Smoking onboard is dangerous. All Bulgaria Air flights are non-smoking and cabin crew are under strict instructions to monitor observance. Please do not smoke in the lavatories; they are equipped with smoke sensors.

The safety briefing

Before departure and on approach, Bulgaria Air cabin crew will demonstrate the rules of safety on board our aircraft. The briefing includes information on your seatbelt, how to use your oxygen mask, how to locate exits, how to leave the aircraft in an emergency, and how to use your lifejacket. Please spare a moment to watch their demonstration. Please also consult the illustrated Safety on Board leaflet in the seat pocket in front of you.

Your cabin crew

The Bulgaria Air flight attendants are on board to provide you with top class inflight service and ensure your safety at all times. Please do not hesitate to use the overhead attendant call button and share comments or request service from your flight attendant.

At the destination airport

Have you luggage identification tags ready to help you find your luggage. Give yourself some time for initial acclimatisation with the weather and environment of your destination.

Your health

If you have any medical concerns about making a journey, or if you suffer from a respiratory or heart condition, see your doctor before traveling. There are over-the-counter medicines available, but we recommended always consult a doctor to determine which are suitable for you.

Your luggage

Try to travel light. Carrying heavy bags can cause considerable stress you may not be used to. Arriving at your sit exhausted and perspiring is not a good start to your journey. In your hand luggage, carry only essential items which you will genuinely need during the flight.

Your check in deadline

Arrive early at the airport. Give yourself plenty of time to check

Уважаеми пътници,

В съответствие с директива на Европейската комисия 68/2004 от 15 януари 2004г., в охраняемите зони на летищата и в ръчния багаж не бива да се слагат предмети, с които е възможно или изглежда възможно да се причини нараняване. Сред забранените предмети са:

• всякакви видове огнестрелно оръжие;	които могат да послужат за нараняване;	спортове;
• катапулти и харпун;	• ножове, независимо от предназначението им;	• амуниции, гранати, мини, военни експлозиви;
• имитации на огнестрелно оръжие, в това число детски играчки;	• брашнени части, с изключение на уреди за телескопично виждане;	• детонатори;
• оръжейни части, с изключение на уреди за телескопично виждане;	• ножници, с режеща част по-дълга от 6см;	• газ и газови контейнери;
• пожарогасител;	• бормашины, отвертки, клещи, чукове;	• всякакви пиротехнически средства;
• електрошокови уреди;	• кьнки за лег;	• хлор, парализиращи спрейове, съзотворен газ;
• брадви, секири, сатъри, томахаки;	• всички видове спортни стикове, бухалки, щетки и тояги;	• терпентин, разреждател и аерозолна боя;
• лъкове, къси копия;	• всички видове оборудване за бойни	• напитки с над 70% съдържание на алкохол;
• всякакви заострени метални предмети,		

Dear passengers,

In keeping with European Commission Regulation № 68/2004 of 15 January 2004, any object capable, or appearing capable of causing injury should not be carried into the security restricted areas of the airports and into the aircraft's cabins. These include, but are not limited to:

• all types of firearms;	• all types of knives;	and explosive devices;
• catapults and harpoons;	• sabers, swords;	• detonators;
• replica or imitation firearms, toy guns;	• open razors and blades, scalpels;	• gas and gas containers;
• component parts of firearms (excluding telescopic sighting devices);	• scissors with blades more than 6 cm in length;	• any pyrotechnics;
• fire extinguishers;	• drills, screwdrivers, crowbars, hammers;	• chlorine, disabling or incapacitating sprays, tear gas;
• stun or shocking devices;	• ice skates;	• turpentine and paint thinner, aerosol spray paint;
• axes, hatchets, meat cleavers; machetes;	• any type of sport bats, clubs, sticks or paddles;	• alcoholic beverages exceeding 70% by volume.
• arrows and darts;	• any martial arts equipment;	
• any type of sharpened metal objects, which could cause injury;	• ammunition, grenades, mines, explosives	

От 6 ноември 2006г. в Европейския съюз са в сила нови мерки за сигурност, които ограничават количеството течности в ръчния багаж. Те трябва да са в самостоятелни опаковки до 100мл. Всяка и общо до 1л, поставени в самозалечатващ се прозрачен плик, който подлежи на проверка от служителите по сигурността. Ограниченията се отнасят за следните течности: вода, напитки, супи, сиропи, гримове, кремове, лосиони, гелове, парфюми, дезодоранти, спрейове, паста за зъби, пана за бръснене и не включват медикаменти и бебешки храни за ползване по време на пътуването, но те подлежат на проверка.

Списъкът посочва някои от забранените за пренос предмети, без да бъде изчерпателен. Моля консултирайте се с летищния персонал за по-пълна информация.

From 6 November 2006 the European Union adopted new security rules that restrict the amount of liquids you can take through security checkpoints, in addition to other prohibited articles. These liquids must be in individual containers with a maximum capacity of 100 ml each, packed in one transparent, resealable plastic bag (with a capacity of no more than one litre). The restrictions apply to liquids such as water, drinks, soups, syrups, make-up, creams, lotions, gels, perfumes, deodorants, sprays, tooth paste and shaving foam. Liquid foods for babies and any medication a passenger may need during a flight are exempt from the above restrictions but must be presented at security checkpoints.

This is not an exhaustive list. If in doubt, please, consult the airport staff who will be happy to provide you with more detailed information.

НОВИ ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА ДЕЦА

От 1 юли 2012 година авиокомпания България Ер променя правилата за превоз на непридружени деца

За **НЕПРИДРУЖЕНО ДЕТЕ (UNACCOMPANIED MINOR - UM)** се смята дете, от 3 до 12 години, което по време на полета не се придружава от родител/настойник или друг пътник-придружител. Деца до 3 години не могат да ползват услугата непридружено дете

ПРИ УСЛУГАТА ПРЕВОЗ НА НЕПРИДРУЖЕНО ДЕТЕ (UM) служители поемат детето от изпращача на отправното летище, придружават го по време на всички летищни формалности и го предават на посрещача. Услугата е задължителна за деца на възраст от 3 до 5 години и възможна при поискване за деца с навършени 5 години.

ФОРМУЛЯР – ИНФОРМАЦИЯ ОТ РОДИТЕЛ/НАСТОЙНИК: Задължителен документ, в който се вписва пълна информация за детето, както и имената, адресите и телефони на изпращача и посрещача.

ЕСКОРТ – Стюардеса, която пътува с детето и се грижи за него по време на полета. За да бъде осигурен ескорт, агентът, създател на резервацията на детето, внася SR UMNR с неговата възраст и рождена дата, както и информация за посрещача и изпращача – имена, телефон за връзка и пълен адрес. Запитването се прави поне две седмици преди полета. В рамките на 3 дни служителите от отдел Спейс контрол дават отговор на молбата. При потвърждение Спейс Контрол запазва място на стюардесата на желания полет и уведомява агента, който създава EMD в резервацията на детето в размер на дължимата сума за тази услуга.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ИНФОРМАЦИЯ за потвърждаване на услугата UMNR включва три имена, възраст и рождена дата на детето; три имена, телефон за връзка и пълен адрес на посрещача и изпращача.

- Авиокомпания България Ер не приема непридружени деца, трансфериращи на летище София. Изключения се правят само при предоставени контакти на трансферния пункт.
- Деца до 3 години не се приемат за превоз без придружител.
- Деца, навършили 5 години, се приемат за превоз без придружител и се обслужват по реда за непридружени деца – UM.

ЗАПЛАЩАНЕ ЗА ПРЕВОЗА на непридружени деца: за всяко непридружено дете, независимо от възрастта, се събира UM такса в размер на 40 евро на отсечка за международни полети и 20 евро за вътрешни линии, като за София – Лондон таксата е 50 евро, а за Лондон – София 50 паунда. Една стюардеса може да придружава две деца от едно семейство – братя и сестри, които пътуват заедно, като се заплаща една UM такса за двете деца.

Допълнителни условия:

- от 3 до навършване на 5 години: за детето се заплаща пълната тарифа за възрастен пътник без детско намаление, плюс 50% от еднопосочната тарифа в M класа за стюардесата-придружител. Всички дължими летищни такси за маршрута по билета също се събират;
- от 5 до 7 години: плаща се 100 % от тарифата за възрастен пътник;
- от 8 до 11 години: плаща се детски билет с приложимото по съответната тарифа детско намаление;
- по желание на родителите, деца от 12 до 18 години могат също да ползват услугата UM срещу заплащане на UM таксата.

NEW RULES FOR TRANSPORTING CHILDREN

From the 1st of July 2012, Bulgaria Air is changing its rules regarding transporting unaccompanied children.

AN UNACCOMPANIED MINOR (UM) – is any child of 3 to 12 years of age who is not accompanied by parent/guardian or another passenger-companion on the same flight. Children of less than 3 years of age may not use the service for unaccompanied minor.

THE SERVICE "TRANSPORT OF AN UM" means that employees of Bulgaria Air take the child from the person that escorts him or her to the departure airport, accompanies the child through all airport formalities, and brings him to the person that will collect the child at the destination. The service is mandatory for children between 3 and 5 years old, and optional for children who have already turned 5 years.

FORM – INFORMATION FROM THE PARENT/GUARDIAN: A mandatory document that contains full information about the child, as well as names, addresses and telephone numbers of the persons who will be escorting the child to the departure airport and from the destination airport.

ESCORT – A flight attendant who travels with the child and cares for him or her during the flight. To provide an escort, Bulgaria Air requires the travel agent that books the flight for the child to submit SR UMNR with the child's age and date of birth, as well as information about the person who will deliver the child to the departure airport, and the person who will collect him or her from the destination airport – their full names, telephone numbers and full addresses. This service should be requested at least two weeks prior to the flight. Staff members from the Space Control Department will reply to your inquiry within 3 business days. Upon confirmation, Space Control books a place for the flight attendant on the desired flight and informs the travel agent who issues an EMD on the child's reservation in the amount of the sum payable for the service.

MANDATORY INFORMATION for the confirmation of the UMNR service includes the child's full name, age and date of birth, as well as the full names, telephone numbers and complete addresses of persons delivering the child to the departure airport and those who are collecting him or her at the destination airport.

- Bulgaria Air does not accept unaccompanied minors who transfer at Sofia Airport. Exceptions are made only when contact information has also been submitted for the persons who will take care of the child at the point of transfer.
- Children under 3 years of age cannot travel unaccompanied.
- Children who have turned 5 are permitted to travel unaccompanied and are served according to the rules for unaccompanied minors.

THE PRICE FOR THE TRANSPORT OF UM SERVICE:

For an unaccompanied child, regardless of age, a UM fee of EUR 40 per international flight segment and EUR 20 for domestic flights is collected, for Sofia - London the fee is EUR 50 and for London - Sofia GBP 50. One flight attendant can escort two children from the same family simultaneously - brothers and sisters traveling together, and in that case one UM fee is collected for both children.

Additional conditions:

- For children between 3 and 5 years old: the price is the full adult tariff without a children's discount, plus 50% of the one-way tariff per segment in M class for the escorting flight attendant. All applicable airport fees for the route of the flight are also collected;
- Age 5 - 7: the customer pays 100% of the tariff for an adult passenger;
- Age 8-11: the customer pays a children's tariff (with the applicable child discount from the respective tariff);
- Upon parental request, children aged between 12 and 18 years old may also make use of the UM service if the UM fee is paid.

THE FACE OF

Bulgaria Air

National Carrier **www.air.bg**

Airbus A320-214

**Airbus A319-112
Airbus A319-111**

Boeing 737-300

Embraer 190-100

CODESHARE PARTNERS

Co-operative and marketing abetments with other airlines are an integral part of Bulgaria Air operating policy. Code sharing agreements enable travelers to take advantage of a greatly enhanced spectrum of global destinations with the minimum of procedural inconvenience.

SOFIA – MOSCOW

Both airlines operate codeshare flights between Bulgaria and Russia.

VARNA/BOURGAS – MOSCOW

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – PARIS

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA – ROME

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA – MILAN

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – MADRID, MADRID – LAS PALMAS,
MADRID – TENERIFE

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – AMSTERDAM

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – BUCHAREST

Jointly operated services using Tarom aircraft and crew.

SOFIA – PRAGUE, PRAGUE – BUDAPEST

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – BELGRADE

Jointly operated services using Air Serbia aircraft and crew.

SOFIA – BERLIN

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA – VIENNA, SOFIA – FRANKFURT,
SOFIA – DUSSELDORF, SOFIA – ZURICH

Jointly operated services using Bulgaria air aircraft and crew.

BERLIN – DUSSELDORF, BERLIN – KOLN,
BERLIN – STUTTGART, BERLIN – FRANKFURT,
BERLIN – STOCKHOLM, BERLIN – GÖTEBORG,
BERLIN – COPENHAGEN, BERLIN – HELSINKI,
BERLIN – ZURICH, BERLIN – VIENNA

Jointly operated services using Airberlin aircraft and crew.

A STAR ALLIANCE MEMBER

SOFIA – ATHENS

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA – VARNA, SOFIA – BURGAS, SOFIA – LARNACA
Jointly operated services using Bulgaria air aircraft and crew.

ATHENS – LARNACA, ATHENS – BEIRUT, ATHENS – TEL AVIV,
ATHENS – EREVAN, ATHENS – NICE, LARNACA – TEL AVIV
Jointly operated services using Aegean aircraft and crew.

Дестинации Destinations

CODESHARE PARTNERS

Code share партньорството позволява на авиокомпаниите да предлагат на своите пътници повече полети до дадената дестинация при облекчена процедура за резервация, както на собствени полети, така и на полетите на партньора по маршрута.

The Code share partnership enables airlines to provide for their valuable customers more frequencies to each particular destination at facilitating booking procedure, on every own operated or marketing flight en route.

SPA PARTNERS

Special prorate agreement е сред основните търговски договори, предоставящ на партньорските авиокомпани изключителната възможност да увеличат броя на предлаганите дестинации през даден пункт и да отзоворят на търсенето на клиентите с приемливи цени.

The Special prorate agreement is among the basic commercial agreements, giving partner airlines a significant opportunity to enlarge number of global beyond destinations offered in response to customer demands at reasonable prices.

INTERLINE PARTNERS:

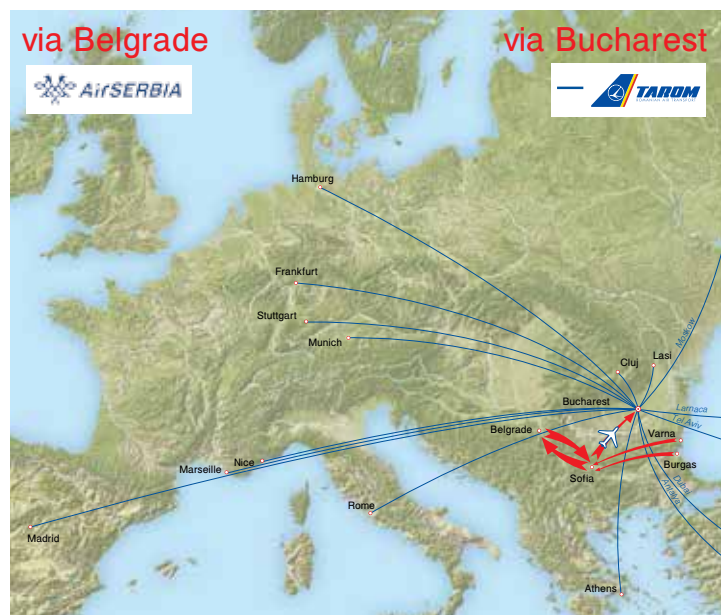
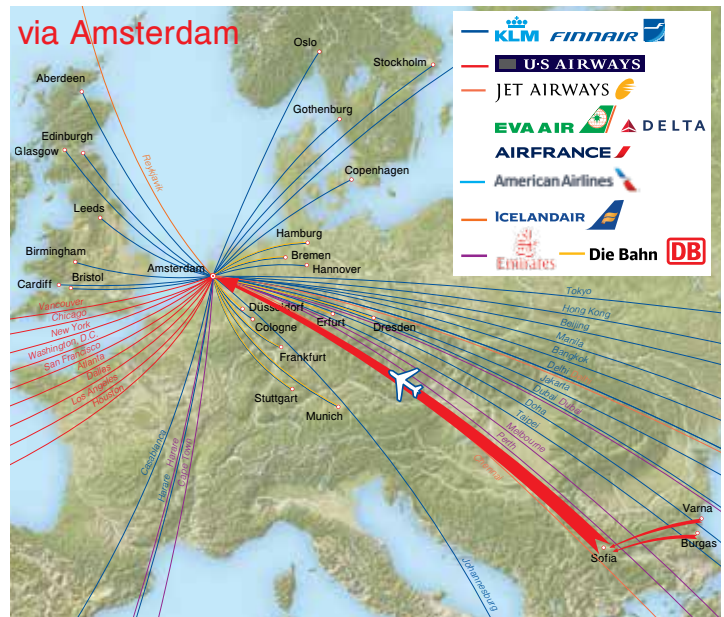
Interline agreement позволява взаимното признаване на билетите и по този начин съществено допринася за това двете авиокомпани да могат да предлагат продукта на партньора по редовни линии.

The Interline agreement permits the acceptance of each other's airtickets and that way contributes significantly both airlines to be able to offer customers reciprocally their product on schedule services.

Летете до всяка точка на света с България Ер и партньори.
Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

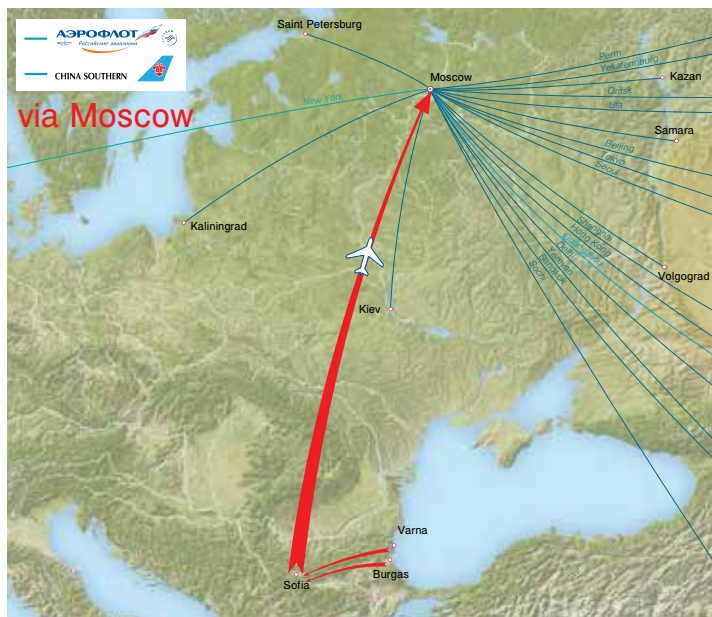

Летете до всяка точка на света с България Ер и партньори.

Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

БЪЛГАРИЯ ЕР: Къде да ни намерите?

BULGARIA AIR: Where to find us?

SOF BOJ VAR 	Customer Service Center 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Every day 08:00-22:00 Local Time</i>	phone: +359 2 402 04 00 e-mail: callFB@air.bg www.air.bg
	Head office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	fax: +359 2 984 02 03 e-mail: office@air.bg www.air.bg
	Sofia City Office 2 Ivan Vazov Street <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>9:00-12:00/12:30-17:30 Local Time</i>	e-mail: tickets1@air.bg www.air.bg
	FLY MORE Office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working hours:</i> <i>Every day: 09:00-12:00/13:00-18:00</i> <i>Local Time</i>	phone.: +359 888 903 943 +359 2 984 02 96 e-mail: flymore@air.bg www.air.bg
	Varna Airport Office Varna Airport Terminal 2, Departures <i>Monday - Friday and Sunday:</i> <i>07:00-21:00 Local Time</i> <i>Saturday:</i> <i>03:00-18:00 Local Time</i>	phone: +359 52 573 321 fax: +359 52 501 039 e-mail: varna@air.bg www.air.bg
	Varna City Office 55, 8-mi primorski polk blvd <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday 09:00-20:00 Local Time</i> <i>Saturday 10:00-18:00 Local Time</i>	phone: (+359 52) 651 101 e-mail: varna_city@air.bg www.air.bg
	Bourgas Airport Office Bourgas airport, Terminal 2 Departures, floor 2 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	phone: +359 56 900 155 fax: +359 56 870 132 e-mail: boj@air.bg www.air.bg
BRU 	Belgium, Brussels Brussels National Airport Level Departure, BE 1930 Zaventem <i>Working hours:</i> <i>Monday 07:30-14:00 Local Time</i> <i>Tuesday - Friday 14:30-19:00 Local</i> <i>Time</i>	phone: +32 2 753 2016 +32 2 753 2017 e-mail: brussels@air.bg brussels2@air.bg www.air.bg

LCA PFO 	Nicosia, Cyprus "Louis Aviation" – 11 Lemesos Avenue, 2112 Nicosia, P.O. Box 21301, 1506 Nicosia, Cyprus.	phone: +357 225 88 182 fax: +357 223 76 606 e-mail: bulgariaair@louisgroup.com www.air.bg
BER 	Germany, Berlin Bulgarian Air Tour Leipziger str 114-115, 10117 Berlin, Germany <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-18:00 Local Time</i>	phone.: +49 30 2514405 +49 30 2514460 fax: +49 30 2513330 e-mail: info@berlin-bat.de www.air.bg
LON 	United Kingdom, London Ticket Pod 1 Terminal 4 London Heathrow Airport Hounslow, TW6 3FB <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:30 - 17:30 Local Time</i>	phone: +44 208 745 9833 +44 788 966 4174 e-mail: LHR@bulgaria-air.co.uk www.air.bg
MOW 	Russia, Moscow City Office 3 Kuznetzkiy Most Str., Moscow, 125009, Russia <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday:</i> <i>09:00-13:00/14:00-18:00 Local Time</i> <i>Saturday: 10:00-14:00</i> <i>(between June and</i> <i>September)</i>	phone: +7 49 5789 9607 e-mail: ticketmow@air.bg moscow@air.bg www.air.bg
	Airport office Sheremetyevo airport, Terminal F, fl. 2, ticket desks 10 and 14 <i>Working hours:</i> <i>Opens 2 hours before flight</i>	e-mail: svoapfb@mail.ru www.air.bg
TLV 	Israel - Tel Aviv Open Sky LTD 25 Ben-Yehuda Str. Israel 63806, Tel Aviv <i>Working hours:</i> <i>Sunday - Thursday:</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i>	phone: +972 379 51 355 fax: +972 379 51 354 e-mail: annie@open-sky.co.il www.air.bg
USA 	Mailing Address: 1819 Polk St #401 San Francisco, CA 94109 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday 9am - 5pm,</i> <i>Saturday - Sunday 9am -1pm (EST)</i>	phone: 1-855-FLY-TO-BG (359-8624) e-mail: tickets@bulgariaairusa.com www.air.bg
VIE 	Austria, Vienna Intervega Reisen Tiefer Graben 9, A-1010 Wien, Austria <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Thursday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i> <i>Friday</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i>	phone: +43 1 5352550 0 900 220013 (domestic line) fax: +431 5352552 e-mail: intervegareisen@aon.at office@intervega.at www.air.bg